

STORD
KOMMUNE

Rådmannen sitt framlegg til budsjett og økonomiplan 2017–2020

– saman for utvikling og velferd

1. Rådmannen sitt framlegg til budsjettvedtak	3	5.3.6 Barnevern.....	37	7.7 Spesifikasjon investering (2017 kroner).....	89
2. Innleiing og samandrag.....	5	5.4 Komité for næring, miljø og kultur	38	7.8 Samla investeringsramme med driftskonsekvensar (1 000 kr)	101
2.1 Innleiing og samandrag	6	5.4.1 Kulturtenester	39	7.9 Spesifikasjon låneportefølje	104
2.2 Budsjettprosess	9	5.4.2 Idrett og friluftsliv	40	7.10 Oversyn over eigedomar som har fått fritak etter § 7 i eigedomsskattelova.....	108
3. Rammevilkår, overordna styringssignal og føresetnader 10		5.4.3 Bibliotek.....	41	8. Framlegg til betalingsattsar for 2017	110
3.1 Overordna analyse	11	5.4.4 Brann, redning og feiing	42	8.1 Avgifter som er vedtekne av kommunestyret.....	111
3.1.1 Demografi og kommuneøkonomi.....	11	5.4.5 Beredskap	42	8.1.1 Kommunale eigedomsgebyr 2017	111
3.1.2 KOSTRA- og effektivitetsanalyse.....	13	5.4.6 Landbruk, miljø og næring	43	8.1.1.1 Årsavgift per bygningsgruppe	112
3.2 Økonomiske føresetnader	14	5.4.7 Sunnhordland lufthamn AS	43	Halv abonnementsavgift for industri o.l. over 200 m ² :.....	115
3.2.1 Frie inntekter	14	5.4.8 Regulering, byggjesak, oppmåling	44	8.1.1.2 Årsavgift per bygningsgruppe	116
3.2.2 Skjønsmidlar	16	5.4.9 Stord kommunale eigedom	45	8.1.1.3 Renovasjonsavgifter	117
3.2.3 Momskompensasjon	16	5.4.10 Stord kommunalteknikk (SKT).....	46	8.1.1.4 Tøming slamavskiljar	118
3.2.4 Asylmottak, mottak flyktningar	16	5.5 Komité for rehabilitering, helse og omsorg	48	8.1.2 Gebyrregulativ for Regulering, byggesak og oppmåling	119
3.2.5 Ressurskrevjande tenestemottakarar	16	5.5.1 Sosialtenester, NAV	51	8.1.2.1 Generelt.....	119
3.2.6 Rente og avdragskompensasjon	17	5.5.2 Eining for psykisk helse og rus	51	8.1.2.2 Reguleringsgebyr.....	121
3.2.7 Lønsvekst og pensjonskostnad	17	5.5.3 Habilitering	52	8.1.2.3 Gebyrregulativ for bygge- og delesaker	123
3.3 Eigedomsskatt.....	18	5.5.4 Institusjonsdrift	52	8.1.2.4 Gebyrregulativ for arbeid etter matrikkelova (lova § 32, forskrift § 16)	132
3.4 Konsekvensjustert drifts- og investeringsbudsjett 2017–2026.....	18	5.5.5 Aktivitet og rehabilitering	52	8.1.2.5 Seksjonering	137
4. Målstyring.....	19	5.5.6 Heimebaserte tenester	53	8.1.3 Betalingsattsar for feiing og tilsyn.....	138
5. Budsjettområda, drift og investeringar	22	5.5.7 Kundetorget	53	8.1.4 Gebyr for sakshandsaming, administrasjon, forfall og kontroll og gravearbeid	138
5.1 Formannskapet	24	5.5.8 Legetenesta	54	8.2 Avgifter som er vedtekne av komité for oppvekst og utdanning	139
5.1.1 Politisk.....	24	5.5.9 Bustader til funksjonshemma	54	8.3 Avgifter som er vedtekne av komité for rehabilitering, helse og omsorg	143
5.1.2 Administrasjon, interkommunal innkjøpsordning, fellesutgifter	24	5.5.10 Interkommunale akutte døgnseger	54	8.3.1 Betalingsattsar for omsorgstenester	143
5.1.3 IKT	24	6. Finans, avgifter, betalingsattsar.....	55	8.4 Avgifter som er vedtekne av komité for næring, miljø og kultur	147
5.1.4 Folkehelse	24	6.1 Gebyr og betalingsattsar.....	56	8.4.4 Utleigesattsar for Stord Kulturhus.....	149
5.1.5 Overordna planlegging, kommunal planstrategi.....	26	6.2 Finansinntekter og -utgifter, lånegjeld	57	9. Vedlegg	152
5.1.6 Kyrkjeleg fellesråd.....	26	7. Tabellar	58	9.1. Kontrollutvalet	153
5.2 Driftsstyret	27	7.1 Budsjettskjema 1A drift	59	9.2 Stord Kyrkjelege fellesråd – innspel til driftsbudsjettet ...	157
5.2.1 «Prosjekt arealeffektivisering».....	28	7.2 Hovudoversikt drift	63	9.2.2 Innspel til investeringsbudsett for kyrkja 2017–2020	164
5.3 Komité for oppvekst og utdanning.....	29	7.3 Netto ramme, fordelt einingsvis.....	66	9.2.3 Investeringsbudsjett 2017–2020. Stord kyrkjelege fellesråd	166
5.3.1 Barnehagar	30	7.4.1 Netto ramme formannskap, per ansvar og teneste	69		
5.3.2 Skule, SFO	32	7.4.2 Netto ramme OOU komité, per ansvar og teneste	73		
5.3.3 Vaksenopplæringa.....	34	7.4.3 Netto ramme NMK komité, per ansvar og teneste.....	78		
5.3.4 Kulturskulen.....	35	7.4.4 Netto ramme RHO komité, per ansvar og teneste	82		
5.3.5 Førebyggjande tenester	36	7.5 Budsjettskjema 2A investering.....	86		
		7.6 Hovudoversikt investering	87		

1. Rådmannen sitt framlegg til budsjettvedtak

1. Kommunestyret vedtek budsjett og økonomiplan for åra 2017–2020 med desse endringane:

...

2. Skatteøre vert sett lik maksimal sats i samsvar med Stortinget sitt vedtak om kommunalt skatteøre.

3.

- a. I medhald av eigedomsskattelova §§ 2 og 3 bokstav a) skal følgjande utskrivingsalternativ for eigedomsskatt nyttast for skatteåret 2017: Eigedomsskatt på faste eigedomar i heile kommunen.
- b. Skattesatsen vert sett til 2 ‰ av omsetnadsverdien for bustader og fritidseigedomar. Skattesatsen vert sett til 4 ‰ av omsetnadsverdien for verk og bruk, annan næringseigedom og ubebygd grunneigedom.
- c. I medhald av eigedomsskattelova § 7 bokstav a) opnar kommunestyret for fritak av eigedomar som er eigde av stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten. Eigedomar som kvalifiserar for fritak etter bestemmelsen og som er eigde av idrettslag, ungdomslag, bedehuslag og liknande skal ha fritak for eigedomsskatt i Stord kommune. Sakkunnig nemnd legg fram oversyn over kva eigedomar dette kan gjelda. I tillegg kan eigedom tilhøyrande andre stiftingar/organisasjonar bli vurdert fritekne av kommunestyre på grunnlag av søknad.

Dei eigedomar som tidlegare år er innvilga fritak for eigedomsskatt av kommunestyret i medhald av eigedomsskattelova § 7, jf. tabell 7.10 til budsjettdokumentet, skal ha fritak for eigedomsskatt også i 2017.

- d. Eigedomsskatten skal betalast i fire terminar.
- e. Ved taksering og utskrivning av eigedomsskatt nyttar kommunen tidlegare vedtekne skattevedtekter.
- f. Botnfrådrag vert for 2017 sett til kr 400 000

4. Kommunestyret vedtek å ta opp inntil 377 105 000 kr i lån i 2017 som serielån. Låneopptaket er fordelt slik:

Startlån til vidare utlån	kr 30 000 000
Lån til investering i vatn og avlaup	kr 165 750 000
Lån til investering Stord hamnestell	kr 950 000
Andre lån	kr 180 405 000

Lånegjelda skal nedbetalast med minimumsavdrag.

Kommunestyret vedtek at låneporteføljen til Stord kommune, og alle lån i porteføljen (sjå tabell 7.9) kan refinansierast i inneverande år og i budsjettåret. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på dei lån han finn føremålstenleg, uavhengig av opphavleg vedtak.

5. Kommunestyret vedtek satsar for gebyr og avgifter med verknad frå 1. januar 2017 slik det går fram av eige hefte «Betalingsatsar for Stord kommune» for:

- Kommunale eigedomsavgifter
- Gebyr for regulerings-, byggesaks-, og oppmålingssaker
- Betalingsatsar for feiing og tilsyn
- Avgift for vatn, avlaup og renovasjon

6. Kommunestyret fastset slike førebels tilskotssatsar for 2017 til private barnehagar i Stord kommune:

Ordinære barnehagar:

Små born/full plass	kr 202 630
Store born/full plass	kr 91 654

Satsar for familiebarnehagar og refusjon kapitalkostnader skal vera tilsvarande retningsgjevande satsar frå departementet.

7. Stord kommune vil i 2017 busetta 60 flyktningar. Familiesameiningar kjem i tillegg.
8. Kommunestyret skal ta stilling til disponering av ekstraordinært vedlikeholdstilskot for 2017 («tiltaksplan»), 13,260 mill. kr., i ei eiga sak.
9. Det vert for 2017 fordelt driftstilskot/-støtte til kultur- og idrettsorganisasjonar m.m. slik:

Sunnhordland museum	kr 610 000
Friluftsrådet vest	kr 320 000
Stord sogelag	kr 10 000
Sunnhordland kammerorkester	kr 25 000
Falturiltu barnebokfestival	kr 100 000
Gards- og ættesoge	kr 75 000
Arrangementet 100 dagar (underskotsgaranti)	kr 25 000

Komité for næring, miljø og kultur får fullmakt til å disponera løyving på kr 250 000 til kulturføremål.

Stord kommune løyver følgjande tilskot over 2017-budsjettet i til samarbeidstiltak og næringsføremål:

Hordaland olje og gass, driftstilskot	kr 50 000
Haukelivegen AS, driftstilskot	kr 30 000
Samarbeidsrådet for Sunnhordland	kr 613 400
Samarbeidsrådet, reiselivssatsinga	kr 228 100
Medlemskontingent Stord næringsråd	kr 30 000
Atheno AS, Maritim industriinkubator	kr 150 000
Atheno AS, Ungt entreprenørskap	kr 65 000
Kjøp av førstelinetenester for næringsetablering	kr 200 000

Komité for næring, miljø og kultur får i tillegg fullmakt til å disponera løyving på kr 100 000 til næringsføremål.

2. Innleiing og samandrag

2.1 Innleiing og samandrag	6	2.2 Budsjettprosess	9
----------------------------------	---	---------------------------	---

2. Innleiing og samandrag

2.1 Innleiing og samandrag

Rådmannen sitt framlegg til budsjett og økonomiplan for åra 2017–2020 tek utgangspunkt i gjeldande økonomiplan, budsjettrevisjon for første tertial og utviklinga elles i 2016. Forslaget byggjer og på regjeringa sitt framlegg til statsbudsjett for 2017 og kommunestyret sitt vedtak om at eigedomsskatt ikkje skal nyttast til å finansiera driftsbudsjettet.

Stordsamfunnet har hausten 2016 spesielle utfordringar med arbeidsløyse og permitteringar. Stord er mellom dei kommunane som har den høgaste arbeidsløysa i landet, i skrivande stund nær seks prosent om ein reknar med dei som er på tiltak. Dette får store konsekvensar for einskildpersonar og det slår direkte inn i kommuneøkonomien. Ved utgangen av september kunne Stord kommune notera ein skattevekst på knappe 1,3 prosent. Den gjennomsnittelege skatteveksten for landet var på same tid 8,2 prosent. Statsbudsjettet legg opp til ein gjennomsnitt skattevekst for 2016 på 8,7 prosent. Rådmannen legg til grunn at veksten vert 2 prosent for Stord kommune.

Skatteanslaget for 2017 skal byggja på den faktiske skatteinngangen i 2016. I tillegg skal det ta høgde for lokale forhold. Sjølv om det er venta at aktiviteten på Stord vil ta seg opp i andre halvår 2017, ser ikkje rådmannen at det er grunnlag for ein sterkare vekst enn det som ligg i forslaget til statsbudsjett, som er 2,3 prosent i høve til 2016. Det inneber ei netto mindreinntekt på skatt på 10 mill. kr i høve til regjeringa sitt kommuneopplegg. Veksten i frie inntekter dekkar i utgangspunktet knapt veksten i løn og sosiale kostnader. I tillegg får kommunen som følgje av det høge investeringsnivået auka rente- og avdragsbelastning i 2017 på i underkant av 6 mill. kr. Auka kostnader som følgje av demografiske endringar er rekna til ca. 13 mill. kr, og kommunen skal opna dei nye KAD-sengene i mars, som har ein kostnad på 7,6 mill. i 2017. Pensjonskostnadene er venta å auka med 6,5 mill. i 2017.

Rådmannen legg etter dette fram eit stramt budsjettforslag for 2017. Budsjettforslaget har ei investeringsramme på 433 mill. kr og brutto driftsutgifter på 1,288 mrd. kr. Det vil bli gitt mange og gode tenester til innbyggjarane også i komande år. Men einingsbudsjetta har i liten og ingen grad rom for

volumauke i tenesteytinga, og ein har på fleire område måtta kutta i aktivitetsnivået for å balansera utgiftene mot inntektssida. Forslaget følgjer opp kommunestyret sitt vedtak om at inntektene frå eigedomsskatt skal nyttast til investering og har difor samstundes eit overskot på 38,2 mill. kr, tilsvarande 2,7 prosent. anbefalt driftsresultat er 2 prosent av brutto driftsbudsjett.

Trepartssamarbeidet «Saman om» og effektivisering gjennom bruk av Lean-metodikk vil bli vidareført i 2017. «Stillingsgruppa» blir vidareført med eit innsparingskrav på 2 mill. På bakgrunn av KS sin prognose er det lagt til grunn ein lønsvekst i 2017 på 2,2 prosent. Statsbudsjettet legg opp til 2,7 prosent.

Budsjettforslaget vidarefører delingstala på 30 for ungdomssteget og 28 for barnesteget. Symjeopplæringa er vidareført på nivå som i 2016, og det ligg inne ressursar til opplæring av minoritetsspråklege elevar. Det er ikkje funne rom for å prisjustera elevressursen. Som innaparingstiltak er det framlegg om å sei opp avtalen med MOT og å avvikla ordninga med SLT. Budsjettforslaget følgjer opp vedtaket om at SFO skal vera sjølvfinansierende. Foreldrebetalinga er foreslått auka med 2,5 prosent.

Ny Stord ungdomsskule skal vera ferdig januar 2018. Det er under arbeid ein forstudie for ny Nysæter ungdomsskule og fleirbrukshall. Dette prosjektet ligg inne med 200 mill. kr i 2019–20.

Stord kommune har full barnehagedekning ved at alle som har rett til plass får eit tilbod. Prognosane tilseier at søknaden til barnehagane går ned i 2017. Det er forslag om å la ei avdeling med 9 småbarnsplassar i Skogatufto barnehage stå ledig barnehageåret 2017/2018. Dette vil gje ei innsparing på 0,5 mill. kr. Det er budsjettert med 114,3 mill. kr i overføring til private barnehagar. Dette føreset at det er ein viss ledig kapasitet i dei private barnehagane, noko det er ein viss risiko med.

Justerte prognosar tilseier at det er trong for å utvida kapasiteten i barnehagane først i 2022. Det er lagt inn 57,4 mill. til ny barnehage i Tjødnalio. Kommunen bør vurderer å også overføra kapasiteten i Trodlahaugen barnehage

til den nye barnehagen i Tjødnalio. Det er etter kvart trong for ei større opprusting av Trodlaugan, og ei større barnehage i Tjødnalio vil gje grunnlag for meir rasjonell drift.

Eigenbetalinga i Stord kulturskule er foreslått auka med 2,5 prosent. Og det er foreslått å redusera bemanninga i kulturskulen med eitt årsverk. Plassane i Stord kulturskule er likevel venta å auka med rundt 50 i 2017.

Kapasiteten i barnevernet er auka dei seinare åra, finansiert med statstilskot. Rammene har likevel vore knappe, Bufetat har stramma inn på refusjonsordningar og kommunen sine eigendelar har auka. Budsjettforslaget for barnevernet for 2017 byggjer på kjende vedtak i september 2016. Ein har ikkje funne rom for å styrka budsjetta for helsestasjonar og skulehelsetesta i den grad statsbudsjettet legg opp til.

Driftsbudsjetta innanfor næring, miljø og kultur i er i hovudsak vidareført på dagens nivå. Det er likevel ikkje funne rom for å vidareføra satsinga med kr 400 000 til lag og organisasjonar. Det ligg inne kr 610 000 til Sunnhordland museum og kr 100 000 til revisjon av Kommunedelplan for kulturminne og kulturmiljø. Det er forslag om å nytta 1,5 mill. til flygelgarasje i kulturhuset.

Ein vil følgja opp rehabiliteringsplanen for Vikahaugane og det ligg 13 mill. til rackethallen i 2018. Det endelege omfanget av dette prosjektet skal definerast i samarbeid med Hordaland fylkeskommune, som er ein stor brukar av hallen. Stord kommune tok attende ansvaret for reinhald 1. oktober 2016. Budsjettforslaget legg opp til at Stord kommune skal reingjera på same nivå som det ISS gjorde.

Kommuneplanen skal rullerast i 2017. Løyvinga til overordna planarbeid er endå i knappaste laget, men er vidareført med kr 600 000. Det er lagt opp til vidareføring av sykkelbyprosjektet.

Driftsnivået innanfor rehabilitering, helse og omsorg er i hovudsak vidareført 2016-nivå. Det er i liten grad reserver for kostnader knytt til mogelege nye brukarar. Arbeidet med nytt dagtilbod på Sæbø gard er kome i gong og er planlagt ferdig hausten 2018. Det er også lagt inn 1 mill. til løa på Sæbø gard.

Driftsnivået på institusjonane er vidareført som i 2016. Eininga har utfordringar med ressurskrevjande brukarar som grunna alder ikkje gjev rett til refusjon frå staten. Nye sjukeheims plassar er planlagt ferdigstilla i 2018, det er lagt opp til å ta i bruk fem nye plassar årleg.

Heimebaserte tenester legg opp til vidare utprøving og innføring av velferdsteknologi, satsing på heimerehabilitering og førebyggjande heimebesøk.

Løyvinga til økonomisk sosialhjelp er vidareført som i 2016. Det er venta at det vert innført aktivitetsplikt for mottakarar av sosialstønad i 2017. Gjennom «Springbrettet» har NAV eit tydelegare arbeidsretta fokus, og set vilkår til aktivitet for stønad. Tiltaket vert vidareført i 2017. Budsjettet legg opp til mottak av 60 flyktningar i 2017, familiesameiningar kjem i tillegg. Som eit innsparingstiltak er det forslag om å avvikla samarbeidet med Kirkens bymisjon.

Fem av dei 16 plassane ved Rehabiliteringssenteret er sett av til rehabiliteringsopphald, dei øvrige fungerer som ordinære sjukeheims plassar. Ordninga med to dobbeltrom vert teken med vidare i 2017. Frisklivs sentralen er viktig i kommunen sitt folkehelsearbeid men er foreslått avvikla som eit innsparingstiltak.

Rammene for Startlån er vidareført med 30 mill. kr. Det er sett av 20,3 mill. for å bygge åtte bustader for funksjonshemma med fellesrom, med mogelegheit for å utvida til 12.

Investeringane i vassforsyning og avlaup er i stor grad tufta på tiltaksprogramma i kommunedelplanane. Det er i tillegg sett av ei ramme for samarbeidsprosjekt med utbyggjarar. Det er ikkje lagt opp til avgiftsauke på VA-området i 2017. Eit stort investeringsvolum gjer likevel at avgiftene vil auka monaleg dei seinare åra i planperioden.

Budsjettet føl opp Hovudplan veg. Det er sett av 4,8 mill. på investeringsbudsjettet. I tillegg er det lagt opp til at ytterlegare 2 mill. vert finansiert over tiltakspakken. Det er lagt inn kr. 1,5 mill. til oppfølging av Kommunedelplan Trafikksikring.

Vedlikehaldsbudsjettet til Stord kommunale eigedom er redusert med 2,5 mill. Dette meiner ein er forsvarleg då det er lagt opp til at Stord kommune får minimum 13,268 mill. kroner i ekstraordinært vedlikehaldstilskot over statsbudsjettet. Budsjettforslaget har disponert deler av tiltakspakken, det er elles lagt opp til at kommunestyret tek stilling til bruk av tiltakspakken i eiga sak. Stord kommunale eigedom har som følgje av at eininga har overteke ansvaret for Vikahaugane sportssenter frå 2017 innført byggvakt på kommunale bygg i helgane.

Driftstilskotet til Kyrkjeleg fellesråd er auka med 2,5 prosent i høve til 2016. Regulering av prosesjonsveg til gravplassen i Frugarden vil bli ferdig i 2017, det ligg inne 3,5 mill. til gjennomføring av prosjektet i 2018. Det ligg årleg inne 1,5 mill. til rehabilitering av kyrkjene.

Rådmannen legg også fram ei skisse til eit ti-års investeringsprogram, til og med 2026. Skissa tek utgangspunkt i budsjettforslaget og vedtekne sektorplanar. Stord kommune står framføre eit stort investeringsprogram. Behova er særleg store innanfor skule og pleie og omsorg. Lånegjelda vil fortsatt auka, og skissa viser at auka kapital- og driftskostnader vil gje utfordringar for driftsbalansen frametter.

2.2 Budsjettprosess

Det er lagt opp til slik handsaming av budsjett og økonomiplan 2017–20:

Prosessene og sjølve budsjettokumentet er lagt opp i samsvar med etablert praksis og kommunen sitt økonomireglement, vedteke i kommunestyret i sak 18/16. Etter dette har kommunestyret slikt ansvar og mynde i budsjettsaker:

1. Kommunestyret skal innan utgangen av året i samsvar med kommune-lova vedta årsbudsjettet for komande kalenderår og ein økonomiplan for dei tre påfølgjande budsjettåra.
2. Kommunestyret vedtek skatteanslag, rammetilskot, statlege overføringer, andre overføringer, netto avsetningar og finansinntekter og –utgifter. Kommunestyret fastset avgifter og prisar på varer og tenester når slik vedtaksrett ligg til kommunestyret etter lov eller føresegner.
3. Kommunestyret vedtek nettoramme drift i samsvar med budsjettskjema 1A, fordelt på formannskapet og komiteane , spesifisert etter ansvar og tenesteområde.
4. Kommunestyret vedtek investeringsbudsjettet som hovudregel per investeringsprosjekt i samsvar med budsjettskjema 2A og 2B.

Rådmannen skal etter same reglement utarbeida eit samla framlegg til økonomiplan og budsjett som grunnlag for kommunestyret si behandling. Budsjettet skal vera realistisk, fullstendig og i balanse. Driftsbudsjettet skal angi netto driftsramme pr. komité og tenesteområde. Rådmannen sitt framlegg skal byggja på vedteken økonomiplan og andre føresetnader vedteke av kommunestyret, og vera konsekvensvurdert i høve endra føresetnader og vilkår. Komiteane skal i sin tur fordela nettorammer drift i vedteke rammebudsjett på dei ulike resultateiningane innanfor sine ansvarsområde.

Aktivitet	Tidspunkt
Rådmannen legg fram sitt budsjettforslag	20. oktober
Formannskapet legg budsjettet ut til alminneleg ettersyn, jf. kommunelova § 45	9. november
Budsjetthøyringar i komiteane	15.–17. november
Kommunestyret vedtek budsjett og økonomiplan	24. november
Komiteane handsamar detaljbudsjett	13.–15. desember

3. Rammevilkår, overordna styringssignal og føresetnader

3.1 Overordna analyse.....	11	3.2.4 Asylmottak, mottak flyktningar	16
3.1.1 Demografi og kommuneøkonomi	11	3.2.5 Ressurskrevjande tenestemottakarar	16
3.1.2 KOSTRA- og effektivitetsanalyse.....	13	3.2.6 Rente og avdragskompensasjon	17
3.2 Økonomiske føresetnader.....	14	3.2.7 Lønsvekst og pensjonskostnad	17
3.2.1 Frie inntekter	14	3.3 Eigedomsskatt	18
3.2.2 Skjønsmidlar	16	3.4 Konsekvensjustert drifts- og investeringsbudsjett 2017–2026.....	18
3.2.3 Momskompensasjon	16		

3. Rammevilkår, overordna styringssignal og føresetnader

3.1 Overordna analyse

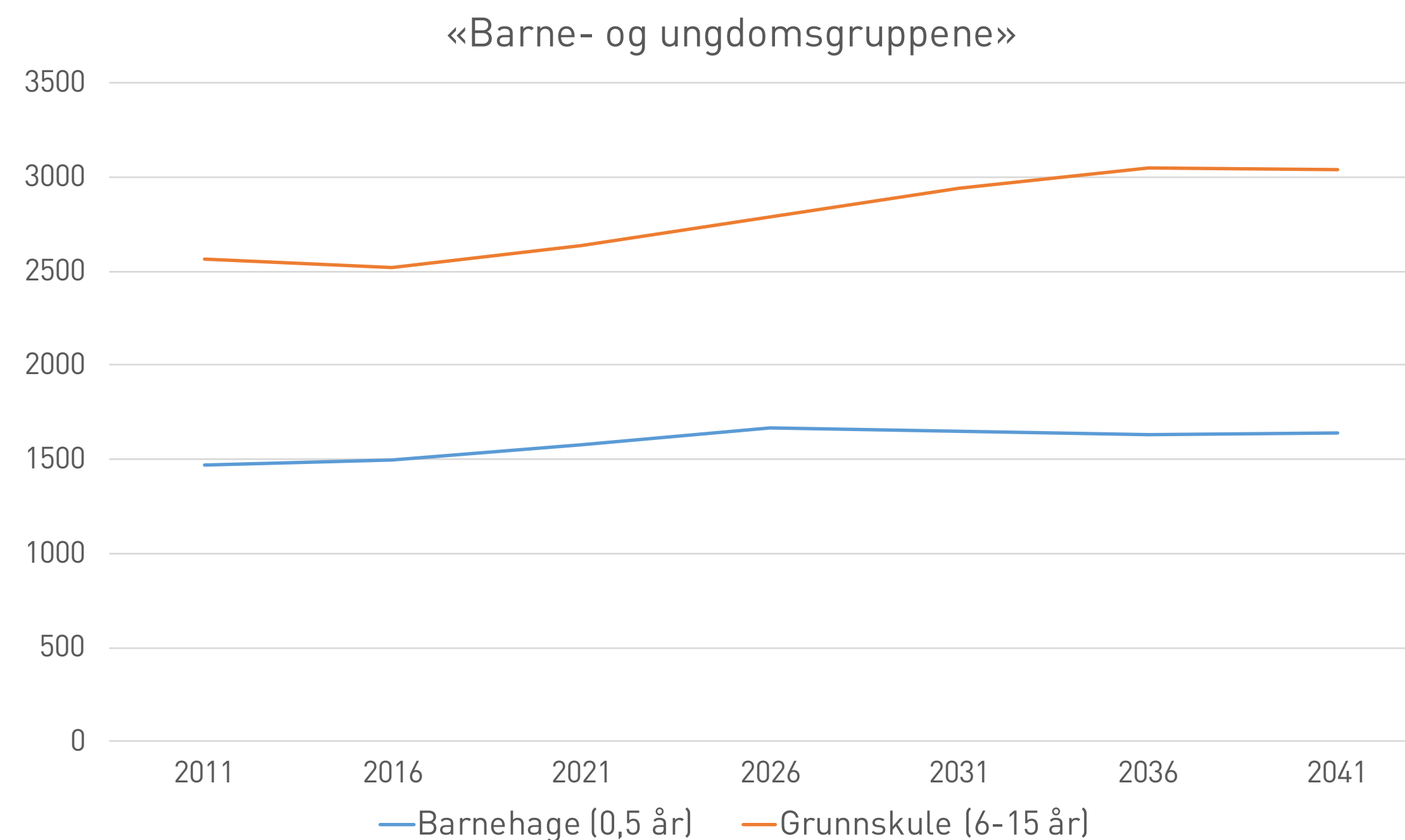
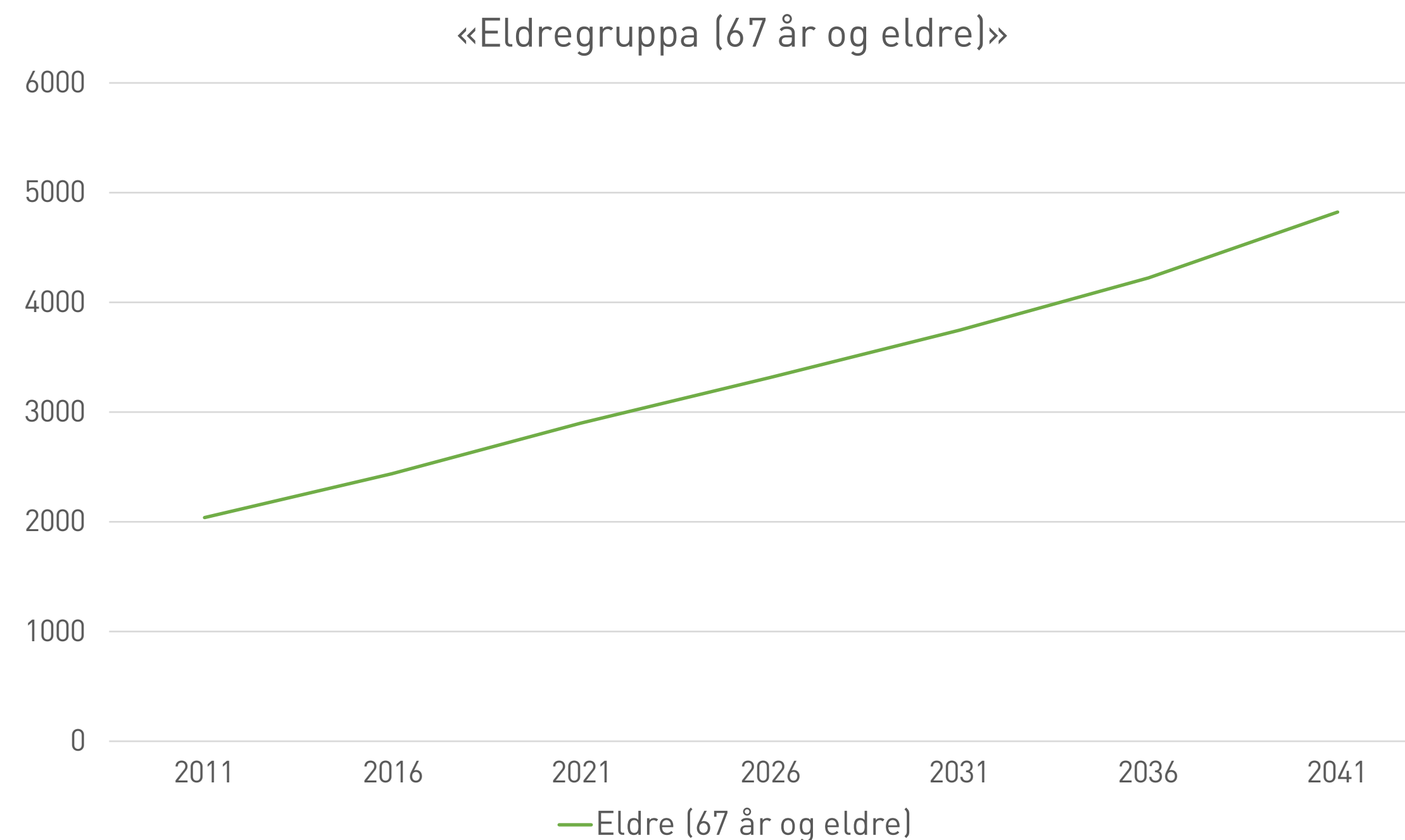
3.1.1 DEMOGRAFI OG KOMMUNEØKONOMI

Kommunen har ansvar for m.a. barnehagar, grunnskule og pleie- og omsorgstenester. Dette er tenester som i hovudsak er retta mot bestemte aldersgrupper. Utgiftene til kommunen vert difor påverka av samansettinga og utviklinga innanfor desse gruppene og utviklinga i folketal – den såkalla demografiske utviklinga.

Ved årsskiftet 2015–16 var det 18 775 innbyggjarar i Stord kommune. Det var 90 fleire enn året før, og tilsvarande ein vekst på 0,5 prosent. Året før auka folketalet med 260 eller 1,4 prosent. Ifølgje Statistisk sentralbyrå vil folketallet i perioden 2016–25 auka med 1,2 prosent årleg. Kommunen er venta å ha 21 123 innbyggjarar i 2026. Ved utgangen av økonomiplanperioden i 2020 er kommunen venta å ha hatt ein vekst på fem prosent og eit folketal på nær 20 000.

STORD KOMMUNE. UTVIKLING I FOLKETAL 2011–2041 FORDELT PÅ ALDERSGRUPPER. KJELDE:SSB

	2011	2016	2021	2026	2031	2036	2041
Barnehage (0,5 år)	1 473	1 495	1 576	1 662	1 646	1 630	1 637
Grunnskule (6–15 år)	2 565	2 516	2 632	2 787	2 944	3 044	3 043
Vidaregåande (16–19 år)	1 127	1 116	981	1 042	1 104	1 178	1 250
Vaksen (20–66 år)	10 605	11 212	11 857	12 307	12 789	13 081	13 407
Eldre (67 år og eldre)	2 034	2 436	2 899	3 325	3 752	4 230	4 825
Total	17 804	18 775	19 945	21 123	22 235	23 253	24 162

Innvandring utgjør ein vesentleg del av befolkningsutviklinga. Stord hadde i 2015 ei netto innvandring på 89 personar. Den største nasjonaliteten utanom nordmenn i Stord kommune er Polen med 425 innbyggjarar, etter det kjem Litauen (112 innbyggjarar). Fødselsoverskotet i 2015 var 98. Storabuen vart litt eldre i 2015, gjennomsnittalderen auka frå 37,9 til 38,1 år, men Stord er fortsatt ein «ung» kommune. Det er også ein tendens at delen hushald med låg inntekt er aukande.

Kommunen er venta å få vekst i dei yngste aldersgruppene dei neste åra. Den største veksten kjem likevel blant eldre innbyggjarar; aldersgruppa 67–79 år vil auka heller kraftig dei neste åra. For aldersgruppa 80–89 år er det venta ein svak vekst dei næraste åra og ein kraftig vekst etter 2020. Også tal personar over 90 år er venta å auka.

PROSENTDEL AV INNBYGGJARANE I ULIKE ALDERSGRUPPER 1.1.2016 (KJELDE SSB)

	Stord	Hordaland	Landet
0–5 år	8,0	7,5	7,1
6–15 år	13,4	12,3	12,0
16–66 år	65,7	66,6	66,6
67–79 år	9,3	9,4	10,1
80–89 år	3,0	3,3	3,4
90 år og eldre	0,6	0,9	0,8
0–66 år	87,0	86,4	85,7
67 år og eldre	13,0	13,6	14,3

Folketalsutviklinga og alderssamansettinga har stor innverknad på dei statlege overføringane til kommunen. Meininga er at rammetilskotet skal reflektera at dei ulike aldersgruppene ikkje kostar kommunekassa det same. Yrkesaktive klarar seg stort sett sjølve, medan dei yngste skal ha skule- eller barnehageplass. Dei eldste skal ha tilbod om omsorgstenester.

FRAMSKRIVING AV FOLKETALET I STORD KOMMUNE, ØKONOMIPLANPERIODEN 2017–2021 FORDELT PÅ ALDERSGRUPPER (KJELDE SSB)

	2017	2018	2019	2020	2021
0–5 år	1 488	1 500	1 515	1 567	1 576
6–15 år	2 521	2 563	2 578	2 586	2 632
16–66 år	12 443	12 548	12 661	12 747	12 838
67–79 år	1 837	1 905	1 967	2 051	2 098
80–89 år	592	594	618	611	651
90 år og eldre	132	140	143	156	150
Sum	19 013	19 150	19 482	19 718	19 945

På bakgrunn av SSB sine framskrivingar for 2015 er det berekna at Stord kommune kan få meirutgifter på om lag 13 mill. kr i 2017. Veksten i alle aldersgrupper trekker i retning av auka utgifter for kommunen. I økonomiplanperioden 2017–2020 er kommunen venta å få auka utgifter som følgje av demografiske endringar med i underkant av 60 mill. kr. Fleire born og unge trekker i retning av auka utgifter til barnehage og grunnskule, fleire eldre trekker i retning av auka utgifter til pleie- og omsorgstenester.

BEREKNA MEIR-/MINDREUTGIFTER 2017–20 KNYTT TIL DEN DEMOGRAFISKE UTVIKLINGA I STORD KOMMUNE. FASTE 1 000 2016-KRONER (KJELDE SSB/TBU)

Aldersgruppe	2017	2018	2019	2020	2017–2020
Barnehage (0–5 år)	-288	852	1 563	7 227	9 354
Grunnskule (6–15 år)	556	4 670	1 668	890	7 784
Vidaregåande (16–19 år)	-56	-391	99	-90	-438
Vaksne (20–66 år)	913	1 859	1 404	1 360	5 537
Eldre (67 år og eldre)	11 970	6 899	8 018	8 309	35 196
Total	13 095	13 890	12 753	17 696	57 433

3.1.2 KOSTRA- OG EFFEKTIVITETSANALYSE

Ifølgje KOSTRA driv Stord kommune om lag 76 mill. kr billegare enn landsgjennomsnitt på dei tenesteområda som inngår i inntektssystemet. Men då er det ikkje teke omsyn til at kommunen også har eit lågare berekna utgiftsbehov. Det er rekna til 1,8 prosent lågare enn «gjennomsnittskommunen», og reduserer kommunen sitt «mindreforbruk» til 12 mill. kr. Når ein i tillegg justerer for at kommunen har mindre inntekter enn landsgjennomsnittet (98 prosent, tilsvarande om lag 12 mill. kr), har kommunen likevel berre eit samla «meirforbruk» på rundt 100 000 kr (sjå tabell under).

RESSURSBRUK/PRIORITERING SETT I SAMANHENG MED BEREKNA UTGIFTSBEHOV, STORD KOMMUNE 2015 (KJELDE KOSTRA)

	Aldersgruppe	Berekna utgiftsbehov 2015	Netto driftsutgifter 2015			Meir-/mindreutgifter ift.			
			Stord kommune (Kr. per innb.)	Landsgjennomsnitt (Kr per innb.)	Stord «normert nivå»	Landsgjennomsnitt	Prosent	«Normert utgiftsnivå» (1 000 kr)	Prosent
Grunnskule	6–15 år	1,088	94 832	102 261	97 542	-18 691 634	-8	-11 873 004	-5
Pleie og omsorg	Alle	0,886	15 256	16 198	17 198	-17 686 050	-6	18 775 000	6
Barnevern	0–17 år	0,970	6 865	8 331	7 431	6 673 232	-21	-4 096 800	-12
Barnehage	1–5 år	1,104	120 030	130 606	122 856	-13 389 216	-9	-9 811 500	-6
Kommunehelse	Alle	0,960	2 362	2 383	2 454	-394 275	-1	1 333 025	3
Sosiale tjenester	20–66 år	0,731	2 879	3 243	3 806	-4 081 168	-13	6 312 356	15
Adm, styring og fellesutgifter	Alle	0,959	3 448	4 266	3597	-15 357 950	-24	-12 560 475	-19
Sum		0,985				-76 273 255		-11 921 398	
Sum innt. justert								129	

Ein kan etter dette seia at kommunen sine utgifter er tilpassa inntektene. Her har det vore ei positiv utvikling dei siste tre åra; i 2012 hadde kommunen eit «overforbruk» på 31 mill. kr når ein tok omsyn til både utgiftsbehov og inntektsnivå. I 2013 var dette redusert til nær 12 mill. kr, medan det i 2014 og 2015 altså var tilnærma balanse mellom utgifter og inntekter.

Det må likevel understrekast at dette byggjer på gjennomsnittsbetraktningar. Det tek ikkje høgde for at Stord, som alle andre kommunar, på mange område vil avvika frå «normalkommunen». Berekningane tek ikkje høgde for Stord sine meirkostnader knytt til regionsenterfunksjonar. Eller at Stord har eit stort tal unge mottakarar av pleietenester, og at situasjonen i arbeidsmarknaden på øya gjev seg utslag i både reduserte inntekter og auka kostnader.

	2013	2014	2015
Utgifter i høve landssnitt	-44 915	-36 973	-76 273
Korrigert for utg.nivå	-32 529	-18 152	-11 921
Korrigert for innt. nivå	11880	298	129

3.2 Økonomiske føresetnader

3.2.1 FRIE INNTEKTER

Frie inntekter består av rammetilskot, skatteinntekter, momskompensasjon og andre ikkje øyremerkta statlige tilskot. Regjeringa reknar i framlegget til statsbudsjett med ein nominell skatteauke frå 2016 til 2017 på 2,3 prosent. Skatteøyret for kommunane er i 2016 11,8 prosent. Det er i statsbudsjettet lagt opp til at det kommunale skatteøyret blir 11,8 prosent også for 2017.

Den samla kostnadsveksten (deflatoren) er i forslag til statsbudsjett rekna til 2,5 prosent. Lønsveksten utgjør 2,7 prosent. Pårekna skatteinntekter og inntektsutjamning byggjer på kommunane sin reelle skatteinngang i 2015, justert for berekna utvikling i 2016 og 2017. I brev av Fylkesmannen i Hordaland av 6.10.2016 heiter det m.a.:

«I berekning av skatteprognose for 2017 er det justert for same endring i prosent i høve til rekneskap 2015 for alle kommunane uavhengig av den lokale utviklinga i kvar kommune etter 2015. Denne skatteprognosen er nytta som grunnlag for pårekna inntektsutjamning. Kommunane må justera for lokale tilhøve knytte til skatteutviklinga. Folketalsutviklinga fram til 01.01. 2017 vil dessutan påverka inntektsutjamninga i rammeoverføring.»

Budsjettforslaget bygger på kommunen sin skatteinngang i 2016, som for Stord kommune har vore svakare enn for resten av landet. Ved utgangen av september hadde kommunen ein skattevekst på 1,3 prosent i høve til same periode i fjor. Gjennomsnitt for landet var 8,2 prosent. Rådmannen legg til grunn ein samla skattevekst i 2016 på 2,0 prosent. Det vil gje ei skatteinntekt på nær 494 mill. eller 92,4 prosent av gjennomsnittet for landet.

Skatteanslaget for 2017 skal byggja på den faktiske skatteinngangen i 2016. I tillegg skal det ta høgde for lokale forhold. Sjølv om det er venta at aktiviteten i Stordsamfunnet vil ta seg opp i andre halvår 2017, ser ikkje rådmannen at det er grunnlag for å leggja til grunn ein sterkare vekst enn det forslaget til statsbudsjett legg opp til, med 2,3 prosent i høve til 2016. Det inneber ei netto mindreinntekt på skatt på 10 mill. kr i høve til regjeringa sitt kommuneopplegg.

ENKELTELEMENTA I FRIE INNTEKTER (SKATT OG RAMMETILSKOT), 1000 KR

	2016	2017	2018	2019	2020
Innbyggartilskot	424 691	438 094	444 862	448 292	450 075
Utgiftsutjamning	-12 635	-8 133	-8 322	-8 422	-8 485
Overgangs- og nyordningar (INGAR)	-1 073	-1 896	-	-	-
Særskilt fordeling	2 891	3 490	3 490	3 490	3 490
Ordinært skjønn	2 000	2 300	2 300	2 300	2 300
Skjønn - tap endringar av inntektssystemet	700				
Endring saldert budsjett 2016	2 126				
Sum rammetilskot ekskl. inntektsutjamning	418 701	433 855	442 330	445 661	447 380
Netto inntektsutjamning	17 637	17 309	18 174	18 720	19 244
Sum rammetilskot	436 338	451 164	460 504	464 381	466 624
Skatt på inntekt og formue, vårt anslag	493 928	505 288	530 553	546 469	561 770
Sum frie inntekter, avrunda, ekskl. eigedomsskatt	930 300	956 500	991 100	1 010 800	1 028 400
Eigedomsskatt	39 776	39 681	39 681	39 681	39 681
Sum frie inntekter, avrunda inkl. eigedomsskatt	970 076	996 181	1 030 781	1 050 481	1 068 081
Endring i dei frie inntektene ekskl. eigedomsskatt (%)	3,2	2,8	3,6	2,0	1,7
Endring i dei frie inntektene (%) inkl. eigedomsskatt	3,4	2,7	3,5	1,9	1,7

Ved berekning av frie inntekter i økonomiplanperioden er det lagt til grunn ein realvekst på 1,3 prosent, 0,7 prosent og 0,9 prosent i perioden 2018–2020. Det byggjer på SSB sine prognosar for befolkningsendring og dei endringane i rammetilskot som skuldast omlegging av inntektssystemet.

Ifølgje regjeringa sitt budsjettforslag er det lagt opp til ein realvekst, altså at løns- og prisjustering kjem i tillegg, i dei frie inntektene for kommunane på 3,6 mrd. kr. Innanfor denne inntektsauken er det venta at kommunane finansierer:

- Pårekna meirutgifter som følgje av befolkningsutviklinga (demografi) med 2,0 mrd. kr.
- Auka pensjonskostnader ut over venta kostnadsutvikling, 0,75 mrd.
- Satsingsområde innanfor rusomsorg (300 mill. kr), tidleg innsats i grunnskulen (150 mill. kr.), opptrappingsplan for rehabilitering og habilitering (100 mill. kr), fleksible barnehageopptak (400 mill.) og auka satsing på helsestasjon og skulehelsetenesta (50 mill. kr)

3.2.2 SKJØNSMIDLAR

Fylkesmannen har tildelt kommunen 2,3 mill. kr. i skjønstilskot for 2017, mot 2,0 mill. kr. i 2016. Fylkesmannen grunngjev tildelinga slik:

«Kommunen er regionsenter og har tilbod som blir nytta av innbyggjarar frå nabokommunane, t.d. ulike fritidstilbod for funksjonshemma. Det er også mange studentar og arbeidstakarar frå andre kommunar som oppheld seg i kommunen.

Kommunen har høge utgifter til rusomsorg. Som regionsenter er det relativt mange personar med rusproblem i kommunen. Det medfører auka kostnader med å skaffa bustad, oppfølgings-teneste og økonomisk sosialhjelp.

Kommunen har mange sysselsette innafor leverandørindustrien til oljeverksemda. Det er store variasjonar i skatteinntektene som følgje av svingingar i aktiviteten.

Kommunen har no høg arbeidsløyse og får i år i underkant av kr. 13 mill. i statleg eingongs-tilskot i samband med kommunal tiltakspakke.

Kommunen står føre store investeringar i dei neste åra. Det er investering i nye ungdoms-skular, idrettshall, nye sjukeheims plassar og nye gravplassar. Det er etterslep på bygnings-vedlikehald.»

3.2.3 MOMSKOMPENSASJON

Momskompensasjonsordninga vart innført frå og med 2004. Kommunen får refundert moms på kjøp av varer og tenester. Føremålet med innføring av ordninga var å likestilla eigenproduksjon med privat produksjon av varer og tenester. Kommunen budsjetterer momskompensasjon lik meirverdiavgift både i drifts- og i investeringsbudsjettet. I driftsbudsjettet utgjer dette kr 19,1 mill. kr, i investeringsbudsjettet kr 46,8 mill.

3.2.4 ASYLMOTTAK, MOTTAK FLYKTNINGAR

Kommunen har budsjettert med ei tilskot på 3,0 mill. kr i 2017. Dette legg til grunn same tal bebuarar på asylmottak som ved utgongen av 2016. Inntekta skal kompensera Stord sine meirutgifter som vertskommune for dei to mottaka.

Kommunen har budsjettert med eit integreringstilskot på 37,1 mill. kr. i 2017. Tilskotet er prisjustert i økonomiplanperioden, og justert for forventta mottak av flyktningar. Ved busetting av flyktningar mottok kommunen 767 400 kr for einslege vaksne og 717 400 kr for andre vaksne, einslege mindreårig og born som vert busett. Integreringstilskotet vert utbetalt over 5 år. Ein kan og få barnehagetilskot, særskilt tilskot til einslege mindreårige, eldretilskot og ekstra tilskot til personar med kjende funksjonshemmingar. Budsjettforslaget legg til grunn eit mottak av 60 flyktningar, familiesameining kjem i tillegg. Kommunen har budsjettert med 13 personar på familiesameining. Budsjettforslaget for asyl- og flyktningmottak byggjer på gjeldande ordningar.

3.2.5 RESSURSKREVJANDE TENESTEMOTTAKARAR

Ordninga med øyremerka tilskot for ressurskrevjande tenester gjeld for tenestemottakarar til og med det året dei fyller 67 år. Forslag til statsbudsjett legg opp til følgjande for 2017:

- Kompensasjonsgraden blir vidareført med 80 prosent av netto lønsutgifter ut over innslagsnivået.
- Innslagspunktet for kompensasjon er auka frå kr. 1 081 000 til kr. 1 157 000 for netto utgifter i 2016. Innslagspunktet er løns- og prisjustert og auka med kr. 50 000 utover det.
- Kompensasjonen som blir utbetalt frå staten til kommunane i 2017 skal kommunane inntektsføra i sine rekneskap for 2016. Kommunane skal inntektsføra den pårekna kompensasjonen i same året som utgiftene har vore.

Kommunen er venta å ha 40 brukarar i 2017 som samla vil gje eit tilskot på 49,6 mill. kr. Innslagspunktet for kompensasjon er justert for lønsvekst med 2,7 prosent for netto utgifter i 2017. Nivået på tilskotet er vidareført i planperioden.

3.2.6 RENTE OG AVDRAGSKOMPENSASJON

Kommunen får rentekompensasjon på skuleanlegg, husbanken antar at denne vert på kr. 0,992 mill. i 2017. Rente og avdragskompensasjon for omsorgsbustader og institusjonsplassar utgjer kr. 2,917 mill. i inntekt. Av dette er kr. 2,351 mill. for avdrag og kr. 0,565 mill. rente. Rehabilitering av kyrkjebygg gir rentekompensasjon med kr. 0142 mill. i 2017. For skuleanlegg som vart utbygd som del av reform 97 reknar kommunen med å ta imot kr. 0,491 mill. i 2017. Dette er siste året med denne ordninga. Samla rente- og avdragskompensasjon er budsjettert med kr. 4,542 millionar.

3.2.7 LØNSVEKST OG PENSJONSKOSTNAD

KS har laga ein prognose for årslønsvekst 2017 basert på årets lønsoppgjjer. Denne tilseier ein årslønsvekst på 2,2 prosent for kommunesektoren, med eit overheng frå 2016 på 0,9 prosent og lønsgliding på 0,2 prosent, med heilårsverknad på 1,1 prosent. Partane vart i lønsoppgjret 2016 einige om at sentrale tillegg skulle vere gjeldande frå 1.8.17, og lokale forhandlingar gjeldande frå 1.9.2017. Rådmannen sitt framlegg til budsjett byggjer på KS sine berekningar. Det er sett av kr. 9,028 mill. i lønsreserve i 2017, inklusive sosiale kostnader. Berekna samla lønsvekst i 2017 inklusive overheng frå 2016 utgjer om lag 40,356 mill. kroner inklusive sosiale kostnader. Statsbudsjettet legg opp til ein årslønnsvekst på 2,7 prosent.

Kommunen budsjetterer pensjonskostnader i samsvar med Kommunaldepartementet sine reglar for pensjonsføring med sju års avdragstid på premieavviket. Premieavvik opparbeida før 2014 vert amortisert over ti år. Premieavvik opparbeida før 2012 vert amortisert over 15 år. Kommunen har motteke budsjettoppgåver frå KLP og Statens pensjonskasse. Kommunen har eigenrisiko på AFP-ordninga. Pensjonsleverandørane har berekna premien for 2017 utifrå erfaringstal, forventta lønsvekst og avkasting på pensjonsmidlane. Berekna pensjonspremie for sjukepleiarane i KLP-ordninga er budsjettert med 20,02 prosent, for andre tilsette i KLP-ordninga 19,48 prosent av pensjonsgrunnlaget. Det er også budsjettert med ein reguleringspremie på kr 38,1 mill. kr. Det inneber at pensjonskostnaden til KLP i 2017 vert 6,6 mill. kr. høgare enn i 2016. Redusert amortiseringstid og auka rentegarantipremie gjer at samla pensjonskostand aukar. Dei tilsette dekkjer 2 prosent av pensjonsgrunnlaget.

Statens pensjonskasse (SPK) har varsla om ein premie på 12,25 prosent inklusiv tilsette sin 2 prosent-del. Dette er ein reduksjon i premien på 0,9 prosent. Likevel har pensjonskostnaden til SPK auka med 1,3 mill. kr.

Premieavviket for 2017 er budsjettert med 28,5 mill. kr, i tillegg kjem 4,0 mill. kr. i arbeidsgjevaravgift. Dette vert ført til inntekt i budsjettet for 2017 og amortisert (utgiftsført) over sju år frå og med 2018, saman med premieavvik frå tidlegare år. Høg lønsvekst og låge renter har over tid bidrege til auka pensjonskostnader. Kostnaden med amortisering av tidlegare års premieavvik er budsjettert til 10,5 mill. kr i 2017.

1 000 kr (inkludert arbeids- takardel 2 %)	Sum 2016 (revidert budsjett)	KLP 2017	SPK 2017	Sum 2017	Endring i høve til 2016
Premie (pensjonsutgift)	99 900	94 552	15 815	110 367	10 467
Berekna pensjonskostnad	75 255	66 287	15 540	81 827	6 572
Premieavvik	-24 645	-28 265	-275	-28 540	-3 895
Amortisering av tidlegare premieavvik	9 118	10 169	330	10 499	1 576

Utgifta (premien) er det me vert fakturert frå pensjonsleverandøren og utgjer ein likviditetsmessig belastning.

Kostnaden er det som vert bokført i rekneskapen, og påverkar årsresultatet.

Premieavviket er ein funksjon av desse to elementa, og reduserer utgifta frå 110,3 mill. til 81,8 mill. kr. i kostnad.

3.3 Eigedomsskatt

Det er ikkje lagt opp til å auka skattesatsane. På bakgrunn av innkoma i 2016 er det budsjettert med slike brutto skatteinntekter i 2017:

BUDSJETTERTE INNTEKTER EIGEDOMSSKATT

Bustader og fritidseigedomar 2 ‰	23 600
Tomter 4 ‰	808
Verk og bruk 4 ‰	7 416
Annan næringseigedom 4 ‰	7 858
Sum	39 681

Det vert gjort framlegg om at skatten skal betalast inn i fire terminar. Innkrevjinga vert samordna med kommunen sine øvrige eigedomsavgifter.

Kommunen sitt eigedomsskattekontor er administrativt organisert under økonomiavdelinga. Det er inngått rammeavtale med takseringsfirma for å gjennomføra løpande taksering av nybygg og endringar. Årskostnad med forvaltning av ordninga med eigedomsskatt er rekna til 1,1 mill. kr.

Budsjettforslaget legg opp til at eigedomar som tidlegare (i 2013, 2014, 2015 og 2016) har fått fritak etter eigedomsskattelova § 7 også skal ha fritak i 2017.

Kommunestyret vedtok som del av budsjettvedtaket for 2013, pkt h), at etter nedbetaling av akkumulert underskot skal inntekter frå eigedomsskatt gå til investeringar innanfor helse/omsorg og skule. Vedtaket er følgt opp i budsjettforslaget ved at inntektene frå eigedomsskatt foreslått disponert til finansiering av investeringar.

3.4 Konsekvensjustert drifts- og investeringsbudsjett 2017–2026

Det er også i år utarbeida ei skisse til eit ti-års investeringsprogram, fram til og med 2026. Programmet tek utgangspunkt i budsjettforslaget og vedtekne sektorplanar, og syner konsekvensar av tiltaka i form av kapital- og driftskostnader.

Føremålet med å utarbeida ein slik prognose er at det skal vera eit hjelpemiddel for handsaming av budsjett og økonomiplan ved at ein får synleggjort driftskonsekvensane av investeringsprogrammet ut over økonomiplanperioden. Samstundes gjev det eit oversyn over prosjekt som ligg i sektorplanar m.m. Skissa vert følgjeleg eit konsekvensjustert drifts- og investeringsbudsjett for dei neste seks åra. Det gjev eit samla oversyn over planlagde investeringstiltak og konsekvensane av desse for driftsbalansen, og syner at det planlagde investeringsprogrammet vil gje monalege utfordringar for driftsbalansen.

4. Målstyring

Kommunen sine overordna målsettingar ligg i kommuneplanen for 2010–2021. Kommunen skal i planperioden stimulera til at visjonen om å vera saman om utvikling og velferd vert realisert, ved å følgje opp målsetjingane innanfor desse områda:

- Byutvikling, senterstruktur og samferdsle
- Miljø, estetikk og trivsel
- Arbeid og næringsliv
- Oppvekst
- Rehabilitering, helse og omsorg
- Areal

Kommunen innførte i samband med 2013-budsjettet eit målstyringssystem som tok utgangspunkt i Kommunebarometeret. Barometeret er utarbeida av Kommunal Rapport og tek i tillegg til KOSTRA-tal utgangspunkt i data frå Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet og Kommunaldepartementet.

Det er sett opp målekart i tilknytning til kommentarane for dei fleste sektorane. Det fins ikkje relevante måldata for alle tenesteområda i kommunen. Der KOSTRA-tal er nytta i målekartet, er det gjort ei samanlikning av før og no resultat både for kommunen, landet og kommunegruppa (dei kommunane som er mest like oss i folketal og inntekt).

Målemetodane som er lagt til grunn i det overordna målekartet er i hovudsak basert på brukar- og medarbeidarundersøkingar somer utarbeidd av www.bedrekommune.no. Undersøkingane gjev eit bilete av kva brukarane meiner om tenestene og kva arbeidstakarane meiner om organisasjonen og om det er grunnlag for å justera målsetjingane for kommunen. Måleskalaen hjå bedrekommune.no, er frå 1–6, der 6 er best.

Elevundersøkinga vert gjennomført årleg og er obligatorisk for 7. og 10. steget. Det er Utdanningsdirektoratet sine undersøkingar som vert nytta. Måleskalaen til Utdanningsdirektoratet, er frå 1–5, der 5 er best.

Ettersom det kan vera samanheng mellom medarbeidarane sin tilfredsheit og kvalitet på tenestene er det viktig å kartlegge denne systematisk. Målet er å skape grunnlag for forbetring. Stord kommune har eit system for gjennomføring av undersøkingar der det annakvart år vert gjennomført brukarundersøkingar og medarbeidarundersøkingar. I 2016 vart det gjennomført brukarundersøking i institusjon for pårørande, i heimetenesten for pårørande, og i barnehage for foreldre og føresette. Neste brukarundersøking skal gjennomførast i 2018. Måltala for medarbeidartilfredsheit er henta frå undersøkinga som vart gjennomført i 2015. Neste medarbeidarundersøking skal gjennomførast i 2017.

Stord kommune har i 2016 ei målsetting om eit lågare sjukefråvær enn 7,5 %. Sjukefråværet i kommunen har hatt ein positiv trend dei siste åra, og ein ligg an til å nå målsetjinga i 2016. Eit systematisk arbeid med oppfølging av sjuke-meldte, samt fokus på førebyggjande aktivitetar, har bidrege til nærare 1300 fleire friske dagsverk i 2016 samanlikna med 2014. Barnehagane, som er den sektoren i kommunen med høgast sjukefråvær, er det i samarbeid med bedriftshelsetenesta og NAV Arbeidslivssenter gjennomført nærværprosjekt med målsetting om auka openheit, meir bruk av gradert sjukemelding i plassen for full og tett oppfølging av sjukemeldte. Prosjektet har bidrege til gode prosessar kring eige arbeidsmiljø og opplæring av leiarar.

I 2016 er det oppretta fire HMT-lag med ansvar for å følgja opp avvik, sjukefråvær, IA-målsettingar, kartleggingar, yrkeshygieniske målingar og vernerundar. Dei tilsette registrerer avvik og uønskete hendingar på HMT, kvalitet og organisasjon. Det vert oppmoda om å registrera avvik, og det er ei målsetjing om at kvar eining skal minimum registrera like mange avvik som eininga har årsverk i løpet av ein to-års periode.

MÅLEKART

Brukar	Mål 2018	2016 Snitt Stord	2016 Snitt nasjonalt	2014 Snitt Stord
Brukarane er nøgd med samarbeid og brukarmedverknaden	>4,50	4,50	4,57	4,9
Brukarane og brukarrepresentantar opplever å bli møtt med respekt	>5,00	4,90	5,07	5,6
Brukarane er nøgd med tilgjenge på tenestene	>4,90	4,83	5,03	4,8
Brukaren er nøgd med tilgangen på informasjon om innhaldet i tenestene	>4,80	4,63	4,70	4,8
Brukaren er nøgd med den totale kvaliteten på tenestene (Heilskapsvurdering)	>4,90	4,87	4,90	5,0

Elevar	Mål 2016/17	2015/16 Snitt Stord	2015/16 Snitt nasjonalt	2014/15 Snitt Stord
I klassen min meiner me det er viktig å jobbe godt med skulearbeidet	4,1	4,2	4,1	4
Trivs du på skulen?	4,4	4,5	4,4	4,3
Lærarane hjelper meg slik at eg forstår det eg skal læra	4,0	4,6	4,5	4,5

Medarbeidarar	Mål 2017	2015 Snitt nasjonalt	2015 Snitt Stord
Deltakarprosent på medarbeidarundersøkinga	74 %	-	72 %
Medarbeidaren er nøgd med arbeidssituasjonen sin	4,7	4,6	4,6
Medarbeidarane bidreg aktivt til å nå verksemda sine mål	5,0	5,0	4,9
Medarbeidarane opplever å ha naudsynt kompetanse til å utføre sine arbeidsoppgåver	4,9	4,8	4,9
Medarbeidarane løyser felles arbeidsoppgåver på sin arbeidsplass på ein god måte	4,9	4,8	4,8
Medarbeidarane opplever at næraste leiar gjev deg tilstrekkeleg attendemelding på den jobben han gjer	4,3	4,2	4,1
Medarbeidarane er nøgde med arbeidsgjevar si tilrettelegging for relevant kompetanseutvikling	4,3	4,2	4,2

MÅLEKART

HMT – Helse, miljø og tryggleik

Sjukefråvær (i prosent)	7,5 %	7,5 %	8,33 %
Av dette korttidsfråvær <16 dagar	2,4 %	2,4 %	
HMT avvik registrert i Kvalitetslosen	460	925	
Hendingar med arbeidsrelatert skade	0	0	
Økonomi, maksimum avvik i høve vedtekne budsjetttrammer	0 %	0 %	

Økonomi m.m.

	Mål 2017	Resultat 2016 Stord	Resultat 2015 Landet	Resultat 2015 Stord
Økonomi, netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2,7 %		2,9 %	3,7 %
Kommunebarometeret, rangering blant landets kommunar	<62	62		169

5. Budsjettområda, drift og investeringar

5.1 Formannskapet	24	5.4.3 Bibliotek.....	41
5.1.1 Politisk.....	24	5.4.4 Brann, redning og feiing.....	42
5.1.2 Administrasjon, interkommunal innkjøpsordning, fellesutgifter	24	5.4.5 Beredskap	42
5.1.3 IKT	24	5.4.6 Landbruk, miljø og næring	43
5.1.4 Folkehelse	24	5.4.7 Sunnhordland lufthamn AS	43
5.1.5 Overordna planlegging, kommunal planstrategi	26	5.4.8 Regulering, byggjesak, oppmåling.....	44
5.1.6 Kyrkjeleg fellesråd.....	26	5.4.9 Stord kommunale eigedom	45
5.2 Driftsstyret	27	5.4.10 Stord kommunalteknikk (SKT).....	46
5.2.1 «Prosjekt arealeffektivisering»	28	5.5 Komité for rehabilitering, helse og omsorg.....	48
5.3 Komité for oppvekst og utdanning	29	5.5.1 Sosialtenester, NAV	51
5.3.1 Barnehagar.....	30	5.5.2 Eining for psykisk helse og rus	51
5.3.2 Skule, SFO	32	5.5.3 Habilitering	52
5.3.3 Vaksenopplæringa	34	5.5.4 Institusjonsdrift	52
5.3.4 Kulturskulen.....	35	5.5.5 Aktivitet og rehabilitering.....	52
5.3.5 Førebyggjande tenester	36	5.5.6 Heimebaserte tenester	53
5.3.6 Barnevern.....	37	5.5.7 Kundetorget.....	53
5.4 Komité for næring, miljø og kultur.....	38	5.5.8 Legetenesta.....	54
5.4.1 Kulturtenester	39	5.5.9 Bustader til funksjonshemma.....	54
5.4.2 Idrett og friluftsliv	40	5.5.10 Interkommunale akutte døgnseger	54

5. Budsjettområda, drift og investeringar

Samla inntektsramme for driftsbudsjettet for 2017 er 1,041 mrd. kr. Tekstdelen – budsjettkommentarane – seier først og fremst noko om endringane i høve til dagens situasjon; endra vilkår/rammer for drift og/eller endringar i tenestetilbodet.

Framlegg til investeringsbudsjett for økonomiplanperioden 2017–2020 byggjer på gjeldande økonomiplan og sektorplanar. Alle investeringssummar med unntak for avgiftsområda er budsjettert med bruttotal (inkl. meirverdiavgift). Oversikta viser samla investering, spesifisert budsjett ligg i tabell 7.7 og 7.8.

FRAMLEGG TIL SAMLA INVEST. PR. TENESTEOMRÅDE (1 000 KR)

	2017	2018	2019	2020	2017–20
Administrasjon og fellesfunksjonar	8 220	7 350	7 350	7 350	30 270
Kyrkje	1 700	5 200	1 700	1 700	10 300
Bustad/næring/utbygging/grunnkjøp	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Skule og barnehage	120 700	4 800	2 300	201 300	329 100
Kultur, idrett	3 950	17 550	3 050	5 900	30 450
Brann, veg og grønt, teknisk	19 620	29 300	26 600	17 000	92 520
Vassverk	81 450	75 150	69 350	93 900	319 850
Avlaup	84 300	82 700	97 850	66 700	331 550
Helse og sosial	112 375	80 800	63 700	13 700	270 575
Samla investering	433 315	303 850	272 900	408 550	1 418 615

SAMLA FINANSIERING, INVESTERINGSBUDSJETT (1 000 KR)

(1 000 kr)	2017	2018	2019	2020	2017–20
Overføring frå drift/momskompensasjon	46 860	20 000	12 000	40 000	118 860
Statlege overføringar	2 300	85 600	1 700	1 000	90 600
Sal av eigedom/bruk av fond/eigedomsskatt	38 000	38 000	38 000	38 000	152 000
Sum eigenfin. / tilskot	87 160	143 600	51 700	79 000	87 160
Sum lån ikkje sjølvfinansierande investeringar	180 405	2 400	54 000	168 950	405 755
Låneopptak avgiftsområdet	165 750	157 850	167 200	160 600	651 400
Samla finansiering	433 315	303 850	272 900	408 550	1 418 615

5.1 Formannskapet

5.1.1 POLITISK

Utgifter til politisk arbeid er vidareført på 2016-nivå. Det er sett av kr. 100 000 til disposisjon for formannskapet og kr. 375 000 til Komité for næring, miljø og kultur til kultur- og næringstiltak, sjå avsnitt 5.4. Det er lagt inn ein vekst i løyvinga til kontrollutvalet på 2,5 prosent. Den totale ramma for kontrollutvalet er kr. 966 385. Kontrollutvalet har i sitt budsjettforslag for 2017 foreslått ei ramme på kr. 1 069 689 (sjå vedlegg 9.1). Rådmannen har på vanleg måte handsama Kontrollutvalet som del av det samla kommunebudsjettet.

5.1.2 ADMINISTRASJON, INTERKOMMUNAL INNKJØPSORDNING, FELLESGIFTER

Sunnhordland interkommunale innkjøpsforum har for 2017 budsjettert med 200 prosent stillingsressurs. Stord kommune dekker 20 prosent av lønskostnad for innkjøpssjef før fordeling av utgiftene til kommunane etter folketal. Ordninga vert elles driven etter vertskommuneprinsippet. Innkjøps-samarbeida i Sunnhordland, på Haugalandet og i Hardanger deler i tillegg lønskostnader for 50 % felles driftsressurs av e-handel.

5.1.3 IKT

IKT er eit sentralt verkemiddel både når det gjeld effektivisering og utvikling av kommunale tenester. Støtteining IKT driftar IKT-tenestene i kommunen og har eit særleg ansvar for å vurdere korleis ein møter den teknologiske utviklinga, korleis ein best nyttar den digitale teknologien og utviklar gode løysingar for digital sjølvbetening (e-forvaltning).

I 2017 vil ein ferdigstille oppgraderinga av personal, rekneskap og lønssystemet Agresso. Agresso vert også nytta av Fitjar og Bømlo, og Stord driftar programmet for nabokommunane. Oppgraderinga vil gje oss eit meir fleksibelt og moderne system der blant anna elektroniske timelister vil bli innført. Ein vil også få på plass integrasjon mellom turnussystemet til rehabilitering, helse og omsorg og Agresso for overføring av fråvær og ferie. Stord kommune sin del av dette er kr 250 000.

Drift av sak/arkiv-systemet ePhorte er eit samarbeid mellom Bømlo, Fitjar, Haugesund, Stord og Tysvær, og vert drifta av Bømlo kommune. Systemet skal også oppgraderast til ny versjon i 2017. Stord kommune sin del av dette er kr 326 000.

Andre prioriterte oppgåver i 2017 er:

- Datamaskinar til lærarane (kr 2,43 mill.)
- Utviding av lagrings- og serverkapasitet i serverrom (pga. auka data-mengd). I dette inngår også auke i kapasitet for tryggleikskopi/backup (informasjonstryggleik) samt teknisk oppgradering av kjernenettverk i server- og kommunikasjonsrom (kr 1 mill.).
- Oppgradering av telefonsentral og ekspedientstøttesystem (sentralbord) (kr 0,2 mill.)
- Trådløst nettverk diverse kommunale bygg (kr 52 000)

5.1.4 FOLKEHELSE

Folkehelselova set krav om systematisk folkehelsearbeid utifrå lokale utfordringar. Arbeidet har tiltak i alle sektorar, og mål i andre tenesteområde er også folkehelsemål. Stord har i 2016 lagt fram det første oversiktdokumentet over folkehelsa. Det er utarbeida 5 mål for folkehelsearbeidet som gjeld for heile den kommunale verksemda. Måla er knytt til bakanforliggende faktorar for helse og fokuserer på helsefremjande tiltak meir enn sjukdomsførebygging, og samfunnsretta tiltak meir enn individuelle.

Folkehelse og livskvalitet handlar mykje om kvalitative verdiar som ikkje kan målast med tal. Måltal for folkehelse har difor avgrensa verdi som styringsverktøy. Folkehelsearbeid er langsiktig, gjennomførte tiltak vil ofte først gje effekt fleire år fram i tid.

Sosiale fellesskap og kjensle av tilhøyrse er viktige helsefremjande faktorar. Utanforskap er eit trugsmål for den einskilde og for samfunnet. Fokus må rettast både mot familien, nærmiljøet, skule/ arbeidsplass og fritida. Foreldrenettverk, småbarnstreff, aktivitetsleiarar i skulen og open hall er døme på tiltak som fremjar inkludering og fellesskap. Breiare deltaking i frivillig sektor er satsingsområde.

Nærmiljøet sine kvalitetar verkar inn på høve til deltaking, inkludering og trivsel. Helsefremjande faktorar er m.a. tryggleik, tilgang på sosiale møteplassar, gode bu- og oppvekstområde og eit godt teneste- og servicetilbod. Sykkelby, nye turvegar, oppgradering av skulebygg, universell utforming, og betre offentleg transporttilbod er blant helsefremjande tiltak i nærmiljøa.

Samfunnet skal leggje til rette for sunne val ved å gje individuell kunnskap og støtte, og gjennom strukturelle tiltak knytt til tilgjenge og tryggleik. Frisklivs-sentralen, førebyggjande helsetenester og SLT saman med skulane er viktige aktørar. Fysisk tilrettelegging for aktiv transport, leik, idrett og det nære friluftslivet er nødvendig. Det skal leggjast vekt på samarbeid med frivillige og private aktørar.

Levealder, sjukdomsbyrde og opplevd helse heng saman med utdanningsnivå og inntekt. Stord har 6 år skilnad i levealder mellom personar med låg og høg utdanning. Innsatsen må rettast mot gode levekår, gjennomføring av utdanningsløp, sosial deltaking og eit likeverdig tenestetilbod. Innsats gjennom heile oppveksten er nødvendig for å motverke fråfall i vidaregåande skule. Utjamnande tiltak retta mot deltaking i fritidsaktivitetar, sosiale møteplassar og arbeidsliv er andre satsingsområde.

Medverknad gir eit betre kunnskapsgrunnlag for gode avgjerster i tråd med folk sine behov. Samtidig kan medverknad gi styrka sjølvkjensle, identitet og tilhørslse. Brukarundersøkingar er viktige reiskapar. Det må utformast rutinar knytt til medverknad i systemarbeid. Folkehelseforum er møteplass for dialog og utveksling av kunnskap innan tema folk er opptatt av. Stord deltek i det 3-årige nasjonale prosjektet Nærmiljø og lokalsamfunn som fremjar folkehelse. Prosjektet har fokus på auka medverknad i kommunalt plan- og utviklingsarbeid, og vil gjennomføre medverknadsprosessar m.a. i skular og barnehagar.

MÅLEKART FOLKEHELSE

	Mål 2017	Stord 2015	Stord 2014	Norge 2015
Mål 1 – Sterkare nære sosiale nettverk				
Trivst på skulen 10 klasse % (fhi)	>81	81,8	80,1	85,3
Plaga av einsemd vg skule % (Ungdata)	<23	23	-	22
Aktiv i fritidsorg. ungd.skule % (Ungdata)	>75	75	-	63
Psyk. sympt./liding 15–29 år pr.1000 (fhi)	<158	158,3	157,2	141,6
Mål 2 – Gode, inkluderande nærmiljø				
Nøgd med lokalmiljøet vg.skule % (Udata)	>65	65	-	65
Skadar behandla på sjukehus (fhi)	<14	14,0	14,5	12,8
Mål 3 – Helsefremjande levevanar				
Røyking gravide % (fhi)	<8	8	9	10
Overvekt og fedme ved sesjon % (fhi)	<25	25,4	24,9	22,0
Hjarte og karsjukdom per 1000 (fhi)	<121	121,7	121,9	105,8
Mål 4 – Mindre sosiale skilnader i helse				
Fråfall vidaregåande skule % (fhi)	<22	22	23	23
Barn i låginntektsfamiliar % (ssb)	<8,4	8,4	7,8	11,5
Brutto arbeidsløyse 15–74 år % (ssb)	<4,0	4,1	2,4	2,9
Uføretrygda 18–44 år % (fhi)	<3,0	3,0	2,8	2,6
Mottakar av sosialstønad 18–24 år % (ssb)	<6,7	6,7	6,3	-
Mål 5 – Kvalitativ kunnskap og medverknad som grunnlag for lokal samfunnsutvikling				
Gjennomførte folkehelseforum (tal forum)	2	2	2	-
Brukarundersøking siste to år (tal tenester)	5	3	4	-
Medverknadstiltak i skule/barnehage	4	-	-	-

5.1.5 OVERORDNA PLANLEGGING, KOMMUNAL PLANSTRATEGI

Framlegg til kommunal planstrategi ligg til politisk handsaming. Høyring av planstrategien vart hausten 2016 samordna med høyring av planprogram for revisjon av kommuneplanen, både arealdel og samfunnsdel, men det vert gjort separate, politiske vedtak i sakene.

Planstrategien skal omfatta ei drøfting av kommunen sine strategiske val knytt til samfunnsutvikling, irekna langsiktig arealbruk, miljøutfordringar, sektorane si verksemd og ei vurdering av kommunen sitt planbehov i perioden.

Gjeldande kommuneplan, kommuneplanen for Stord 2010-2021, vart vedteken i 2011. I løpet av 2016/tidleg 2017 vil framtidig trasé for ny E39 over Stord verta avklart. Denne vil vera viktig premis for vidare utbygging og utvikling av kommunen. Det er eit sterkt behov for å revidere arealdelen av kommuneplanen, mellom anna for å få eit godt, heilskapeleg grep om arealforvaltninga i aksen Heiane-Vabakken/Leirvik-Ådland, der ny E39 legg nye føringar. Vidare har ein behov for å klargjere ein arealforvaltningsmessig strategi, nedfelt i plan, som kan leggje føreseielege rammer for utviklinga av tenestetilboda elles i kommunen innanfor bl.a. oppvekst og helse og teknisk infrastruktur.

Dei nasjonale forventningane til regional og kommunal planlegging legg vekt på raskare planprosessar for planlegging av bustad, næring og samferdsel. Klare overordna føringar for areal- og samfunnsutviklinga gjennom oppdaterte planar vil vera avgjerande for å oppnå dette. Stord er mellom dei kommunane i Hordaland med størst arbeidsløyse. Oppdatert kommuneplan, arealdel, som medfører høve til rask iverksetjing av tiltak, er eit viktig næringspolitisk tiltak. Vidare er det peika på trongen for utarbeiding av ein nærings- og sysselsetjingsplan. Avhengig av politisk vedtak vil dette gjennomførast anten som del av samfunnsdelen av kommuneplanen, eller som ein eigen strategisk plan.

Av ressursar til overordna planarbeid er det ein heil stilling som kommuneplanleggjar i tillegg til kr 500 000 i prosjektmidlar. Budsjettet føreset at det vert kjøpt tenester frå RBO. I saka om kommunal planstrategi til kommunestyret er det antyda eit ressursbehov på 1,5 mill. kr. i 2017.

Stord kommune er med i Utviklingsprogrammet for byregionar. Innanfor delprosjektet Den tette byen vil ein arbeide fram ein moglegheitsanalyse som vil utgjere eit viktig grunnlag for revisjon av kommunedelplan/ utarbeiding av områdereguleringsplan for Leirvik sentrum.

5.1.6 KYRKJELEG FELLESRÅD

Driftstilskotet til Stord kyrkjelege fellesråd er foreslått auka med 2,5 prosent til kr. 8 179 176. Kommunestyret innførte i desember 2008 ei ordning med eit tilskot på kr. 5 000 til etterletne som vel kremasjon, med siktemål å auka bruken av urnegraver. Ordninga er vidareført med tilsvarande løyving som for 2016, kr. 90 000. Kyrkja søker om 8 520 000 kr. i driftstilskot frå kommunen for 2017 (kyrkja sitt budsjettframlegg ligg som vedlegg 9.2-9.2.3).

Den nye gravplassen i Frugarden med 500 plassar vart teken i bruk i 2014. Statens vegvesen har sett rekkjefølgjekrav slik at ein berre kan ta i bruk 500 graver før prosesjonsveg er ferdig opparbeidd. Det vart sett av kr. 200 000 til regulering av ny prosesjonsveg i Frugarden i 2016. Dette arbeidet er starta opp med ein forstudie for å avklare hovudløyving for framføring av prosesjonsveg. Reguleringsplanarbeidet har mål om å bli sluttført i 2017. Det ligg inne 3,5 mill. kr. til gjennomføring av prosjektet i 2018.

Det er på investeringsbudsjettet sett av 1,5 mill. kr. kvart år til vidare rehabilitering av kyrkjene. Det er ifølgje kyrkjevevja mange år før Stord kyrkje framstår slik den skal vera. Det som hastar mest er ferdigstilling av varmeanlegget og rehabilitering av våpenhus/tårnfot. Det er sett ned ein komité for utbetring av kjøkenet i Nysæter kyrkje, det er lagt opp til omfattande dugnadsinnsats for å få gjennomført dette prosjektet.

Det er sett av 0,2 mill. kr. til utstyr kvart år. Kyrkjevevja skriv at utstyret på gravplassane er gammalt og ber preg av slitasje.

5.2 Driftsstyret

Driftsstyret sitt ansvarsområde er i hovudsak kommunen sin overordna personalpolitikk og organisasjons- og administrasjonsspørsmål. Fellespoten for kurs og utdanning er vidareført med kr 200 000 i budsjettforlaget. Samla løyving i kommunen til føremålet ligg på om lag 4,0 mill. kr. og er ei vidareføring av nivået i 2016.

Stord kommune har behov for unge arbeidstakarar og faglært arbeidskraft. Kwart år tilbyr kommunen læreklassar i fleire fag. Kommunen tok i 2016 inn 18 lærlingar, det er for 2017 forslag om at kommunen tek inn 9 lærlingar. Det vil i høve til året før gje ei innsparing på ca. 2,5 mill. kr. for åra 2017–19.

Stillingsgruppa vert vidareført med eit innsparingskrav på 2 mill. kr.

Stillinga som nettredaktør i Stord kommune er vakant og vert trekt inn med kr 860 000. Driftsstyret godkjende 5.10.2016 omorganisering av dokument-senteret, ytre kundetorg og nettsida. Stillinga var planlagt inn i den nye avdelinga Fellestenestene, og skulle slik bidra til å samordne intern og ekstern informasjon. Oppgåvene til nettredaktøren må etter inndraging av stillinga fordelast mellom Fellestenestene og einingane/avdelingane, som må ta større ansvar for eigen produksjon av tekst til nettsida.

Følgjande verktøy for effektivisering og fornying av kommunen vert ført vidare;

- Trepertssamarbeid «Saman om» er eit likeverdig samarbeid mellom politikarar, leiarar og tillitsvalde. Trepertssamarbeidet skal bidra til å gjera kommunen betre rusta til å møte framtida sine utfordringar med bærekraftige tenester, ved å skapa ein varig uformell arena for drøfting og idéutvikling og å sjå synergieffektar på tvers av einingar og sektor.
- Kommunen sin kultur- og verdiplakat skal bidra til å skape ein felles kultur for samarbeid og utvikling og full verdi av trepartssamarbeidet får me ved at heile organisasjonen dreg i same retning mot felles mål for å møte innbyggjarane sine behov. Det er i gang eit arbeid med revisjon.
- Driftsstyret vedtok i 2015 å systematisk nytta Lean som verktøy for utvikling og effektivisering i kommunen. Lean går ut på analysere noverande arbeidsprosessar, tenkje forbetring og setje i verk forslag til tiltak for å få ein forbetra arbeidsflyt/ arbeidsprosess.

5.2.1 «PROSJEKT AREALEFFEKTIVISERING»

Formannskapet handsama som sak 30/16 Mogeleg kjøp av sparebankbygget, prosjekt arealeffektivisering, og vedtok mellom anna:

1. «Formannskapet ber rådmannen arbeida vidare med optimalisering av eigen bygningsmasse samt vurderer nødvendig kjøp/ leige av areal ut frå trong for areal.
2. Formannskapet ber rådmannen om å leggja fram ein konkret oversikt over dei kommunale tenestene og funksjonane som etter nærmare vurdering bør samlast i bygget mtp ei effektivisering av arealutnyttinga i kommunen – samt ei betre, meir heilskapleg og effektiv organisering av tenestene, drifta og administrasjonen i den samla verksemda.
3. Kommunestyret skal godkjenna eit mogeleg kjøp av eventuelle nye eigedomar og langsiktige leigekontraktar. Saka skal også omfatta planar for bruk av desse kommunale bygga:
  - Rådhuset
  - Ske-bygget på Heiane
  - Ske-bygget i sentrum
  - Kommunen sine lokale i Myro
  - Blåbygget i Sagvåg
  - Kommunen sine lokale i Sævarhagen»

Formannskapet bad vidare rådmannen om å greia ut alternativ, som ombygging av rådhuset og leige av areal, og om at dette vart vurdert opp mot kjøp av sparebankbygget. Dette vil bli følgt opp i ei eiga sak til kommunestyret. Det er berre funne rom til prosjektmidlar i 2017. I 2018 er det lagt inn 9 mill. kr. til ventilasjon, slusing m.m. på rådhuset.

Sidan formannskapet handsama saka i september er i tillegg følgjande gjort:

- I sak om rehabilitering av Skogatufto barnehage er det forslag om at heimebaserte tenester før årsskiftet 2016/17 vert samla i SKE-bygget i sentrum
- Det vart i budsjettrevisjonen for 2. tertial 2016 bestemt at ny Eining for psykisk helse og rus skulle lokaliserast i kommunen sine lokale i Myro
- Det er inngått leigeavtale om (mellombelse) lokale for PPT i dei tidlegare lensmannslokala i Bytunet

I budsjettforslaget ligg det inne ei løyving på 6,8 mill. til ombygging av Blåbygget i Sagvåg. Det er forslag om at bygget skal innreiast for å huse helsestasjon, dagtilbod for funksjonshemma og hjelpemiddellager.

5.3 Komité for oppvekst og utdanning

Komité for oppvekst og utdanning vedtok i PS 12/2014 «Plan for kvalitetsutvikling-fokusområde for oppvekst 2014–2017». Planen omhandlar dei områda einingane skal ha spesiell fokus på fram til og med 2017, for å sikra ei utvikling i samsvar med nasjonale og lokale føringar.

I følgje folkehelselova skal alle kommunale tenesteområde medverka til å fremja folkehelsa. Tenesteområde for barn og unge vert særleg viktige, då innsats i ung alder vil kunna ha ein førebyggjande effekt. Gjennom å betra kvaliteten i barnehagar og skular og ved å vidareutvikla førebyggjande hjelpetenester for barn, skal oppvekstkåra til barn og unge styrkjast. Bette tenestetilbod for alle og meir samordning mellom tenestene for dei mest sårbare barna, blir i St. meld nr. 34 2013 omtala som avgjerande for gode oppveksttilhøve. Kommuneplan for Stord kommune 2010–2021 har oppvekst som eit av satsingsområda og legg vekt på gode og trygge oppvekstkår for barn og unge. Kommunen skal følgja nøye med i dei tilhøva barn og unge lever under, førebyggja og fremja god fysisk og psykisk helse. Dersom ein skal nå barn som har særlege behov, er det naudsynt med tverrfagleg samarbeid. Kommunen må vera i stand til å ta ansvar for tidleg identifisering, kartlegging og vurdering av barn og unge sine vanskar og hjelpebehov.

Betre tverrfagleg innsats (BTI)

Av plan for kvalitetsutvikling går det fram at alle tenestene innanfor oppvekstområdet skal arbeida for å betra den tverrfaglege innsatsen. I dette arbeidet står helsedirektoratet si satsing på BTI sentralt. BTI er ein samarbeidsmodell som skal sikra heilskapleg og koordinert innsats overfor barn, unge og familiar det er knytta uro til. Barnehage, skule, kulturskule, førebyggjande tenester og barnevern skal alle vera med å sikra gode oppvekstvilkår, og BTI-modellen er i ferd med å bli eit viktig verktøy for samhandlinga mellom desse tenestene. Frå 01.10.2016 vart førebyggjande tenester ei eiga eining med helsestasjons- og skulehelseteneste, pedagogisk–psykologisk teneste (PPT), SLT- koordinator, Utekontakten og, spesialpedagogisk team.

5.3.1 BARNEHAGAR

MÅLEKART BARNEHAGE

	Mål 2017	Resultat prosent (SSB konsern)			
		Stord 2015	Stord 2014	Grp8 2015	Landet 2015
Del tilsette menn i grunnbemanninga (alle barnehagar i kommunen)	>19	19	14		
Tal barn 1–5 år med barnehageplass	93,4	93,4	91,4	90,3	91,0
Tal barn korrigert for alder per årsverk til basisverksemd i kommunale barnehagar	6,7	6,7	6,5	6,2	6,1
Del styrarar og pedagogiske leiarar med godkjent barnehagelærarutdanning	100	99,3	96,1	94,3	92,6
Del tilsette med barnehagelærarutdanning (alle barnehagar i kommunen)	>39,3	39,3	38,4	36,6	36,4
Del minoritetsspråklege barn i barnehage av innvandrarbarn 1–5 år	>93,4	82,3	79,0	71,7	73,9

Det er ei nasjonal målsetting at menn skal utgjera 20 prosent av tilsette i barnehagen. For å auke andelen menn i kommunale barnehagar oppmodar kommunen menn å søkja på ledige stillingar, og vil prioritera dei ved tilsetjing når søkjarar elles står likt.

Personaltettleiken i dei kommunale barnehagane i Stord kommune er eitt årsverk per 6,7 barn korrigert for alder, jamfør PS 34/16 Endring av vedtekter for kommunale barnehagar.

Regjeringa har varsla å innføra ei bemanningsnorm i barnehagane innan 2020. No følgjer dei dette opp, og vil senda eit forslag på høyring våren 2017.

Stord kommune har god tilgang på barnehagelærarar, og dette viser att på prosentdelen tilsette med slik utdanning i barnehagane. Personalet sin kompetanse er den viktigast enkeltfaktoren for at barn skal trivast og utvikla seg i barnehagen og for å realisera måla i barnehagelova og rammeplanen.

Talet på minoritetsspråklege barn med barnehageplass i Stord kommune aukar. Dette er positivt for barna då forskning viser at tidleg barnehagestart gjer det lettare for desse barna å lukkast i utdanningssystemet. Kommunane får kvart år øymerka tilskot til tiltak for å betra språkforståinga blant

minoritetsspråklege barn i førskulealder. Midlane vert tildelt aktuelle barnehagar med bakgrunn i søknad og rammer.

Det er stort fokus på å fremja kvalitet og innhald i barnehagen sentralt og lokalt. Sentral kompetansesatsing går mellom anna til vidareutdanning av, og kompetanseheving for dei som alt arbeider i barnehagen. Kommunen søker om ulike sentrale midlar til kompetanseheving, etter- og vidareutdanning kvart år. I 2016 har Stord kommune fått om lag 0,3 mill.kr. til dette føremålet. Det er komme melding om at kompetansemidlane i 2017 mellom anna skal nyttast til å rusta barnehagane til å arbeida betre med å førebyggja, avdekka og handtera mobbing.

I august 2017 får barnehagane ny rammeplan. Den vil mellom anna ha tydelege føringar for korleis eigar, styrar, barnehagelærarar og andre tilsette skal sikra at alle barn får eit kvalitativt godt barnehagetilbod. Dei kommunale barnehagane deltek i ei kvalitetssatsing med fokus på den enkelte vaksne si utøving av rolle og oppgåver. Målet er eit profesjonelt lærande fellesskap.

Styrarane i barnehagane rapporterer om stadig aukande krav, oppgåver og forventningar, fleire yngre barn og høgt sjukefråvere. I forslag til budsjett for 2017 er det føreslått ei vidareføring av budsjett for 2016. Det er ikkje funne rom for ressursar til vikar.

I august 2015 vart talet på barnehageplassar i kommunen auka for å kunna tilby plass til barn med rett til slik plass. Dette med bakgrunn i prognose laga av SSB i 2013. Prognosen synte ein forventta auke i tal førskulebarn på 27 barn per år i perioden 2015–2020. Prognosen slo ikkje til, og talet på førskulebarn gjekk ned med 40 barn frå 2015 til 2016. Det er forventta ein vidare nedgang med sju barn frå 2016 til 2017. Monica og Maritas familiebarnehage og Villvettene friluftsbarnhage si avdeling Hystad avvikla drifta frå august 2016. Dette medførte ein reduksjon på 26 barnehageplassar i kommunen. Likevel har ein i dag ledige plassar, noko som i hovudsak skuldast nedgangen i barnetalet og at føresette vel å ha eittåringen heime og motta kontantstøtte. Med bakgrunn i forventta tal barn med rett til barnehageplass i 2017, foreslår rådmannen å la ei avdeling med 9 småbarnsplassar i Skogatufto barnehage stå ledig barnehageåret 2017/2018. Dette vil gje ei innsparing på 0,5 mill. kr.

Stortinget har vedteke fleire endringar i barnehagelova siste året som medfører konsekvensar og meirkostnader for kommunen. Dei største endringane

gjeld reglar for redusert foreldrebetaling og at barn med nedsett funksjons- evne har fått rett til individuell tilrettelegging av barnehagetilbodet.

Kommunestyret vedtok i Kommunedelplan barnehage 2015–2025 at den neste barnehageutbygginga skal skje i oppvekstområdet Sagvåg/Litlabø, og at barnehagen skal stå ferdig i 2018. Prognose frå SSB 2016 syner no at kommunen ikkje treng fleire barnehageplassar før i 2022. Rådmannen føreslår difor at vidare utbygging vert sett på vent til nytt behov er utgreidd og har lagt inn 57,4 mill. kr. til ny barnehage i økonomiplanen i 2022. Ei utsettjing av nytt barnehagebygg i oppvekstområdet Sagvåg/Litlabø kan medføre behov for rehabilitering av Sagvåg og Litlabø barnehage då deira lokale er lite eigna til barnehagedrift. I den vidare utgreiinga meiner rådmannen at ein og skal vurdere om kapasiteten i Trodlaugen barnehage bør overførast til den nye barnehagen i Tjødnalio. Trodlaugen barnehage ligg på ei myr og bygget sig. Kommunen bør difor vurdere kor lenge ein kan driva barnehage der. Større barnehagar gjev også grunnlag for meir rasjonell drift.

Kommunestyret vedtok i PS 41/15 å rehabilitera og byggja på Skogatufto barnehage. Kostnad for prosjektet vart sett til 7,5 mill. kr, inklusive mva. Komité for oppvekst og utdanning rår kommunestyret til å auka kostnaden for prosjektet til 11,65 mill. kr inklusive mva.

I økonomiplanperioden er det lagt inn 0,5 mill. kr årleg til utstyr til fordeling i barnehagane.

Tilskot til ikkje-kommunale barnehagar

Kommunen gjev tilskot til drift av godkjente ikkje-kommunale barnehagar i kommunen. I budsjettet for 2017 er det lagt inn netto 114,3 mill. kr til dette føremålet. Tilskotet er rekna ut tilsvarande 100 prosent av kostnadane per barn i kommunale barnehagar. Tilskotet er fastsett ut frå rekneskapstal for 2015 justert for løns- og prisvekst. I budsjett for 2017 har ein lagt til grunn talet på barn i private barnehagar i 2016, som er noko færre barn enn i 2015. Forslaget legg til grunn tildelte plassar på budsjetteringtidspunktet. Ein svakheit i år er likevel at dette føreset ledig kapasitet i private barnehagar, som har inntak fortløpande.

Maksimalprisen for foreldrebetaling vart i framlegg til statsbudsjett sett til kr. 2 730,- per måned frå 1.1.2017.

5.3.2 SKULE, SFO

Skulen sitt hovudmål

Stordskulen har som mål at alle elevar skal møta ein skule som legg til rette for og stimulerer til læring, meistring og utvikling. For at elevane sitt læringsutbyte skal verta størst mogleg må dei trivast, vera trygge og få opplæring tilpassa evnene og føresetnadane sine. Grunnleggjande dugleikar med fokus på lesing, skriving og rekning er utvalde fokusområde for heile grunnskulen i Stord, saman med «Vurdering for læring» og BTI (Betre tverrfagleg innsats for sårbare barn). Kommunen arbeider for ein mobbefri skule der alle skal visa kvarandre respekt og omtanke. Det er starta eit tverrfagleg arbeid i skule og barnehage for å utarbeida mål og strategiar for eit godt oppvekstmiljø for alle barn i Stord kommune.

Arbeid med kvalitet

Kommunen brukar dei digitale analyseverktøya PULS og VOKAL i arbeidet med å utvikla og kartlegga og kvalitetsutvikla elevane sitt læringsutbyte. I budsjett for 2017 er det lagt inn 0,2 mill. kr. til lisensutgifter til VOKAL, PULS og stafettloggen. Det siste er eit dataverktøy for å letta overgangen mellom tenestene i samband med tverrfagleg innsats (BTI).

Vidareutdanning og kompetanseheving for tilsette i skulen

For å styrka elevane si læring treng ein fagleg og pedagogisk sterke lærarar og kompetente og dyktige leiarar. «Kompetanse for kvalitet» er regjeringa sin strategi for vidareutdanning for lærarar og skuleleiarar fram mot 2025. Dette skuleåret deltek 17 lærarar og tre skuleleiarar i Stord kommune på ulike vidareutdanningstilbod. Stord kommune mottar om lag 1,5 mill. kr. i tilskot frå staten til vidareutdanning for lærarar, kommunen bidreg med om lag 0,3 mill.kr. til føremålet.

Fire av barneskulane i Stord kommune er med i forskingsprosjektet «Two Teachers» i regi av Universitetet i Stavanger. Ein skal forska på om auka lærartettleik har innverknad på elevane sitt læringsutbyte. Desse skulane får tildelt forskingsmidlar og ressursar, tilsvarande 8 timar per veke, til ekstra lærarressurs i 1. klasse. Dei vil også få kompetanseheving ved å delta i dette forskingsprosjektet gjennom kurs og fagleg oppdatering.

MÅLEKART SKULE

	Resultat			
	Mål 2017	2015/2016	2014/2015	Fylket 2016
Snitt nasjonale prøvar lesing 5. trinn (I skala frå 1-3, er 3 best)	>50	48	50	50
Snitt nasjonale prøvar lesing 8. trinn (I skala frå 1-3, er 3 best)	>50	50	48	49
Snitt nasjonale prøvar lesing 9. trinn (I skala frå 1-3, er 3 best)	>53	53	52	53
Snitt nasjonale prøvar rekning 5. trinn (I skala frå 1-3, er 3 best)	>50	48	48	50
Snitt nasjonale prøvar rekning 8. trinn (I skala frå 1-3, er 3 best)	>50	50	49	49
Snitt nasjonale prøvar rekning 9. trinn (I skala frå 1-3, er 3 best)	>53	53	53	53
Læringsmiljø: Vurdering for læring 7. Trinn	>4,0	3,9	3,8	3,9
Læringsmiljø: Vurdering for læring 10. Trinn	>3,3	3,1	3,0	3,2
Læringsmiljø: Mobbing 7. trinn (Her tyder låg verdi på lite mobbing.)	0	1,2	1,2	1,2
Læringsmiljø: Mobbing 10. trinn (Her tyder låg verdi på lite mobbing.)	0	1,2	1,3	1,2
Gjennomsnittlege grunnskulepoeng	>42	41	40,1	41,4
Elevar som er registrert i vidaregåande opplæring same året som avslutta ungdomsskule (i prosent)	100	x	98,5	98,2

Frå 2015 har Utdanningsdirektoratet ei ny presentasjonsform på nasjonale prøvar med ny poengskala. Dette er lagt til grunn ved utarbeiding av mål for læringsresultat for grunnskulen i Stord kommune i 2016. Gjennomsnittlege grunnskulepoeng i Stord synte skuleåret 2015-16 god framgang.

Symjeopplæring

Ressursen til symjeopplæring vert i budsjett for 2017 vidareført som i 2016, der ein tok utgangspunkt i kompetansemåla og vurderte at undervisninga til elevane burde ha eit omfang på 38 timar, dvs ½ time per klasse per utvalde årstrinn i 38 veker. Det er i budsjettet og lagt inn utgifter til transport.

Stord kommune fekk etter søknad til Fylkesmannen tildelt midlar til symjeopplæring for nykomne minoritetsspråklege elevar i grunnskulen våren 2016. Også andre elevar som ikkje kan symja eller har hatt mogleik til å delta i symjeundervisning inngår i ordninga. Opplæringa er organisert i eit omfang av 2 timar i veka i 20 veker oktober 2016 til mars 2017.

MOT

Ungdomsskulane i Stord kommune har hatt MOT som ein del av undervisninga for å styrka elevane sin sosiale kompetanse. Skulane har gjennom arbeidet med MOT fått kompetanse som dei kan nytta vidare, og er forplikta til å arbeida med elevane si sosiale og personlege utvikling i den ordinære opplæringa. Rådmannen føreslår likevel, som eit tiltak for å få budsjettet i balanse, å seia opp avtalen med MOT og arbeide vidare med dette innanfor ordinær opplæring. Det vil gje ei netto innsparing på 0,68 mill. kr.

Få-delt Litlabø skule

Ut frå elevtalet er Litlabø skule føreslått tildelt ressursar som få-delt skule med seks klassar også frå hausten 2017. Elevtalet ved skulen er i vekst, men ein har elevtal på mellomtrinnet som tilseier ei få-delning.

Ramme (elevressurs)

Budsjettforslaget legg til grunn eit delingstal på 28 elevar på barnetrinnet og 30 på ungdomstrinnet. For mellom anna å styrka opplæringa gjennom ulike tiltak, setja inn vikar og å finansiera spesialundervisning i lite til moderat omfang, får skulane tildelt eit kronebeløp per elev, den såkalla elevressursen. Det er ei aukande uro rundt handlingsrommet i skulen då elevressursen ofte ikkje dekkjer dei behova han er meint å dekkja. Rådmannen har ikkje funne rom for å justera elevressursen for prisstigning.

Stord kommune har fått tilført øyremerka midlar til å auka lærartettleiken på 1.-4. trinn. Formålet med ordninga er tidleg innsats og rådmannen har fordelt tilskotet ved å gi skulane ressursar til 2 timar ekstra med pedagog i veka i klassar med elevtal over 24.

Omfanget av spesialundervisning er i forslag til budsjett lagt inn med utgifter knytt til alle kjende vedtak av stort omfang per september 2016. Desse vedtaka sikrar at skular med elevar som har behov for full dekning av spesialpedagogisk hjelp, får tilført midlar for å løysa denne oppgåva. Det ligg ikkje inne reserver til moglege nye vedtak.

Det er i dag krav om at rektor, i tillegg til å driva administrasjon, også skal vera ein aktiv pedagogisk leiar av skulen. Dette krev tid, noko som er vanskeleg å finna innafor dagens administrasjonsressurs.

Stord kommune legg til grunn rundskriv «Særavtale om arbeidstid og ressursbestemmelser for skoleledere i grunnskolen» gjeldande frå 1.8.1998 ved utrekning av administrasjonsressursen til skulane. Tal på elevar, SFO og timar til spesialundervisning av stort omfang dannar grunnlaget for administrasjonsressursen som kvar skule får tildelt. Rådmannen har i budsjett for 2017 ikkje funne rom for å auka administrasjonsressursen til skulane og føreslår at den ligg på same nivå som i 2016. Som eksempel medfører dette i budsjett for 2017 at Langeland skule med sine 408 elevar får 1,69 prosent stilling til administrasjon, Litlabø skule med sine 92 elevar får 0,67 prosent og Stord Ungdomsskule med sine 320 elevar får 1,82 prosent stilling.

Midlar til utstyr

Det ligg inne 1 mill. kr. til utstyr til skulane i 2017.

Leigesatsar for utleige av skulebygg i helgar/overnatting

I utleigevedtektene frå 10.06.2015 er det ikkje teke høgde for langtidsutleige, t.d. i sommarferien. Rådmannen føreslår at for leige som strekkjer seg ut over ei veke bør leigesatsane reduserast med 20 prosent. Utleigesatsane er elles foreslått justert med 2,5 prosent.

Nye skulebygg

Bygginga av Stord ungdomsskule er godt i gang. Elevane held til i mellom-belse lokale fram til den nye skulen står ferdig. Arbeidet går etter planen, og ein forventar at det nye bygget takast i bruk i januar 2018.

Kommunestyret handsama forstudie for ny Nysæter ungdomsskule og fleirbrukshall i mars 2016 og fatta slikt vedtak:

1. «Kommunestyret ber rådmannen utvida forstudien med ei nærare vurdering av å plassera ein større fleirbrukshall ved skulen, med vekt på arealbruk/-behov og kostnad. Ein eventuell større hall skal ikkje gå på kostnad av utearealet til elevane og totalkostnad for kommunen skal haldast innan rammene skissert i framlagt forstudie. Vurderinga skal gjerast i samråd med fleirbrukshallkomiteen.
2. Forstudien skal også inneha ei vurdering av driftskonsept, entrepriseform og energi/ miljøeffektive løysingar.»

Ny Nysæter ungdomsskule med fleirbrukshall ligg inne med kr. 200 mill. i 2019/20. Det er lagt opp til at kommunestyret skal handsama forstudien for ny ungdomsskule og fleirbrukshall med det første.

SFO

Kommunestyret vedtok i 2015, i sak 18/15 Vurdering av sjølvkost i forhold til skulefritidsordninga, vedtekter for dei kommunale skulefritidsordningane. SFO skal etter desse drivast etter sjølvkostprinsippet. Vedtektene vart gjort gjeldande frå og med 1. august 2015 og definerer m.a. minimum vaksentett-leik. Foreldrebetalinga er for 2017 foreslått auka med 2,5 prosent. Ein full plass i SFO vil etter dette kosta kr 2 952 per månad.

5.3.3 VAKSENOPPLÆRINGA

Stord kommune skal i 2016 og 2017 busetja fleire flyktningar. Stord er vertskommune for eit ordinært mottak på Heiane med 160 plassar og eit mottak for einslege mindreårige med 52 plasser på Litlabø. Vaksenopplæringa gir tilbod til alle som gjennom introduksjonslova har rett til opplæring i norsk og samfunnsfag og til dei som etter same lovverk har rett og plikt til å delta i introduksjonsprogrammet. Vaksenopplæringa gir også tilbod til vaksne som gjennom opplæringslova har rett til grunnskuleopplæring og realkompetansevurdering, samt tilpassa tilbod til arbeidsinnvandrarar.

Realkompetansevurderinga omhandlar kartlegging av den vaksne sin kompetanse samanlikna med kompetansemål for å finna ut kva opplæring vedkommande treng. Kommunen har ansvaret for at realkompetansevurderinga blir gjennomført, at det blir fatta vedtak og utferdiga kompetansebevis.

Talet på tilsette ved Vaksenopplæringa har i 2016 auka med 2 stillingar i samband med auka behov for vaksenopplæring på grunnskulen sitt område og personar med rett til realkompetansevurdering. Stillingane er vidareført i budsjett for 2017.

Vaksenopplæringa er organisert som ei eiga eining frå og 1. desember 2016. Ut frå rådmannen sin vurdering vil dette styrka den faglege og administrative drifta av Vaksenopplæringa og bidra til at rektor ved Stord ungdomsskule fullt ut kan konsentrera seg om drift og utvikling på skulen.

Vaksenopplæringa har 18 tilsette og 227 deltakarar. Talet på deltakarar i vaksenopplæringa varierer, men dei seinare åra har ein hatt over 200 deltakarar.

Vaksenopplæringa har tilbod til ulike grupper. Nokre betaler for opplæringa sjølv medan ein for andre får statlege tilskot.inntektene kan variere mykje, i budsjett for 2017 har ein lagt inn ei forventa inntekt på 8 mill.kr. mot 6,9 mill. kr. i budsjett for 2016.

5.3.4 KULTURSKULEN

MÅLEKART KULTURSKULE

	Resultat prosent (SSB konsern)				
	Mål 2017	Stord 2015	Stord 2014	Grp 8 2015	Landet 2015
Del elever i grunnskulealder i kommunens musikk- og kulturskule, av tall barn i grunnskulealder	>25,0	20,6	19,7	15,1	14,3
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskular, per innbyggjar 6-15 år	2 723	2 713	2 693	2 318	2 322
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskular, i prosent av samla netto driftsutgifter	0,8	0,8	0,8	0,5	0,5
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskular, per brukar	16 695	16 695	16 400	15 814	17 757

Stord kommune har god dekning i kulturskulen samanlikna både med landet og Kostra gruppe 8. Tala syner at Stord kommune har satsa på å byggja ut kulturskulen og at ein driv effektivt.

Stord kulturskule har som visjon å vera eit synleg og aktivt kunstfagleg ressurscenter i Stord kommune. Kulturskuletilbodet har høg fagleg pedagogisk kvalitet og representerer ei vesentleg fordjuping utover det obligatoriske skuleverket. Budsjettet for 2017 syner ei lita auke i inntektene til kulturskulen. Det er budsjettert med ei auke på 2,5 prosent på brukarbetaling og sal av dirigenttenester m.m. Vidare er det lagt inn inntekter på kr 65 000.– frå fond. Det er ikkje lagt inn endringar i moderasjonsordninga. Rådmannen har og føreslått å redusere med ein stilling, dette som eit tiltak for å balansera budsjettet. I budsjett for 2017 vil dette gje ei innsparing på 0,65 mill. kr. Rådmannen har i sitt forslag til budsjett lagt inn 0,2 mill. kr til investeringar i utstyr m.m. i 2017.

Elevtalet i kulturskulen har dei siste åra vore stabilt, og ligg på i overkant av 600 elevar, til saman har desse elevane over 800 elevplassar (ein del elevar har fleire plassar). Grunna omlegging av distrikts-musikarstillingar til undervisningsstillingar var det ei forventa auke på om lag 120 nye elevplassar i løp av 2017. Budsjettforslaget legg no opp til om lag 50 nye elevplasser.

5.3.5 FØREBYGGJANDE TENESTER

Driftstyret vedtok i PS 6/16 å reorganisera eining for Sosial- og førebyggjande tenester (SOFT) og etablera Eining for førebyggjande tenester. Den nye eininga skal omfatte helsestasjon-, jordmor- og skulehelseteneste, pedagogisk- psykologisk- teneste (PPT), logoped teneste, spesialpedagogisk team, Utekontakt og samordning av lokale kriminalitetsførebyggjande tiltak (SLT). Endringa vart gjort gjeldande frå 1.10.2016.

«Betre Tverrfagleg Innsats» og psykisk helse er utviklingsområde SOFT jobba med og som Førebyggjande tenester no skal jobba vidare med. Dette involverer alle tenestene for barn og unge. Psykiske vanskar og lidningar hjå barn og unge kan føra til manglande trivsel, lærevanskar og funksjonsvanskar i heim og skule. På nasjonalt nivå reknar ein at 15–20 prosent av barn mellom 3 og 18 år til ei kvar tid har nedsett funksjon pga. symptom på psykiske lidningar. Samhandlingsreforma legg til grunn at kommunar skal ha eit tilbod til barn og unge med lettare og moderate vanskar.

PPT skal bistå barnehagar og skular med organisasjons- og kompetanseutvikling for barn med særskilde behov, samt gjera sakkyndige vurderingar når det er uro rundt barns læringsutbyte og/eller utvikling. Barn med språkvanskar kan ha rett på logoped. Kommunen har tidlegare kjøpt logoped tenester eksternt, men etter at ein tilsett no er tilbake frå permisjon har ein på plass kommunelogoped.

I budsjett for 2016 bad kommunestyret om at det vert tilsett helsesøster i inn-til 100 prosent stilling for å ta seg av ekstra arbeid i samband med flyktningsituasjonen. Stillinga skulle dekkjast innanfor løyvingane til flyktnings- og vidareførast i kommunen etter at flyktningsituasjonen var normalisert. Det er tilsett helsesøster i 100 prosent, stillinga er vidareført i budsjett for 2017 og medfører ein auke på 0,68 mill. kr.

Stord kommune har SLT-modellen med SLT-koordinator for å samordna lokale rus- og kriminalitetsførebyggjande tiltak. Tilbodet er foreslått avvika som eit tiltak for å balansera budsjettet. I budsjett for 2017 vil dette gje ei innsparing på 1 mill. kr.

Eit rusførebyggjande tiltak har vore bruk av Ungdomskontraktar. KRÅD (Det kriminalitets-førebyggjande råd) har bidrege med økonomisk støtte til dette. Denne støtta har falle bort og rådmannen foreslår at ein vidarefører dette arbeidet innanfor eksisterande budsjett og i eit samarbeid mellom Utekontakten og MARIS.

5.3.6 BARNEVERN

Handsaming av undersøkingar i barnevernet skal berre unntaksvis ta meir enn 3 månader, og ikkje over 6 månader. I tillegg skal alle barn med tiltak i barnevernet skal ha tiltaksplan.

Rett hjelp til rett tid og på rett stad er eit viktig mål for tenesta. Barnevernet skal bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår, og sikra at dei som lever under tilhøve som kan skade helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg. Brukarmedverknad, tidleg innsats og tverrfagleg samhandling er særlege fokusområde. I tillegg må tenesta syta for at barn som må flyttast ut av heimen får naudsynt hjelp og støtte.

Meir effektiv sakshandsaming og utarbeiding av individuelle planar, samt betre systematisk oppfølging av barn i fosterheimar, er viktige mål for barnevernet. Omsynet til dei aktuelle barna, lovkrav, utvikling i tal meldingar, undersøkingar og tiltak aktualiserer desse måla.

Det har over tid vore ei målsetting at barn om mogeleg skal få hjelp i eigen familie. Barnevernet ynskjer å utvikla tilbod som byggjer på metodisk rettleiing som skal bidra til å styrka føresette si omsorgsevne.

Barnevernet har delteke i det kommunale prosjekt Betre tverrfagleg innsats (BTI) som mellom anna har som mål å bruka kommunen sine samla ressursar meir koordinert og heilskapleg i høve tilbod til utsette barn og familiar.

Stord kommune starta hausten 2014 med internrevisjon av barneverntenesta som har gått gjennom oppfylling av lovkrav, rutinar og internkontroll. Tenesta har og etablert system for opplæring av tilsette og for budsjettoppfølging og kontroll. Tenesta har gjort organisatorsike endringar for å sikre betre flyt og at saker ikkje «stoppar opp». Deloitte gjennomførte parallelt med kommunen sin internrevisjon ein forvaltningsrevisjon av tenesta. Det er laga ein prioritert handlingsplan som syner kva tiltak som skal setjast i verk for å, følgja opp tilrådingane. Det vart sett opp plan for fast risikovurdering og ein vil i løpet av november 2016 gjennomføra ei brukarundersøking.

MÅLEKART BARNEVERN

	Resultat					
	Mål 2017	Stord 2015	Stord 2014	Stord 2013	Grp.8 2015	Landet 2015
Del undersøkingar m/handsamingstid over 3 mnd	<20	26	32	21,8	15	17
Del barn med tiltak per 31.12 med utarbeida plan	>100	81	75	69		86
Stillingar med fagutdanning, per barn 0-17 år	>3,1	3,1	2,7	2,9	3,8	4,3

Barneverntenesta skal delta i KS sitt effektiviseringsnettverket med fokus på utvikling av framtidens barnevern. Som ein del av det å delta i effektiviseringsnettverket vil ein og gjennomføra ein tenesteanalyse som mellom anna handlar om kapasitet.

I budsjett for 2016 fekk barnevernet ei styrking på 4,5 mill. kr. Prognosen for 2016, 2.tertial, syner likevel eit negativt avvik på om lag 1,4 mill. kr. Budsjettet for 2017 byggjer på same aktivitetsnivå som i 2016, og omfanget av tiltak er lagt inn med utgifter knytt til kjende vedtak per september 2016. Det ligg ikkje inne ressursar til moglege nye vedtak.

5.4 Komité for næring, miljø og kultur

Det er foreslått i om lag 1,8 mill. kr i tilskot/driftsstøtte til kultur- og idrettsorganisasjonar m.m. i 2017 slik:

- Sunnhordland museum kr 610 000
- Friluftsrådet vest kr 320 000
- Stord sogelag kr 10 000
- Sunnhordland kammerorkester kr 25 000
- Falturiltu barnebokfestival kr 100 000
- Gards- og ættesoge kr 75 000
- Arrangementet 100 dagar kr 25 000

Det er forslag om at Komité for næring, miljø og kultur i tillegg får fullmakt til å disponera kr 250 000 til kulturføremål. Løyvinga på kr 400 000 til frivillige lag og organisasjonar er ikkje vidareført i budsjettframlegget. Det ligg heller ikkje inne tilskot til Tour des Fjords.

5.4.1 KULTURTENESTER

I følgje statistisk sentralbyrå brukte Stord kommune i 2015 2,8 % av kommunen sine totale netto driftsutgifter på kultur. Nabokommunar som t.d. Haugesund brukte 4,3 %, Tysvær 4,1 og Os 3,6. Det er ikkje funne rom til auke i budsjettet. Drifta vil difor vera på om lag same nivå som før med unnatak av budsjett for tilrettelagt fritid (tidlegare støttekontaktar) som er redusert med kr 160 000. Dette føreset at ein må halde fram arbeidet med å organisere tenesta i grupper. Det er enno uvisst om ny høgsterettsdom (som gjeld tilsetjingstilhøve/oppdragsavtalar) for avlastning og støttekontakt vil få konsekvensar for drift og økonomi.

Kulturmidlar til lag og organisasjonar er lagt til komité for næring og er vidareført med kr. 250 000. Kommunestyret gjorde i sak 62/15 den 26.11.2015 vedtak om å styrke tilskot til frivillige lag og organisasjonar med kr 400 000. Rådmannen har i budsjettforslaget ikkje funne rom for å vidareføre denne løyvina.

Det lagt inn kr 100 000 til arbeidet med å revidera Kommunedelplan for kulturminne og kulturmiljø og kr 200 000 til Stord idrettslag, jf. budsjettvedtaket for 2016. Rådmannen gjer framlegg om å vidareføre kommunen si løyving til Sunnhordland museum i 2017 med kr 610 000 som i år.

Stiftinga Stord Frivilligsentral vil i samsvar med politisk vedtak verta avvikla i 2016. Sentralen vil etter dette vera i kommunal drift. I 2017 vil tilskotsmidlane til frivilligsentralar bli lagt inn i den enkelte kommune sitt rammetilskot.

Hausten 2016 blei det tilsett fritidskoordinator i 80 % stilling i prosjektet «fleire med», eit prosjekt initiert av Folkehelsekoordinatoren/folkehelseforum. Stord kommune har fått tilskot til ei prosjektstilling som skal arbeida med å førebyggja og redusera barnefattigdom i kommunen. Tilskotet er gitt for tre år, med atterhald om at Stortinget løyver midlar til føremålet over statsbudsjettet. Fritidsaktivitetar er ein viktig arena for å motverka sosiale skilnader. Stillinga er organisert i eininga Kulturtenester og lokalisert i lag med Frivilligsentralen.

Flygelet i Kulturhuset vart øydelagt i mai 2012. Stord musikkråd nemnte opp ei prosjektgruppe som skulle vera pådrivar for å få nytt konsertflygel. Målet var at ein skulle få inn 50 prosent av kostnadane til eit konsertflygel. I lag med pengane som var sett av til investering og oppgradering av utstyr i Kulturhuset for 2016 kunne difor eit slikt kjøp realiserast med 50–50 % deling av kjøpesummen. Eit Steinway D-274 flygel skal veljast ut av pianisten Leif Ove Andnes i Hamburg 21. oktober 2016. Flygelet skal stå på fabrikk til det får ein trygg stad oppbevaringsstad. Det er sett av kr 1,5 mill. på investeringsbudsjettet til å lage ein såkalla flygelgarasje. Det har vore ønskje å oppgradera kinosalen med tanke på akustikk, men dette har ein ikkje funne rom for.

Det vert i 2016 laga ny lendinsplass på Fyrøya. Arbeidet er finansiert av tiltaksmidlar. Ut over dette er det ikkje lagt inn midlar til vidare oppgradering av Leirvik fyrstasjon.

Komité for næring, miljø og kultur bad i PS 37/09 om at det vart sett i gang eit arbeid med busetnadssoge for Stord. Rådmannen har heller ikkje funne rom for prosjektet i komande års budsjett, ut over den «faste» løyvinga på kr. 75 000. Bokverket er kostnadsrekna til rundt 10 mill. kr. (til frådrag kjem inntekter frå boksal). Lokalhistorisk prosjektgruppe planlegg hausten 2016 dialogmøte med representantar frå ulike fagmiljø. Møtet vil danna starten for ei utgreiing som skal leggjast fram til politisk handsaming.

Budsjettet til Stord kommunale kino blir ført på eige ansvar. For 2017 er kinoen budsjettert med eit overskot på om lag kr. 280 000.

5.4.2 IDRETT OG FRILUFTSLIV

Komité for næring, miljø og kultur (NMK) vedtok i 2015 rehabiliteringsplan for nærmiljøanlegg i Stord kommune 2015–2025. I forslag til økonomiplan er det fr  2017 og kvart år resten av økonomiplanperioden lagt inn kr. 0,5 mill. til ballplassar/nærmiljøanlegg. Det er i tillegg i perioden lagt inn til saman kr. 2,55 mill. til friluftsaREAL og turstiar.

Tilstanden på Rackethallen er vurdert i samband med skader på tak i rapport frå Procon AS i 2013. Rapporten konkluderer med at det med ei minimumsløsning (mellombels forsterking av tak), vil ein med systematisk oppfølging og bruksrestriksjonar ved uvær kunne rekne med ei restlevetid på inntil tre år. Ei slik minimumsløsning vart gjennomført i 2013, for levetid ut over dette må det gjerast større investeringar, eventuelt byggjast ny hall. Jamlege kontrollar har likevel ikkje avdekkat situasjonen for bygget er kritisk. Ved mykje vind og stort snøfall vert hallen stengt for bruk. Stord vidaregåande skule er ein stor brukar av hallen. Kommunen har vore i kontakt med Hordaland fylkeskommune for eit eventuelt samarbeid om nybygg/rehabilitering. Fylket vil ikkje ta stilling til dette f r dei har rullert skulebruksplanen for det vidaregåande skuleverket. Endeleg avklaring frå fylkeskommunen er ikkje venta å liggja føre f r i desember 2016. Stord kommune bør avvente å ta stilling til spørsmålet f r slik avklaring ligg føre. Det er i budsjettforslaget lagt inn kr. 13 mill. i 2018. Kostnadar til riving av eksisterande hall og bygging av ny rackethall er estimert til rundt kr. 41,0 mill.

I forslaget til økonomiplan 2017–2020 ligg det inne samla kr. 4,0 mill. til oppfølging av rehabiliteringsplanen for idrettshallane på Vikahaugane. Rehabilitering av kunstgrasbanen på Hystad skule er ført opp med kr. 3,0 mill. i 2020. Ein føreset at prosjektet f r kr. 400 000 i spelemidlar.

Kommunestyret handsama forstudie for ny Nysæter ungdomsskule og fleirbrukshall i mars 2016 og fatta slikt vedtak:

1. «Kommunestyret ber rådmannen utvida forstudien med ei nærare vurdering av å plassera ein større fleirbrukshall ved skulen, med vekt på arealbruk/-behov og kostnad. Ein eventuell større hall skal ikkje gå på kostnad av utearealet til elevane og totalkostnad for kommunen skal haldast innan rammene skissert i framlagt forstudie. Vurderinga skal gjerast i samråd med fleirbrukshallkomiteen.
2. Forstudien skal også inneha ei vurdering av driftskonsept, entrepriseform og energi / miljøeffektive løysingar.»

Ny Nysæter ungdomsskule med fleirbrukshall ligg inne med kr. 200 mill. i 2019/20. Det er lagt opp til at kommunestyret skal ta stilling til spørsmålet om storleik på idrettshallen i eiga sak om forstudie for skule og fleirbrukshall.

5.4.3 BIBLIOTEK

BIBLIOTEK

	Resultat 2015			
	Mål 2017	Stord	Grp. 8	Landet
Utlån alle medium frå folkebibliotek per innbyggjar	3,5	2,4	4,1	4,4
Besøk i folkebibliotek per innbyggjar	3,5	1,9	4,3	4,6

Utlånstal og besøk må sjåast i samanheng med opningstid, personal- og medieressurs. Stord har etter KOSTRA for 2015 kr. 177 til medie- og lønsutgifter til folkebibliotek pr. innbyggjar. Gjennomsnittet for andre kommunar i Stord si KOSTRA-gruppe er kr. 212.

Den vanlege bibliotekdrifta vert vidareført på om lag same nivå som i 2016. Hovudbiblioteket sine lokale gjennomgår i 2016 modernisering og oppgradering ved bruk av tiltaksmidlar frå staten.

Særlege innsatsområde for biblioteket i 2017 vil vera bibliotekverksemda for barn og ungdom og vidare utvikling av biblioteket som møteplass og debattarena. Biblioteksamarbeidet med Fitjar og dei andre folkebiblioteka i Sunnhordland er elles viktig for fagleg utvikling og felles ressursutnytting. Biblioteket nyttar heimeside og facebook for informasjon og som tilbod om bruk av interaktive tenester. Biblioteket vil nytte meir tid og ressursar på dette i 2017. Det er elles lagt opp til fornying av utstyr og media med kr. 200 000 kvart år i økonomiplanperioden.

5.4.4 BRANN, REDNING OG FEIING

MÅLEKART BRANN, REDNING OG FEIING

	Mål 2017	Resultat		
		2015	2014	2013
Bustadbrannar	0	8	5	7
Tilsyn §13	130*	130	110	99
Feiing bustader	1571*	2513	3500	2274
Tilsyn bustader	1805*	2435	522	592

* Sjå tekst under vedr. ny førebyggjande forskrift som krev risikovurdering av alle bygg

Budsjettet er vidareført på om lag same nivå som budsjett for 2016. Det ligg dessverre an til eit aukande tal utrykkingar i 2016 i høve tidlegare år, men ein legg ikkje dette til grunn for budsjett 2017.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap krev høg kompetanse på personell. Det pågår framleis utdanning av befall, utrykkingsleiarar og mannskap.

Nytt naudnett er etablert og teke i bruk. Dette har heva tryggleiken og kvaliteten, men har også auka kostnadene for kommunen.

Ny førebyggjande forskrift er innført og gir utfordringar for alle landets kommunar i tida som kjem. Det skal gjennomførast risikovurderingar av alle bygg (inkl. bustader), og ny plan for gjennomføring av feiing og tilsyn må leggjast i samsvar med denne risikovurderinga. Nytt er at også alle fritidsbustader er omfatta av forskrifta (om lag 300 i Stord). Dette omfattande kartleggingsarbeidet er ein i gang med, og arbeidet vert gjort i samarbeid med KOM-Tek (Norkart) som gjennomfører eit pilotprosjekt på dette i Stord kommune. Stord brann og redning vil kome tilbake med eiga sak om dette, der også avgiftsnivå for tilsyn/ feiing (også i fritidsbustader) vert fastsett. Det vert likevel i denne omgangen lagt opp til ein auke i satsane på 4,9 prosent for å dekke inn tidlegare underskot.

Stord brann og redning gjennomfører alt førebyggjande arbeid i Fitjar kommune etter avtale med 500 stk. feiing og 250 stk. tilsyn kvart år.

Det ligg inne kr 0,5 mill. kvart år til fornying og vedlikehald av utstyr i planperioden. Dagkasertering av mannskap og ombygging til dette ligg inne for iverksetjing i 2019.

5.4.5 BEREDSKAP

Kommunane skal vera i stand til å halda oppe viktige samfunnsfunksjonar og ta vare på folk sine liv og grunnleggjande behov under ulike former for påkjenning. Forskrift om kommunal beredskapsplikt stiller krav om heilskapleg og samordna planlegging. Stord kommune skal halda fram arbeidet med å førebyggja kriser og svikt i viktige samfunnsfunksjonar. I tillegg må ein ha ein organisasjon som kan redusere konsekvensane i ein krisesituasjon.

Beredskapsplan for administrasjonen er rullert med grunnlag i overordna ROS-analyse for Stord og Fitjar. Planen er grunnlag for revidering av planverk i dei kommunale einingane i 2017 og samordning med aktuelle aktørar som ikkje er del av organisasjonen.

Psykososialt kriseteam er organisert og fungerer, men utan at desse inngår i ei vaktordning. Dette gjeld og den sentrale kriseleiinga, noko som gjer kommunen sårbar ved hendingar utanom arbeidstid. Det vert arbeidd med plan for evakuerte og pårørandesenter i høve ulike hendingar, men det er ikkje sett av midlar til dette i 2017.

Beredskapsfondet som i si tid vart oppretta med tanke på å kunne ta høgde for variasjonar i alt frå ulukker og brannar til snøbrøyting/strøing, flaum o.l., er ikkje vidareført, trass i signal om at kommunal beredskap må rekna med nye og auka utfordringar i framtida.

Nytt naudnett er teke i bruk. Dette har gitt ei kvalitetsheving teknisk og i dekningsgrad, men òg auka kostnader for kommunane.

5.4.6 LANDBRUK, MILJØ OG NÆRING

Stord-Fitjar landbruk- og miljøkontor (SFLMK) er vidareført på same nivå som i 2016. Gebyr for havbrukssaker er auka med 2,5 prosent, dei andre satsane er makssatsar nedfelt i forskrift og er uendra frå 2016.

Rådmannen vil kome tilbake med ei sak til kommunestyret der ein vurderer samarbeidsavtalen om Stord Fitjar landbruks- og miljøkontor. Initiativet er økonomisk motivert, men føreset at ein framleis vil kunne yte lovpålagte tenester.

Det er for 2017 føreslege å fordela 1,5 mill. kr til diverse samarbeidstiltak og næringsføremål slik:

- Hordaland olje og gass, driftstilskot kr 50 000
- Haukelivegen AS, driftstilskot kr 30 000
- Samarbeidsrådet for Sunnhordland kr 613 400
- Samarbeidsrådet, reiselivssatsinga kr 228 100
- Medlemskontingent Stord næringsråd kr 30 000
- Atheno AS, Maritim industriinkubator kr 150 000
- Atheno AS, Ungt entreprenørskap kr 65 000
- Kjøp av førstelinetenester for næringsetabl. kr 200 000

Det er i tillegg forslag om at Komité for næring, miljø og kultur får fullmakt til å disponera kr 100 000 til næringsføremål.

Kommunen har avtalar med Atheno AS og Samarbeidsrådet for Sunnhordland om kjøp av førstelinetenester for næringsetablerarar etter medgått tid. Løyvinga er redusert med kr 50 000 i høve 2016. Opplegget med turistinformasjonsteneste i rådhuset og i kulturhuset vil bli vidareført. Reiselivssatsinga i regi av Samarbeidsrådet for Sunnhordland vert vidareført med tilskot tilsvarande kr. 12 per innbyggjar.

Etter innspel frå Komité for næring, miljø og kultur har rådmannen vurdert om tilskot til julegatebelysning i Leirvik sentrum og Sagvåg sentrum skal leggjast inn i budsjettet. Ein har også vurdert om tilskot bør gjevast til Heiane Storsenter og Amfi. Rådmannen meiner det er skilnad på å gi stønad til sentrumsforeiningar til miljøskapande tiltak i sentrumsområde og det å støtta reine næringsføretak. Rådmannen har ikkje lagt tilskot til julegatene inn i budsjettet, men lagt til grunn at komiteen kan prioritere dette innanfor sine løyvingpostar.

NMK vedtok i sak PS 7/16 å miljøsertifisere Rådhuset og alle kommunale einingar. Det er lagt inn løyvingar i budsjettet i tråd med framdriftsplan (kr. 126 000 i 2017).

5.4.7 SUNNHORDLAND LUFTHAMN AS

Stord kommune har ikkje motteke søknad frå Sunnhordland lufthamn AS om driftsstøtte for 2017. kommunestyret vedtok 26. mai 2016 følgjande:

«Stord kommunestyre løyver eit tilskot på kr 395 000 til flyoperatøren Danish Air Transport AS til drift av flyruta Oslo–Stord. Løyvinga utgjør 79 prosent av omsøkt sum kr 500 000. Kommunestyret legg til grunn at Hordaland fylkeskommune løyver ein sum tilsvarande sin aksjedel i selskapet (21 prosent). (...) Kommunestyret er innstilt på å følgja opp med ei tilsvarande løyving i november inneverande år.»

Hordaland fylkesutval løyvde kr 210 000 til DAT i september 2016. Lufthamnsjefen skriv 3. oktober 2016 «Vi føreset at Stord kommune utbetalar andre del av tilskotet til DAT i 2017». Budsjettforslaget tek ikkje høgde for ei slik løyving.

5.4.8 REGULERING, BYGGJESAK, OPPMÅLING

REGULERING, BYGGESAK OG OPPMÅLING

	Resultat				
	Mål 2017	Stord 2015	Stord 2014	Hord. 2015	Landet 2015
Gj.snitt sakshands. tid for priv. forslag til detaljreg. (kalenderdagar)	200	0	160	318	233
Sakshandsamingstid oppretting av grunneigedom (dagar)	40	39	64	45	51
Gj.snitt sakshandsamingstid for byggesaker med 12 vekers frist	60	71	70	45	38
Gj.snitt sakshandsamingstid for byggesaker med 3 vekers frist	15	15	20	17	18

Sakshandsamingstid er gjennomsnittstid for alle handsama saker målt i dagar.

Måltal-tabellen er for 2017 er endra i høve til tidlegare år pga. endring i kostra-rapporteringa. Måltal for gjennomsnittleg handsamingstid er sett lågare enn tidlegare år, og godt innanfor lovpålagte tidsfristar. Måлтаlet på sakshandsaming reguleringsplan er redusert dei siste åra. Måлтаlet er ambisiøst, men vert vurdert viktig med omsyn på dei private planfremjarane og næringslivet.

Den gjennomsnittlege sakshandsamingstida for alle typar saker vil vere eit resultat av talet på saker, type saker, kvaliteten på søknadane og sakshandsamingsskapasiteten. Det er framleis mange søknader med feil og manglar som dreg den gjennomsnittlege handsamingstida opp. Kapasiteten på byggesak og oppmåling er no god, og det er venta effekt av dette også på krevjande byggesaker.

Sjølvkostprinsippet vart innført f.o.m. 2013. Det vert framleis arbeidd med korreksjonar i høve til kor stor del av arbeidet som kan gebyrfinansierast. Store arbeidsoppgåver vert i dag ikkje dekkja av sjølvkost, som t.d. deler av matrikkelføring, seksjonering, kartarbeid, handsaming av reguleringsplanar frå t.d. vegvesenet, m.v. Innanfor plan ligg eininga på eit kritisk lågt ressursnivå, medan ein på oppmåling har kapasitet til å selgje tenester. Dette vert det arbeidd med, og det er lagt inn eit ekstraordinært sal av tenester i budsjettet på kr. 750 000.

Det er alltid ein usikkerheit knytt til gebyrinntektene då dei er avhengige av byggeaktiviteten, talet på saker og type saker. Slik er eininga svært avhengig av marknadssituasjonen. Estimerte gebyrinntekter er justert ned på budsjett for 2017. Det er ikkje framlegg om å auke gebyra.

Planavdelinga samarbeider tett med kommuneplanleggjaren. Rådmannen ynskjer at det meste av overordna kommuneplanlegging skal gjerast internt i organisasjonen då dette er av stor betydning for vidare forvaltning etter planane, samt har betydning for å kunne ivareta eit godt fagmiljø med naudsynt kompetanse innanfor kart- og planarbeid. Det er likevel kommuneplanleggjaren som disponerer midlane avsett i budsjettet, og ein kan i prinsippet velje å kjøpe inn tenester frå konsulentar, eller kjøpe tenester internt frå RBO. Dette vil vere avhengig av ressurs- og økonomisituasjonen totalt sett.

5.4.9 STORD KOMMUNALE EIGEDOM

Framlegg til driftsbudsjett for 2017 er ei vidareføring av budsjettet for 2016, men utan at generell prisvekst er lagt inn. Vedlikehaldsbudsjettet er vidare teke ned med 2,5 mill., noko ein meiner er forsvarleg då Stord kommune får 13,268 mill. kroner i ekstraordinært vedlikehaldstilskot over statsbudsjettet øyremerkta til vedlikehald og rehabilitering. Dette tilskotet kan også bli auka då staten venter med fordeling av ein del av løyvinga tilsvarande 250 mill. kroner til etter årsskiftet, basert på faktisk utvikling i arbeidsløysa. Det vil bli lagt fram ei eiga sak med framlegg til prioritering av tiltak som kan finansierast med desse midlane.

Budsjettet for 2017 legg opp til framleis utleige av driftsoperatørar til investeringsprosjekt. Med bakgrunn i dette ser ein at bemanninga for driftsoperatørane er på eit minimumsnivå som er svært sårbart med omsyn på ferieavvikling og sjukdom. Etter overtaking av Vikahaugane Sportssenter har SKE innført byggvakt på kommunale bygg i helgene (frå fredag kl. 1500 til måndag kl. 0600) frå 2017. Ordninga vert finansiert innanfor budsjettramme. Det er drifta av skeisebanen som tvingar ordninga fram, men den vil kome alle kommunale bygg til gode. Rehabiliteringsplanen er følgt opp med 1 mill. kr i 2017.

Det er løyvd fem mill. til investering i enøk, innemiljø, brannsikring og HMT-tiltak på kommunale bygg. Det vert lagt opp til å i tillegg løyva 2,5 mill. til føremålet over tiltakspakken.

Tiltak på ventilasjon og brannsikring er naudsynt å gjennomføre på rådhuset for å få bygget i forskriftsmessig stand m.o.t. brannførebygging og arbeidsmiljø. Det ligg inne ei løyving på 9 mill. i 2018.

5.4.10 STORD KOMMUNALTEKNIKK (SKT)

Fagområdet for veg, trafikk og parkering vart med verknad frå 01.05.2016 lagt saman med Stord vatn og avlaup til ny eining Stord kommunalteknikk.

VAR – vatn og avlaup

Ein har budsjettert med null auke i gebyr på VAR-områda i 2017. Driftsutgiftene for vatn og avlaup er vidareført med om lag same nivå som i 2016. Gebyra på slamordninga er sett ned med 22 prosent i 2017 av di ein nyttar meir av sjølvkostfond.

Investeringane innanfor dei gebyrfinansierte tenestene vassforsyning og avlaup, er i stor grad tufta på tiltaksprogrammet i hovudplan for vassforsyning og hovudplan for avlaup. Tiltak i desse planane er styrande for prioritert utbygging av vatn og avlaupsanlegg i Stord kommune, og er viktige styringsdokument for samfunnsutviklinga i kommunen. Kommunedelplanane for vassforsyning og avløp vart slutthandsama i kommunestyret i februar 2015. Oppstart med kommunedelplan overvatn var opphavelag planlagt i 2016, men har av ulike årsaker blitt usett. Arbeidet vert føresett starta opp i 2017 i samsvar med framlagt planstrategi.

I investeringsbudsjettet er det sett av ei ramme for kvart område for gjennomføring av samarbeidsprosjekt med lokale utbyggjarar i kommunen og andre aktørar som til dømes Statens Vegvesen og Haugaland kraftlag. Samarbeidsprosjekta er rasjonelle og kostnadsreducerande prosessar som gir positiv effekt for dei involverte.

Ein har budsjettert med investeringar for kr 81,45 mill. på vass-sektoren og kr 84,3 mill på avlaupssektoren i 2017. Kommunedelplanane innanfor VA-sektoren og økonomiplanen viser at kommunen er i gang med eit omfattande investeringsprogram. Dette vil medføre auke i avgiftene f.o.m. 2018.

EIGEDOMSGEBYR 2017 (EKS MVA)

		2016	2017	Auke kr
Vassavgift	Årsavgift vanleg bustad	3 583	3 583	0
	Tilknytingsavgift	15 000	15 000	0
Avløpsavgift	Årsavgift vanleg bustad	3 739	3 739	0
	Tilknytingsavgift	15 000	15 000	0
Renovasjon	Standard løysing SIM	1 868	1 868	0

Prognose for årleg gebyrendring f.o.m. 2018 ser førebels slik ut:

ÅRLEG GEBYRENDRING FRÅ ÅRET FØR (FØREBELS PROGNOSE)

	2018	2019	2020
Vassavgift	12,4 %	19,6 %	4,3 %
Avløpsavgift	21,4 %	26,4 %	26,5 %

Fagavdeling for veg, trafikk og parkering (VTP)

Driftsbudsjettet er særst nøkternt sett opp. Sett opp mot kostnadsdelen i 2016-budsjett er dei samla kostnadene redusert med 2 prosent eller kr 245 000. Spesielt er det redusert på veglyskostnadene med om lag kr 450 000 (reduksjon på 26 prosent), grunna avslutting av fastprisavtalar og overgang til kjøp i spotmarknaden.

Budsjetterte inntekter for avgiftsparkering er justert opp med kr 300 000 (auke på 60 prosent) som også er i samsvar med rekneskapen for 2016. Vinterdriftbudsjettet på (kr 1,27 mill.) er alltid marginalt I fall det blir ein snørik vinter.

Investeringsbudsjettet føl opp Hovudplan veg. Kommunestyret vedtok i sak PS 20/14 at planen skal følgjast opp med ei investeringsramme for asfaltering på 4,8 mill. kr.(eks.mva.) per år. Rådmannen legg til grunn at 2 mill. av løyvinga kan finansierast over den kommunale krisepakken. Vegforvaltninga sett opp ein prioriteringsplan som del av detaljbudsjettet for NMK.

Det er lagt inn kr 1,5 mill. til oppfølging av Kommunedelplan Trafikksikring. Vegforvaltninga sett opp ein prioriteringsplan for desse tiltaka innan 31.12.2016. Det er vidare føreslått kr. 4,0 mill. til samarbeidsprosjekt i 2017, der deler av Kårevikvegen (fortau) og Bjellandsvegen (rehabilitering) ligg prioritert med i alt kr 1 mill. Resten vil bli styrt mot ny veg til Grunnvågen. Endeleg kostnadsramme for dette tiltaket vil bli sett opp i samanheng med detaljprosjektering og anbud. Vidare vil det bli sett i gang arbeid med revisjon av kommunedelplan Trafikksikring i tråd med framlagt planstrategi.

Budsjettforslaget har kr 0,7 mill. til diverse utstyr til VTP, inkludert køyrety, maskinar, skilting og anna vegrelatert utstyr.

Stord kommunale eigedomsselskap AS

Stord kommunale eigedomsselskap AS har ikkje varsla om husleigeauke for Teknisk bygg på Heiane og i sentrum. Husleigesatsane er dermed ikkje endra for desse bygga i budsjett for 2017.

5.5 Komité for rehabilitering, helse og omsorg

MÅLEKART OMSORGSTENESTER

	Mål 2017	Resultat			
		Stord 2015	Stord 2014	Grp. 8 2015	Landet 2015
Del årsverk m fagutdanning	≥80	*	80	*	*
Del årsverk m fagutdanning frå høgskule/ universitet	≥44	*	44	*	*
Snitt tildelte timar i heimen, heimesjukepleie	>10,3	10,3	9,3	5,9	4,6
Snitt tildelte timar i heimen, praktisk bistand	<7,6	7,6	7,7	8,8	9,5
Heimeten.mottakarar med omfattande bistanndsbehov, 80 år og over i prosent	≤27,8	27,8	29,3	15,7	12,5
Brukarar i institusjon med omfattande bistanndsbehov (langtidsopphald) i prosent	90,0	90,0	*	81,4	82,7
Tid med lege per veke per bebuar i sjukeheim (timar)	>0,43	0,43	0,41	0,49	0,53
Tid med fysioterapi per veke per bebuar i sjukeheim (timar)	>0,18	0,18	0,17	0,37	0,41
Mottakarar av heimetenester, pr 1000 innb, 80 år +	312	312	305	320	325
Institusjonar – del av netto driftsutgifter til pleie og omsorg i %	30,2	30,2	29,5	38,5	44,9
Tenester til heimebuande – del av netto driftsutgifter til pleie og omsorg i %	63,3	63,3	63,8	55,6	49,6

* Dei siste åra viser ikkje Kostra desse tala

RHO-tenestene har godt utdanna medarbeidarar. Nye oppgåver til kommunane m.a. i samband med Samhandlingsreforma gjer det likevel naudsynt å auka kompetansen ytterlegare. 27 tilsette tek i dag vidareutdanning innan aktuelle områder. I tillegg vert 10 ufaglærte tilsette utdanna til helsefagarbeidarar.

Terskelen for å få helsefagleg hjelp er høg, og personar med størst behov vert prioritert. For å prioritera dei med omfattande behov prøver ein å frigjera ressursar frå praktisk bistand.

Tabellen viser at det er relativt mange med omfattande bistanndsbehov som bur i eigen heim. Dette har samanheng med at heimetenestene er godt utbygd og at det er stort press på institusjonsplassar. Det er og høgare del av bebuarar med omfattande behov på institusjon i høve samanlikningskommunar.

MÅLEKART HELSETENESTER

	Resultat				
	Mål 2017	Stord 2015	Stord 2014	Grp. 8 2015	Landet 2015
Legeårsverk pr 10000 innb	12,6	11,6	11,7	9,9	10,5
Snitt listelengde fastlegar	950	990	974	1100	1128
Reservekapasitet fastlege i prosent	105	102	104	103	105
Årsverk fysioterapeutar pr 10000 innb	>7,0	7,0	5,6	8,3	9,0
Årsverk ergoterapeutar pr 10000 innb	>3,2	2,2*	3,2	2,7	3,6
Årsverk psyk sjukepl pr 10000 innb	6,9	6,9	7,0	3,9	4,2
Årsverk av helsesøstre pr 10000 innb. 0–5 år	66,7	66,7	62,9	71,9	66,7
Årsverk av jordmødre pr 10000 fødte	59,6	59,6	39,7	63,2	54,6

* Kostratala er feil. Det har ikkje vore nedgang i stillingar frå 2014–2015, og det er ein auke i 2016.

Pasientrettslova krev at folk får høve til å velja og byta fastlege. Det må og vera kapasitet til vurdering hjå annan allmennlege («second opinion»). Stord kommune har låge listelengder noko som gjev god tilgjenge til fastlege og grunnlag for godt samarbeid mellom fastlegane og dei andre helse- og omsorgstenestene. Det trengs større reservekapasitet for å få ledige listeplassar hos fleire legar.

Det er låg dekning av fysioterapeutar. Fleire er etablert utan avtale, og desse kjem ikkje fram i tal på årsverk som vert utført i kommunen. Tala frå 2015 inkluderer heimerehabilitering.

MÅLEKART NAV KOMMUNE

	Mål 2017	Resultat			
		Stord 2015	Stord 2014	Grp. 8 2015	Landet 2015
Snitt stønadslengde 18-24 år, mnd.	<4	3,9	3,9	*	*
Snitt stønadslengde 25-66 år, mnd.	<4	3,8	3,6	*	*
Del som går over 6 måneder på stønad i %	<20	26	23	*	*
Deltakarar i Kvalifiserings- programmet 25-66 år	>13	10	13	*	*

* Kostra viser ikkje måletal for 2015.

Det er venta ein utfordrande arbeidsmarknad i 2017, noko som kan føra til auka pågang på tenester og stønader, inklusiv Kvalifiseringsprogrammet. Ein registrerer auka konkurranse om NAV sine tiltak. Denne volumauken av brukarar kan føra til at det blir lengre stønadsperiode for dei som har behov for økonomisk sosialhjelp.

Kommunen har i dag 693 innbyggjarar over 80 år. Dette talet vil auka noko fram mot 2020, for så å få ei bratt stigning fram mot 2040. Då vil det vera om lag 1 681 innbyggjarar over 80 år. Dei over 90 år vil venteleg auka frå 122 i år til 391 i 2040. Barn i skulealder og innbyggjarar i arbeidsfør alder aukar i same tidsrommet med rundt 18 prosent. Det vert slik fleire hjelpetrengande innbyggjarar og færre til å gi naudsynt omsorg. Samtidig ser me stadig auke i hjelpebehov for ressurskrevjande brukarar og fleire personar med rus- og psykiske problem under 67 år, som krev meir av det totale budsjettet for tenesteområdet. Kommunen må planleggja naudsynte tiltak og satse på førebygging dersom ein skal vera i forkant av utviklinga.

Samhandlingsreforma vart innført for fem år sidan, men kommunen har framleis vanskar med å ta imot utskrivingsklare pasientar og gje dei for-svarleg hjelp. Dette medfører at ferdigbehandla pasientar vert liggjande på sjukehuset og kommunen må betala døgnpris for dei. Reforma gjev seg og utslag i større behov for tilrettelegging i heimen og formidling av hjelpemid-

del, noko som igjen gir auka press på fysio- og ergoterapitenestene. Det er sett i gong eit eige prosjekt for å vurdere ei meir effektiv drift av kommunalt lager for tekniske hjelpemiddel.

Kommunale akutt-døgnplassar (KAD) for somatiske pasientar er under bygging i nytt bygg ved Stord sjukehus. Dette er eit samarbeid mellom Fitjar, Bømlo og Stord kommune: Planlagt oppstart er mars 2017. Knytt til KAD sengene får samarbeidskommunane fem observasjonssenger, som kan brukast fleksibelt m a i høve ferdigbehandla pasientar som kommunen treng litt ekstra tid til tilrettelegging for å kunne ta imot.

Innføring av betalingsplikt for utskrivingsklare pasientar innanfor rus og psykiatri er varsla gjeldande frå 2018. I Primærhelsetenestemeldinga føreslår ein at kommunane skal ha eit kommunalt akutt- døgntilbod og for denne gruppa. Det er ikkje teke endeleg stilling til korleis dette skal løysast, men i utgangspunktet ser ein for seg at denne pasientgruppa og må få eit tilbod innafor dei ordinære akutt-sengene.

Det er framleis stort press på kommunen sine institusjonsplassar. Forprosjekt for nye institusjonsplassar vert handsama politisk hausten 2016, der planen er å ta i bruk nye plassar i 2018.

Eit stramt budsjett medfører at einingane må praktisera strenge kriterier for innleige ved sjukdom og lovfesta permisjonar, overtid og bestilling av varer.

5.5.1 SOSIALTENESTER, NAV

Det har gjennom året vore høg arbeidsløyse i kommunen og distriktet. Det er fleire som oppsøker NAV-kontoret med behov for hjelp i 2016 samanlikna med dei føregåande åra. Dette fører m a til auka forbruk av økonomisk sosialhjelp og det ligg an til eit overforbruk i 2016.

Det er venta at det vert innført aktivitetsplikt for mottakarar av økonomisk sosialhjelp i løpet av 2017. I første omgang vil denne plikta truleg gjelde stønadsmottakarar under 30 år. Føremålet med aktivitetsplikta er å styrke den einskilde sine mogleikar til å komme i arbeid og bli sjølvforsørgd. NAV Stord har over tid praktisert aktivitetsplikt innanfor dei rammene eksisterande lovverk set. Det nye lovverket vil difor truleg ikkje innebera store endringar utover dagens praksis lokalt.

«Springbrettet» er eit tiltak NAV driv særleg retta mot ungdom.. Det er no venteliste på å få tilbod om dette som følgje av vanskar på arbeidsmarknaden lokalt (færre lærlingplassar, nedbemanning mm). Det er og ein auke i deltakarar i Kvalifiseringsprogrammet. Vedtak om auka busetjing av flyktingar (60 personar) vart gjort i februar 2016. Flyktingtenesta er i rute med dette arbeidet. Det er stor auke i tal på deltakarar i introduksjonsprogrammet, truleg over 50 deltakarar ved utgongen av 2016.

Med aukande arbeidsløyse kan det bli utfordrande å jobba arbeidsretta med personar som har nedsett arbeidsevne eller av andre grunnar har behov for bistand frå NAV til å skaffe seg arbeid. Dette kan føre til auka trykk på tenesene gjennom 2017, både i høve personell og ytingar.

Flyktingtenesta er styrka i samsvar med politisk vedtak om å ta mot 60 flykningar pluss familiesameinte.

Som eit tiltak for å balansera budsjettet ligg det ikkje inne i budsjettet videreføring av samarbeidet med Kirkens bymisjon (1 jobb) utover 1. mai 2017. Konsekvensen av dette er at avtalen lyt seiast opp. Dette vil gje ei innsparing i 2017 på omlag kr. 525 000, med heilårsverknad kr. 788 000.

5.5.2 EINING FOR PSYKISK HELSE OG RUS

Eininga omfattar tenester til vaksne med rus- og/eller psykiske vanskar. Stord kommune har med omorganiseringa fått eit heilskapleg tilbod til denne brukargruppa. Eininga omfattar to dagsenter: Hamna kontaktsenter for personar med psykiske vanskar og Maris, som gjev legemiddelassistert rehabilitering og har lågterskel helsestasjon og bufelleskap i Åkervikåsen og Apalvegen. Vidare har eininga oppfølgjande tenester med buoppfølging, støttesamtalar og medisinskfagleg kompetanse.

Eininga skal ha fokus på gode pasientforløp for brukarar med psykiske vanskar og/ eller rusproblem. Leiargruppa skal saman med eigne erfaringsmedarbeidarar og helseføretaket delta i eit recoverynettverk i regi av KS. Brukarmedverknad, samhandling, livsløpsperspektiv, haldningar, fagleg kompetanse og ferdighetar vert sentralt i utviklingsarbeidet.

Rus og psykisk helsearbeid har vore eit satsingsområde for regjeringa, og Stord kommune har fått tilskot frå Fylkesmannen til rus og psykisk helsearbeid gjennom fleire år. Det har bidrege til utvikling av bustadsosialt arbeid, rekruttering av erfaringsmedarbeidar (brukarmedverknad) og lågterskel helsestasjon for rusavhengige. Frå og med 2017 får kommunen ikkje lenger dette tilskotet. Konsekvensar av dette er reduksjon på 180 % stilling ved Maris og lågterskel helsestasjon. Dette kan medføre m a auka valdsrisiko for tilsette, reduksjon av kompetanse og fleksibilitet og utfordring i å drifta LAR-senter og lågterskel helsestasjon samtidig.

For å få balanse i budsjettet er stilling som Koordinerande tillitsperson teke ut av budsjettet. Dette vil gje utfordringar for eininga til å gi eit godt tilbod til unge mellom 18 og 25 år. Vidare finn ein ikkje rom å vidareføra ordninga med erfaringsmedarbeidar ved Hamna kontaktsenter. Dette vert særleg eit sagn i samband med utvikling av tenestene i den nye eininga. Samla utgjer dette ei innsparing på om lag kr. 0,8 mill.

5.5.3 HABILITERING

Personar med utviklingshemming har på lik line med resten av befolkninga, fått auka levealder dei siste tiåra. Dette fører til at ein må sjå på korleis eldreomsorg til denne brukargruppa skal organiserast, og om til dømes sjukeheims plass kan vera eit alternativ når pleie og omsorg er det største behovet.

Sjølv om det har vore auke i grunnbemanninga i enkelte avdelingar i 2016, er det framleis ikkje samsvar mellom tildelte tenester og faktisk grunnbemanning i nokre avdelingar. Det er heller ikkje teke høgde for nye brukarar/nye vedtak i budsjett 2017 og eininga er difor sårbar for avvik..

Dei fysiske forholda i Avlastingsbustaden i Sævarhagen er ikkje godt tilpassa brukarane sine behov. Det er også for liten kapasitet i forhold til behov for avlastning, særleg på helg. Mogelege tiltak omkring dette er drøfta i samband med arealeffektiviseringsprosjektet, men det ligg ikkje midlar inne til ombygging/utviding i økonomiplanperioden.

Vener av Sæbø, som er ein frivillig organisasjon, har starta prosjektet «Ny løa». Den gamle løa er kondemnert og det må byggast ny løe om ein framleis skal ha sauer på Sæbø gard. Venelaget har kalkulert kostnad til om lag kr. 3,3 mill. og ber kommunen om kr 1,0 mill i eigenandel. Resten er tenkt finansiert via dugnad og gåver. Rådmannen har sett av kr. 1,0 mill. som kan nyttast dersom prosjektet blir fullfinansiert.

Arbeidet med nytt dagtilbod på Sæbø gard med 20 plassar er noko forsinka, men er no godt i gong. Forprosjekt skal handsamast politisk hausten 2017. Bygget er kostnadsrekna til kr. 26,0 mill. og er planlagt ferdig hausten 2018. Driftskostnadane vil ha ei gradvis opptrapping til om lag 3,4 ved full drift.

5.5.4 INSTITUSJONSDRIFT

Eininga har fått kvalitetsutviklingsmidlar til å gjennomføra eit ernæringsprosjekt i 2016. Prosjektet går ut på å flytta middagstidspunktet for ein avdeling ved sjukeheimen og å innføra restaurantkveld ved Knutsaåsen Omsorgssenter. Dette vil venteleg auka trivsel og betra ernæringsstilhøva for fleire. Ein tek sikte på å vidareføre dette i 2017.

Eininga har utfordringar knytt til ressurskrevjande brukarar på fleire avdelingar, men ingen av dei vil komme inn under refusjonsordninga i 2017, sidan grensa for refusjon er 67 år.

Ein ser og auke i talet på særskilt krevjande pasientar innanfor demensomsorga. Det er både resultat av at fleire får sjukdommen og at behandling av pasientar har endra seg dei siste åra. Utfordringar knytt til demenssjukdom er ikkje nødvendigvis relatert til alder.

I økonomiplanen ligg det inne samla kr. 172,6 mill. til bygging av nye sjukeheims plassar som er planlagt ferdig hausten 2018. Forprosjekt skal leggast fram for politisk handsaming før årsskifte 2016/17.

Det er sett av kr. 125 000 til kjøling av bårerom og kr. 200 000 til trådlaust nett på Stord sjukeheim.

5.5.5 AKTIVITET OG REHABILITERING

Heimerehabilitering er prioritert. Dette er eit tiltak for intensiv hjelp til sjølvhjelp og er eit framtidsretta tiltak med gode resultat.

Ein legg opp til å auka leiga for varmtvass-bassenget med 40 kr pr. time, noko som er ei auke på 8 %. Også andre førebyggjande- og lågterskeltilbod som tidlegare har vore gratis, må ein rekna med eigenbetaling for. Eiga sak om dette vil verta lagt fram for komité for rehabilitering, helse og omsorg.

På avdeling for døgnrehabilitering har det gjennom året vore to dobbeltrom og dermed 16 bebuarar. Dei fem plassane som er avsett til rehabilitering er vanskeleg å halda til føremålet sidan mange bebuarar har langtidsvedtak og behov for ordinær sjukeheims plass.

Demenssteamet som omfattar sjukepleiar og ergoterapeut i 20 % stillingar har venteliste på om lag 15–20 personar siste året. Behovet for demenskartlegging har auka mykje i år og det er forventet ytterlegare auke. Det er ikkje lagt inn auke i stillingsbrøk for teamet.

Prosjektet Godt liv for godt vaksne arbeider vidare med å få Stallen ved Knutsaåsen til å bli ein møtestad for bebuarar i området rundt. Målet er å motverka einsemd blant eldre og fremja sosial kontakt mellom innbyggjarar i ulik alder. Arbeidet med klargjering av stallen vert gjort i stor grad med hjelp av frivillige.

Kommunane er lovpålagt å tilby helsefremjande tenester som skal fremja fysisk og psykisk helse, gje støtte til å endre levevanar og meistra helseutfordringar. Frisklivscentralen er viktig i kommunen sitt folkehelsearbeid, men rådmannen finn likevel ikkje rom for å vidareføre dette tiltaket og legg opp til å avvike det 2. halvår 2017. Innsparing vert kr. 150 000 (heilårsverknad frå 2018 omlag kr. 380 000).

5.5.6 HEIMEBASERTE TENESTER

Heimebaserte tenester vert hausten 2016 samlokalisert i SKE bygget i sentrum. Budsjett for eininga er i hovudsak vidareført på 2016-nivå, utan at alle nye vedtak for ressurskrevjande yngre funksjonshemma er fullfinansiert. Tenestene til desse er i 2017 delvis finansiert ved omprioritering av ressursar innafor eininga, noko som i ein viss grad vil gå ut over dei eldre brukarane. Det ligg ein risiko i budsjettet av di ein ikkje har rom for auke i tenestebehov.

Eininga legg likevel opp til å vidareføre satsing på heimerehabilitering, velferdsteknologi, førebyggjande heimebesøk og «Godt å bu heime». Den siste satsinga inneberer at ein arbeider systematisk med å leggje til rette for at sterkt pleietrengjande brukarar kan bu trygt i eigen heim. I dette ligg og at me som innbyggjar i Stord må ta større ansvar for at bustaden vår eignar seg å bu i livet ut. Denne satsinga vil gjere oss betre i stand til å møte den demografiske utviklinga som står framføre oss.

Dagaktivitetstilbodet i Sævarhagen blir utvida med ein dag per veke, finansiert ved forventa tilskot frå helsedirektoratet og omprioritering av personellressursar. Dette er eit viktig tiltak for å lette kvardagen for brukarar og pårørande som venter på institusjonsplass. Gjennom eit slikt tilbød får brukarane aktivitet, stimuli og god ernæring, og dei pårørande får tiltrengt avlastning.

5.5.7 KUNDETORGET

Kundetorget deltek i eit prosjekt som har som mål å kartleggja, og få på plass eit meir heilskapleg tilbød til vaksne pårørande med stor og langvarig belastning. Prosjektet er finansiert av Helsedirektoratet. Eininga har kapasitetsutfordringar og har ikkje nådd målet om å vera ajour med vedtak. Rådmannen har likevel ikkje funne rom for å auka ressursane.

For å avhjelpa presset på institusjonsplassar og for lettare å kunne ta imot ferdigbehandla pasientar frå sjukehuset, har kommunen leigd to plassar frå Fitjar kommune sidan i vår. Sidan i sommar har desse vore belagt med langtidspasientar. Kostnaden med dette, kr. 2,2 mill. er vidareført i 2017. Det er i tillegg lagt inn kr. 1,3 mill. til betaling av utskrivingsklare pasientar. Pr. oktober 2016 ser det ut som kostnaden til dette i 2016 blir om lag kr. 4,0 mill. Dei kommunale akutt- (KAD) og observasjonsengene som skal byggjast i samarbeid med Bømlo og Fitjar vil og avhjelpe situasjonen noko når desse er i full drift neste år.

I fjor auka kommunen rammene til startlån til kr. 30 mill. grunna auka etterspurnad og innstraming i bankane sine utlansreglar. Etterspurnaden er framleis aukande, men skal låneramma aukast må og sakshandsamingskapasitet aukast. Rådmannen har ikkje funne rom for slik auke og vidarefører ramma på 30 mill. kr. i 2017-budsjettet.

5.5.8 LEGETENESTA

Ordninga med utjamningstilskot for etablering av praksis som privat næringsdrivande har fungert godt og legen som fekk denne ordninga har no opparbeidd full liste. Ordninga er er naudsynt for å kunna rekruttera ny fastlege som i utgangspunktet ikkje har folk på lista si. Utjamningstilskotet er på kr. 35 000/mnd. og summen vert redusert etter kvart som legen får bygd opp lista. Med ei slik ordning vil ein ha kostnad på om lag kr. 270 000 årleg over ein 2–3 årsperiode.

Det er berre få legar som til ei kvar tid har opne lister for nye pasientar. Folk sin rett til val av lege og skifte av lege er i dag avgrensa. Ein må rekna med at Stord, frå 2017, ikkje kan stetta lovkravet om at folk skal kunna få fastlege i kommunen. Det er likevel ikkje funne rom for å vidareføra utjamningstilskotet i 2017. Dette vil gjera det svært vanskelig å rekruttera ny lege.

I 2015/-16 har ein hatt auka overføring av asylsøkjjarar og flyktingar til mottak og for busetjing. Kommunen legg og opp til auka busetjing dei neste åra. Fastlegetenester til desse krev meir ressursar i ein overgangsperiode og i integreringsfasen. Det er mange tilhøve som verkar inn på tidsbruken og drift av praksis i møte med den einskilde og familiar. Fastlegane ønskjer ein kompensasjon for dette, men dette er ikkje prioritert.

Fastlegane må kunna ta ut lovfesta permisjonar og vera borte ved sjukdom. Dei må innfri krav til utdanning til spesialist i allmenntilleg og vedlikehald av denne i form av kurs m.m. Det inneber m.a. eitt år i sjukehuset. Dette krev vikarar, men det er dårleg tilgang på allmennlegar. Slike er i praksis berre tilgjengelege gjennom vikarbyrå og utgjør ein betydeleg kostnad som ikkje er innarbeidd i budsjettet.

5.5.9 BUSTADER TIL FUNKSJONHEMMA

Stord kommune har 40 bustader for personar med utviklingshemma lokalisert ulike stader i kommunen. Det er pr. september 2016 meldt inn 23 nye personar med utviklingshemming som søker om bustad i kommunen.

Stord kommune eig ei tomt som er regulert til bustadformål og som er godt egna til bustader for funksjonshemma. Det kan byggjast 6 + 6 bustader med fellesrom pr. seks bustader og felles base for personale, eller det kan byggjast åtte bustader med fellesrom og base. Mindre enn åtte bustader bør det

ikkje byggjast i denne omgang. Det vert lagt opp til raskt å realisere bustader på denne tomte i tett samarbeid med Husbanken og foreldre. Det vil bli laga forpliktande avtaler med søkerane. Foreldre til bustadsøkjande ynskjer at kommunen skal bygge opp til 12 bustader i bufellesskap, men dette er i konflikt med NFU (Norsk forbund for utviklingshemmede) sitt syn. Det er samla gjennom tidlegare løyvingar og løyving i 2017 sett kr. 20,3 mill. for å bygge åtte bustader i denne omgang, men ein vil legge til rette for å kunne utvide til 12. Bustadane er tenkt finansiert gjennom tilskot frå husbanken og husleige. Kommunen må stå for låneopptak og vera eigar av personalbasen. Komité for rehabilitering, helse og omsorg skal handsame forstudie til dette prosjektet hausten 2017.

Stord kommune lyt planlegge for fleire bustader dei næraste åra. Det kan vera aktuelt å kjøpe tomtar for å bygge sjølv eller å samarbeide med private aktørar.

5.5.10 INTERKOMMUNALE AKUTTE DØGNSENGER

Stord kommunestyre vedtok i PS 31/15 at interkommunal legevakt og ny avdeling for kommunale akuttdøgnsenger (KAD) skal samlast i eit nytt bygg ved Stord sjukehus. Sunnhordland interkommunale legevakt IKS skal stå for drift av eininga når nybygget er ferdigstilt, mest sannsynleg første kvartal 2017. Det er sett av kr. 7,6 mill til drift i 2017.

6. Finans, avgifter, betalingssatsar

6.1 Gebyr og betalingssatsar	56	6.2 Finansinntekter og -utgifter, lånegjeld	57
------------------------------------	----	---	----

6. Finans, avgifter, betalingssatsar

6.1 Gebyr og betalingssatsar

Gebyr for vatn og avlaup, renovasjon og slam er foreslått uendra.

Budsjettforslaget har innarbeida ein avgiftsauke på 4,9 prosent på gebyr for feiing og branntilsyn. Dette for å dekke inn tidlegare underskot innanfor området. Torgavgifta er foreslått auka med 2,7 prosent. Forslag til gebyrregulativ følgjer som vedlegg til budsjettframlegget (sjå kapittel 8), men skal handsamast i komiteane i medhald av kommunen sitt økonomireglement.

6.2 Finansinntekter og -utgifter, lånegjeld

Kommunen si samla lånegjeld eksklusiv startlån vil ved utgangen av 2016 vera på kr. 1 571 mill. Stord hamn sin del av gjelda er kr. 13,9 mill. Kommunen har vidareutlånt startlån for kr. 144,7 mill.

Minimumsavdrag er rekna ut etter føresegna i kommunelova § 50 nr. 7. Det er lagt til grunn minimumsavdrag for heile planperioden.

Det er lagt til grunn ei flytande rente på 1,42 prosent i 2017 og fast rente berekna etter dei låneavtalane kommunen har i dag. Vidare i økonomiplanen har ein lagt desse rentene til grunn: 2018: 1,70 prosent, 2019: 2,08 prosent og 2020: 2,04 prosent. Dette er i samsvar med Noregs bank og marknaden sitt rentesyn.

FORESLÅTT LÅNEOPPTAK I PERIODEN (1 000 KR)

	2017	2018	2019	2020
Startlån	30 000	30 000	30 000	30 000
Avgiftsfinansierte låneopptak	165 750	157 850	167 200	160 600
Låneopptak Stord hamnstell	950			
Andre lån	180 405	2 400	54 000	168 950
Sum låneopptak	377 105	190 250	251 200	359 550

LÅNEGJELD PER 31.12 (MILL. KR)

	2016	2017	2018	2019	2020
Total lånegjeld	1 716	2 035	2 154	2 330	2 609
Formidlingslån/startlån	145	163	180	195	210
Eigne lån	1 571	1 872	1 974	2 135	2 399
Utlån til Stord Hamnstell	14	14	14	13	12
Lån finansiert over VA-området	545	684	811	942	1 062
Sum lån ekskl. VA og hamn	1 012	1 174	1 149	1 180	1 325

BEREKNA RENTER OG AVDRAG (1 000 KR)

	2017	2018	2019	2020
Renteutgifter	47 145	53 940	55 329	54 668
Avdragsutgifter	45 700	58 000	61 000	65 700
Sum rente og avdrag	92 845	111 940	116 329	120 368
Renter og avdrag finansiert over VA-området	38 162	48 023	56 870	64 636
Netto rente og avdrag	54 683	63 917	59 459	55 732

I årsbudsjettet for 2017 er det forventta slik avkastning på kommunen sine midlar:

Aktivklasse	Kapital 1000 kr	Forventa avkastning i %	Budsjettert uttak avkastning i 1 000 kr.
Lån kraftsalfond/kontantar	15 000	2,9 %	250
Obligasjonar	73 547	1,95 %	1 434
Aksjar	23 218	6 %	1 393
Andel kraftselskap (SKL)			2 350
Renter av andre plasseringar og utlån			6 540
Sum			11 967

Andre plasseringar er m.a. startlån (ca. 3,166 mill. kr.), lån til Stord hamnstell (ca. 0,420 mill. kr.) renter av bankinnskott/skattetrekkkonto (ca. 2,320 mill. kr.), og morarenter (ca. 0,6 mill. kr.).

Aksjedelen i porteføljen vart i 2012 teken ned for å redusera risikoen og for å sikra kommunen ein mindre volatil («svingande») og meir føreseieleg avkastning i den komande perioden. I 2015 vart aksjedelen auka til 30 prosent. Dette er det maksimale finansreglementet gjev høve til. Det bør vurderast om ei eventuell meirinntekt skal setjast på fond for å møte eventuell mindreavkastning i framtida, og for på denne måten å redusere risikoen. Mot slutten av 2015 kjøpte ein seg også opp i SKL med 17,2 mill. kr, noko som reduserer eksponeringa mot finansmarknadane, men gjer avkastninga meir følsam for svingingar i straumprisane.

7. Tabellar

7.1 Budsjettskjema 1A drift	60	7.5 Budsjettskjema 2A investering	87
7.2 Hovudoversikt drift	64	7.6 Hovudoversikt investering	88
7.3 Netto ramme, fordelt einingsvis.....	67	7.7 Spesifikasjon investering (2017 kroner)	90
7.4.1 Netto ramme formannskap, per ansvar og teneste.....	70	7.8 Samla investeringsramme med driftskonsekvensar (1 000 kr)	102
7.4.2 Netto ramme OOU komité, per ansvar og teneste.....	74	7.9 Spesifikasjon låneportefølje	105
7.4.3 Netto ramme NMK komité, per ansvar og teneste	79	7.10 Oversyn over eigedomar som har fått fritak etter § 7 i eigedomsskattelova	109
7.4.4 Netto ramme RHO komité, per ansvar og teneste.....	83		

7. Tabellar

7.1 Budsjettskjema 1A drift

7.1 BUDSJETTSKJEMA 1A DRIFT

	Rekneskap 2015	Opphavleg budsjett 2016	Revidert budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Frie disponible inntekter							
1 Skatt på inntekt og formue 1)	-484 243 615	-512 854 000	-507 327 000	-505 288 000	-530 553 000	-546 469 000	-561 770 000
2 Ordinært rammetilskot 1)	-419 820 159	-419 725 000	-420 511 000	-451 164 000	-460 504 000	-464 381 000	-466 624 000
3 Skatt på eigedom	-39 665 457	-39 776 200	-39 776 200	-39 681 200	-39 681 200	-39 681 200	-39 681 200
4 Andre direkte eller indirekte skattar	-	-	-	-	-	-	-
5 Andre generelle statstilskot 2)	-24 358 110	-33 136 223	-35 431 223	-45 020 096	-51 048 000	-49 272 583	-46 844 082
6 Sum frie disponible inntekter	-968 087 341	-1 005 491 423	-1 003 045 423	-1 041 153 296	-1 081 786 200	-1 099 803 783	-1 114 919 282
Finansinntekter/-utgifter							
7 Renteinntekter og utbytte 3)	-42 503 502	-13 649 533	-13 649 533	-11 967 000	-12 356 000	-12 742 000	-13 529 000
8 Gevinst på finansielle instrument	-	-	-	-	-	-	-
9 Renteutgifter, provisjonar og andre finansutgifter	52 324 567	51 185 006	51 525 612	47 144 571	53 940 114	55 328 671	54 668 047
10 Tap på finansielle instrument	-	-	-	-	-	-	-
11 Avdrag på lån	36 223 937	37 000 000	37 000 000	45 700 000	58 000 000	61 000 000	65 700 000
12 Netto finansinntekter/-utgifter	46 045 002	74 535 473	74 876 079	80 877 571	99 584 114	103 586 671	106 839 047

7.1 BUDSJETTSKJEMA 1A DRIFT

	Rekneskap 2015	Opphavleg budsjett 2016	Revidert budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Avsetningar og bruk av avsetningar							
13 Dekning av tidlegare års rekneskapsmessige meirforbruk	-	-	-	-	-	-	-
14 Til bundne avsetningar	14 095 064	2 669 902	2 841 883	56 188	-	-	-
15 Til ubundne avsetningar	13 947 942	38 000 000	38 000 000	38 000 000	38 000 000	38 000 000	38 000 000
16 Bruk av tidlegare års rekneskapsmessige mindreforbruk	-27 002 391	-38 000 000	-39 486 000	-38 000 000	-38 000 000	-38 000 000	-38 000 000
17 Bruk av ubundne avsetningar	-	-38 000 000	-38 150 000	-	-	-	-
18 Bruk av bundne avsetningar	-8 624 516	-7 797 867	-7 902 867	-12 634 008	-10 668 709	-9 312 967	-2 064 033
19 Netto avsetningar 4)	-7 583 901	-43 127 965	-44 696 984	-12 577 820	-10 668 709	-9 312 967	-2 064 033
Fordeling							
20 Overført til investeringsbudsjettet	228 455	38 000 000	38 000 000	-	-	-	-
21 Til fordeling drift	-929 397 785	-936 083 915	-934 866 328	-972 853 545	-992 870 795	-1 005 530 079	-1 010 144 268
22 Sum fordelt til drift (frå skjema 1B)	891 429 551	897 414 154	896 196 567	934 528 876	954 546 126	967 205 410	971 819 599
23 Meirforbruk/mindreforbruk	-37 968 234	-38 669 761	-38 669 761	-38 324 669	-38 324 669	-38 324 669	-38 324 669

1) SKATT OG RAMMEOVERFØRING (1 000 KR)

	2016 anslag	2017	2018	2019	2020
Sum rammetilskot ekskl. inntekstutjamning	418 701	433 855	442 330	445 661	447 380
Netto inntekstutjamning	17 637	17 309	18 174	18 720	19 244
Sum rammetilskot	436 338	451 164	460 504	464 381	466 624
Skatt på inntekt og formue	493 928	505 288	530 553	546 469	561 770
Sum frie inntekter, ramme og ordinær skatt (avrunda)	930 300	956 500	991 100	1 010 900	1 028 400
Eigedomsskatt	39 776	39 681	39 681	39 681	39 681
Sum frie inntekter inkl. eigedomsskatt	970 100	996 200	1 030 800	1 050 600	1 068 100
<i>Endring i dei frie inntektene (%) ekskl. eigedomsskatt</i>		2,8 %	3,6 %	2,0 %	1,7 %
<i>Endring i dei frie inntektene (%) inkl. eigedomsskatt</i>		2,7 %	3,5 %	1,9 %	1,7 %

2) ANDRE GENERELLE STATSTILSKOT (1 000 KR)

	2017	2018	2019	2020
Flyktningetilskot	37 477	44 135	42 500	40 212
Statstilskot flyktningemottak	3 000	3 000	3 000	3 000
Rentekompensasjon skuleanlegg	992	897	803	708
Rentekompensasjon skuleanlegg Reform-97	491	-	-	-
Rente-/avdragskompensasjon omsorgsbustader/institusj plasser	2 917	2 882	2 846	2 810
Rentekompensasjon kyrkjebygg	142	134	125	114
Sum	45 020	51 048	49 273	46 844

3) RENTEINNEKTER OG UTBYTTE (1 000 KR)

	2017	2018	2019	2020
Berekna utbytte frå SKL	2 350	2 350	2 350	2 350
Avkastning av kapital («Kraftsalsfondet»)	2 827	2 827	2 827	2 827
Rente av andre bankinnskott og andre fordringar	3 670	3 670	3 670	3 670
Rente av kommunale utlån	3 120	3 509	3 895	4 682
Sum renteinntekter	11 967	12 356	12 742	13 529

4) AVSETTINGAR (1 000 KR)

	2017	2018	2019	2020
Avsetting til disposisjonsfond (e-skatt til finansiering investering)	38 000	38 000	38 000	38 000
Bruk av tidlegare års rekneskapsmessige mindreforbruk (e-skatt)	-38 000	-38 000	-38 000	-38 000
Avsetting til bundne fond, sjølvkost RBO	56	-	-	-
Bruk av sjølvkostfond, SFO	-139	-	-	-
Bruk av bundne fond, kulturskulen	-65	-	-	-
Bruk av bundne fond, flyktingetenesta	-900	-	-	-
Bruk av bunde fond, kulturtenester	-349	-	-	-
Bruk av bunde fond, folkehelse	-70	-	-	-
Bruk av bunde fond, biblioteket	-5	-5	-5	-5
Bruk av bunde fond, sjølvkost byggesak	-	-64	-2 341	-999
Bruk av bunde fond, sjølvkost vatn	-2 284	-28	-	-
Bruk av bunde fond, sjølvkost avlaup	-8 794	-9 995	-6 487	-146
Bruk av bunde fond, sjølvkost slam	-12	-335	-18	-146
Bruk av bunde fond, sjølvkost renovasjon	-16	-241	-462	-768
Sum	-12 578	-10 669	-9 313	-2 064

7.2 Hovudoversikt drift

7.2 HOVUDOVERSIKT DRIFT

	Rekneskap 2015	Opphavleg budsjett 2016	Revidert budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Driftsinntekter							
Brukarbetalingar	-33 586 881	-33 225 819	-32 952 212	-35 242 205	-35 242 205	-35 242 205	-35 242 205
Andre sals- og leigeinntekter	-36 103 325	-143 865 702	-146 950 252	-145 615 083	-145 599 246	-145 586 416	-145 582 672
Overføringar med krav til motyting	-175 138 391	-169 578 672	-177 537 123	-172 253 271	-176 197 146	-177 253 271	-176 892 521
Rammetilskot frå staten	-419 820 159	-419 725 000	-420 511 000	-451 164 000	-460 504 000	-464 381 000	-466 624 000
Andre statlege tilskot	-24 358 110	-33 136 223	-35 431 223	-45 020 096	-51 048 000	-49 272 583	-46 844 082
Andre overføringar	-321 000	-243 000	-243 000	-243 000	-243 000	-243 000	-243 000
Inntekts- og formueskatt	-484 243 615	-512 854 000	-507 327 000	-505 288 000	-530 553 000	-546 469 000	-561 770 000
Eigedomsskatt	-39 665 457	-39 776 200	-39 776 200	-39 681 200	-39 681 200	-39 681 200	-39 681 200
Andre direkte og indirekte skattar	-	-	-	-	-	-	-
Sum Driftsinntekter	-1 213 236 938	-1 352 404 616	-1 360 728 010	-1 394 506 855	-1 439 067 797	-1 458 128 675	-1 472 879 680
Driftsutgifter							
Lønsutgifter	622 468 041	681 181 525	686 803 873	719 307 484	726 529 893	728 156 449	726 541 388
Sosiale utgifter	166 035 964	187 216 463	188 067 204	195 920 104	198 522 780	199 086 175	198 525 681
Kjøp av varer og tenester som inngår i eigenproduksjon	103 863 423	147 558 192	149 981 018	138 150 855	137 440 855	137 592 855	137 603 855
Kjøp av varer og tenester som erstattar eigenproduksjon	233 000 139	195 440 682	196 681 747	205 733 590	206 319 918	205 749 421	205 749 421
Overføringar	65 179 943	58 293 765	55 759 422	55 030 679	69 274 554	81 205 679	87 619 929
Avskrivningar	15 341 280	-	-	-	-	-	-
Fordelte utgifter	-15 550 746	-24 723 280	-22 774 110	-25 600 277	-25 600 277	-25 600 277	-25 600 277
Sum Driftsutgifter	1 190 338 044	1 244 967 347	1 254 519 154	1 288 542 435	1 312 487 723	1 326 190 302	1 330 439 997
Brutto driftsresultat	-22 898 894	-107 437 269	-106 208 856	-98 211 074	-128 766 985	-136 200 063	-144 903 990

7.2 HOVUDOVERSIKT DRIFT

	Rekneskap 2015	Opphavleg budsjett 2016	Revidert budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
EKSTERNE FINANSTRANSAKSJONAR							
Finansinntekter							
Renteinntekter og utbytte	-42 503 502	-13 649 533	-13 649 533	-11 967 000	-12 356 000	-12 742 000	-13 529 000
Gevinst på finansielle instrument	-	-	-	-	-	-	-
Mottekne avdrag på utlån	-38 622 519	-750 000	-750 000	-770 000	-770 000	-770 000	-770 000
Sum eksterne finansinntekter	-81 126 021	-14 399 533	-14 399 533	-12 737 000	-13 126 000	-13 512 000	-14 299 000
Finansutgifter							
Renteutgifter og låneomkostingar	52 324 567	51 185 006	51 525 612	47 144 571	53 940 114	55 328 671	54 668 047
Tap på finansielle instrument	-	-	-	-	-	-	-
Avdrag på lån	36 223 937	37 000 000	37 000 000	45 700 000	58 000 000	61 000 000	65 700 000
Sosial- og næringsutlån	204 903	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000
Sum eksterne finansutgifter	88 753 407	88 295 006	88 635 612	92 954 571	112 050 114	116 438 671	120 478 047
Resultat eksterne finanstransaksjonar	7 627 386	73 895 473	74 236 079	80 217 571	98 924 114	102 926 671	106 179 047
Motpost avskrivningar	-15 341 280	-	-	-	-	-	-
Netto driftsresultat	-30 612 788	-33 541 796	-31 972 777	-15 746 849	-27 596 217	-31 026 738	-36 478 289

7.2 HOVUDOVERSIKT DRIFT

	Rekneskap 2015	Opphavleg budsjett 2016	Revidert budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
INTERNE FINANSTRANSAKSJONAR							
Bruk av avsetningar							
Bruk av udisponert frå tidlegare år	-27 002 391	-38 000 000	-39 486 000	-38 000 000	-38 000 000	-38 000 000	-38 000 000
Bruk av disposisjonsfond	0	-38 000 000	-38 150 000	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-8 624 516	-7 797 867	-7 902 867	-12 634 008	-10 668 709	-9 312 967	-2 064 033
Bruk av likviditetsreserve	-	-	-	-	-	-	-
Sum bruk av avsetningar	-35 626 907	-83 797 867	-85 538 867	-50 634 008	-48 668 709	-47 312 967	-40 064 033
Avsetningar							
Overført til investeringsbudsjettet	228 455	38 000 000	38 000 000	-	-	-	-
Avsett til dekning frå tidlegare år	-	-	-	-	-	-	-
Avsett til disposisjonsfond	13 947 942	38 000 000	38 000 000	38 000 000	38 000 000	38 000 000	38 000 000
Avsett til bundne fond	14 095 064	2 669 902	2 841 883	56 188	0	0	0
Avsett til likviditetsreserven	-	-	-	-	-	-	-
Sum avsetningar	28 271 461	78 669 902	78 841 883	38 056 188	38 000 000	38 000 000	38 000 000
Rekneskapsmessig meir-mindreforbruk	-37 968 234	-38 669 761	-38 669 761	-38 324 669	-38 324 669	-38 324 669	-38 324 669

7.3 Netto ramme, fordelt einingsvis

7.3 NETTO RAMME, FORDELT EININGSVIS

Ansvar	Beskrivelse	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
1000	Skatt,rammetilskot,renter	-916 938	-892 212	-921 373	-943 300	-957 315	-969 178
1050	Kyrkjeleg fellesråd	7 525	8 070	8 269	8 269	8 269	8 269
1098	Omstilling/effektivisering	-2 197	897	-	-	-	-
1099	FSK – Tilleggs/nye løyvingar	200	367	400	400	400	400
1110	Strategisk leiargruppe	7 514	7 083	8 567	8 567	8 567	8 567
1120	Dokumentsenteret	11 879	9 200	9 546	9 113	9 477	9 119
1130	Rekneskap og løn	7 938	7 938	7 962	7 961	7 961	7 963
1140	Personal- og økonomi	7 862	8 931	9 757	9 757	9 757	9 757
1141	Personalføremål – felles	-4 609	-14 689	-17 054	-7 113	-5 039	-6 837
1142	Lærlingeordning	4 386	5 012	5 236	5 236	5 236	5 236
1150	Utviklingsgruppa	122 484	133 076	134 051	134 260	134 260	134 260
1170	IKT – IT/Telefoni	9 068	8 559	8 757	8 756	8 756	8 756
2100	Skule felles	-18	2 762	91 648	91 648	91 648	91 648
2102	Huglo oppvekstsenter	42		-	-	-	-
2103	Hystad skule	24 640	21 953	12 459	12 449	12 446	12 456
2104	Langeland skule	30 005	27 824	15 185	15 181	15 180	15 183
2105	Leirvik skule	26 655	25 011	14 683	14 673	14 669	14 680
2106	Litlabø skule	9 947	9 710	5 468	5 463	5 461	5 466
2107	Rommetveit skule	22 091	18 882	10 558	10 551	10 548	10 556
2108	Sagvåg skule	16 926	13 995	9 295	9 290	9 288	9 293
2109	Tjødnalio skule	23 930	21 549	11 742	11 731	11 727	11 738
2120	Stord ungdomsskule	41 072	33 461	21 584	21 570	21 566	21 579
2121	Nysæter ungdomsskule	22 486	17 007	8 339	8 328	8 324	8 335
2122	Nordbygdo ungdomsskule	24 207	18 628	9 023	9 011	9 008	9 019
2200	Barnehage felles		241	463	463	463	463

7.3 NETTO RAMME, FORDELT EININGSVIS

Ansvar	Beskrivelse	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
2201	Furuly barnehage	4 879	5 004	4 735	4 733	4 733	4 734
2202	Sagvåg/Litlabø barnehage	7 506	7 167	7 078	7 078	7 078	7 078
2203	Skogatufto barnehage	9 416	8 844	7 695	7 692	7 691	7 694
2205	Trodlahaugen barnehage	6 024	5 816	5 409	5 408	5 407	5 408
2208	Tjødnalio barnehage	5 846	5 480	5 299	5 298	5 297	5 299
2301	Stord sjukeheim	100 479	100 542	102 788	102 764	102 755	102 780
2303	Aktivitet/rehabilitering	34 545	33 883	27 382	27 365	27 359	27 378
2320	Eining for Habilitering	63 325	65 420	69 446	69 438	69 435	69 444
2340	Heimebaserte tenester	68 439	69 253	65 105	65 102	65 101	65 104
2341	Bilar heimebaserte tenester	7	1 947	1 559	1 559	1 559	1 559
2410	Legeteneste	21 226	21 356	30 393	30 393	30 393	30 393
2510	Eining for psykisk helse og rus	11 636	13 755	28 327	28 325	28 324	28 327
2511	Førebyggjande tenester	23 424	25 370	29 507	29 505	29 506	29 506
2515	NAV kommune	34 363	37 350	42 852	43 750	43 749	43 750
2520	Barnevern Stord	30 939	31 727	32 477	32 477	32 477	32 477
2660	Kundetorg	12 235	14 755	15 300	15 300	15 300	15 300
2661	Kundetorg – fordeling	12 186	13 742	14 521	14 521	14 521	14 521
3099	RHO-komite – Tilleggs/nye løyvingar		-250	96	10 396	20 296	25 796
3110	Kulturhus kino/kulturtenester	19 220	15 805	14 703	14 927	14 921	14 943
3120	Bibliotek inkl.filialer	3 611	3 795	3 826	3 825	3 825	3 826
3140	Stord kulturskule	6 714	7 042	7 931	7 996	7 996	7 996
3210	RBO – regulering/byggesak/oppmåling	5 794	859	715	595	-1 682	-340
3220	Stord kommunalteknikk		-34 238	-40 040	-38 964	-35 900	-29 956
3230	Stord kommunale eigedom		27 291	34 137	34 105	34 094	34 126
3240	Stord Brann og redning	11 395	11 617	11 515	11 511	11 510	11 514
3250	Veg, trafikk og parkering	7 705	9 784	9 284	9 242	9 228	9 270
4099	NMK-komite – Tilleggs/nye løyvingar		105	375	375	1350	2325

7.3 NETTO RAMME, FORDELT EININGSVIS

Ansvar	Beskrivelse	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
4120	Landbruk	1 840	2 042	1 920	1 920	1 920	1 920
4150	Næring	354	1 656	1 366	1 366	1 366	1 366
8130	Innkjøpskontor interkommunalt	36	-6	12	12	12	12
8350	Stord kommunale Kino	-238	-168	-278	-278	-278	-278

7.4.1 NETTO RAMME FORMANNSKAP, PER ANSVAR OG TENESTE

7.4.1 NETTO RAMME FORMANNSKAP, PER ANSVAR OG TENESTE

Teneste	Netto ramme komitévis	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	2017	2018	2019	2020
8000	Skatt	-484 244	-507 327	-505 288	-530 553	-546 469	-561 770
8400	Rammetilskot	-417 785	-420 511	-451 164	-460 504	-464 381	-466 624
8001	Eigedomsskatt	-39 991	-39 776	-39 681	-39 681	-39 681	-39 681
2851	Asylmottak (vertskommunetilskot)	-1 795	-2 754	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
8401	Statlege investeringstilskot	-5 953	-5 737	-4 543	-3 913	-3 773	-3 632
8500	Integreringstilskot (flyktningar)	-16 190	-26 941	-37 184	-43 843	-42 207	-39 919
1000	Sum frie disponible inntekter	-965 958	-1 003 046	-1 040 860	-1 081 494	-1 099 511	-1 114 626
1200	Administrasjon	-15	-	-	-	-	-
1800	Fellesutgifter (ansvarsforsikring)	182	175	150	150	150	150
2540	Helse- og omsorgstenester i heimen	150	150	150	150	150	150
2830	Tilskot/formidlingslån Husbanken	-42	-400	-375	-66	1 062	2 603
8700	Renter, avdrag, gebyrer	7 919	75 345	81 237	99 635	102 509	104 220
8800	Interne finansieringstransaksjonar	2 858	-1 486	-	-	-	-
8990	Meir/mindre forbruk	37 968	38 670	38 325	38 325	38 325	38 325
9999	Tilleggsøyving	-	-1 620	-	-	-	-
1000	Skatt, rammetilskot, renter	-916 938	-892 212	-921 373	-943 300	-957 315	-969 178
3900	Kyrkjeleg administrasjon	5 533	5 682	5 824	5 824	5 824	5 824
3930	Kyrkjegardar, drift og vedlikehald	1 993	2 387	2 445	2 445	2 445	2 445
1050	Kyrkjeleg fellesråd	7 526	8 069	8 269	8 269	8 269	8 269
1200	Indirekte kostnader (sjølvkost), bestillarfunksjon VA	-2 197	-	-	-	-	-
1905	Reinholdstenester (pensjon)	-	856	-	-	-	-
9999	Tilleggsøyving	-	42	-	-	-	-
1098	Omstilling/effektivisering	-2 197	898	-	-	-	-
3010	Plansaksbehandling	200	500	500	500	500	500
3303	Avgiftsparkering (avtale Amfi)	-	-200	-200	-200	-200	-200
9999	Tilleggsøyving	-	67	100	100	100	100

7.4.1 NETTO RAMME FORMANNSKAP, PER ANSVAR OG TENESTE

Teneste	Netto ramme komitévis	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	2017	2018	2019	2020
1099	FSK Tilleggs/nye løyvingar	200	367	400	400	400	400
1201	Strategisk leing	6 245	6 454	7 933	7 933	7 933	7 933
1803	Sivilforsvar	177	40	88	88	88	88
3390	Beredskap mot brann og ulukker	280	239	296	296	296	296
3800	Idrett	800	200	200	200	200	200
3850	Andre kulturaktivitetar	13	50	50	50	50	50
9999	Tilleggsløyving	-	100	-	-	-	-
1110	Strategisk leing	7 515	7 083	8 567	8 567	8 567	8 567
1000	Folkevalde, politisk komité/utval	3 300	2 872	2 956	2 956	2 956	2 956
1001	Stortings, fylke- og kommuneval	357	-	425	-	367	-
1002	Stønad politiske parti	70	70	77	77	77	77
1100	Revisjon og kontroll	610	937	966	966	966	966
1200	Administrasjon	4 937	4 656	4 772	4 772	4 772	4 772
1300	Administrasjonslokale	2 574	558	287	279	276	285
1801	Rådet for funksjonshemma	1	18	18	18	18	18
1804	Eldreråd	30	45	45	45	45	45
2850	Tenester utanfor ordinær komm.ansvarsområde	-	25	-	-	-	-
3300	Samferdselsbedrifter/transporttiltak	-	20	-	-	-	-
1120	Dokumentsenter	11 879	9 201	9 546	9 113	9 477	9 119
1200	Administrasjon	7 393	7 850	7 890	7 890	7 890	7 890
1210	Forvaltningsutgifter i eideomsforvaltninga	-194	-	-	-	-	-
1300	Administrasjonslokale	712	62	48	47	46	48
2830	Tilskot/formidlingslån Husbanken	26	27	25	25	25	25
1130	Rekneskap og løn	7 937	7 939	7 963	7 962	7 961	7 963
1200	Administrasjon	7 862	8 931	9 757	9 757	9 757	9 757

7.4.1 NETTO RAMME FORMANNSKAP, PER ANSVAR OG TENESTE

Teneste	Netto ramme komitévis	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	2017	2018	2019	2020
1140	Personal- og økonomigruppa	7 862	8 931	9 757	9 757	9 757	9 757
1200	Administrasjon	4 787	4 010	3 367	3 367	3 367	3 367
1202	Kantine	370	329	335	335	335	335
1300	Administrasjonslokale	154	92	97	97	97	97
1700	Berekna premieavvik	-2 290	-17 832	-32 564	-32 564	-32 564	-32 564
1710	Tidlegare års premieavvik	9 113	10 403	11 979	11 979	11 979	11 979
1720	Pensjon	300	-	-	-	-	-
1730	Premiefond	-17 060	-13 447	-3 796	-3 796	-3 796	-3 796
1800	Fellesutgifter (AFP-utg.)	16	-	-	-	-	-
1900	Intern serviceining – felles	-	-	-5 500	-5 500	-5 500	-5 500
9999	Lønsavsetjingspost	-	1 755	9 029	18 969	21 044	19 246
1141	Personalføremål – felles	-4 610	-14 690	-12 531	-12 531	-12 531	-12 531
1200	Administrasjon	149	-86	388	388	388	388
1207	Drift felles IT-system	382	-	-	-	-	-
2010	Førskule (basis/barnehage)	435	-	-	-	-	-
2020	Grunnskule	1 123	-	-	-	-	-
2530	Helse- og omsorgstenester i institusjon	431	-	-	-	-	-
2540	Helse- og omsorgstenester i heimen	1 645	-	-	-	-	-
3380	Førebygging brann, andre ulukker, feiing	221	-	-	-	-	-
9999	Tilleggsøyving	-	5 098	4 847	4 847	4 847	4 847
1142	Lærlingeordning	4 386	5 012	5 235	5 235	5 235	5 235
1200	Administrasjon	5 885	6 316	5 305	5 305	5 305	5 305
3010	Plansaksbehandling	38	150	1 051	1 051	1 051	1 051
3600	Natur- og friluftsliv	-	100	126	126	126	126
3602	Friluftsområde	124	-	-	-	-	-
8400	Ramme- og statstilskot	-300	-	-	-	-	-

7.4.1 NETTO RAMME FORMANNSKAP, PER ANSVAR OG TENESTE

Teneste	Netto ramme komitévis	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	2017	2018	2019	2020
1150	Utviklingsgruppa	5 747	6 566	6 982	6 982	6 982	6 982
1202	Kantine	6	-93	-97	-97	-97	-97
1207	Drift felles IT-system	5 900	5 980	6 122	6 122	6 122	6 122
1300	Administrasjonslokale	502	43	34	33	33	33
1170	IKT - IT/Telefoni	6 408	5 930	6 037	6 036	6 036	6 036
1204	Innkjøp	36	-96	-78	-78	-78	-78
1300	Administrasjonslokale	-	90	90	90	90	90
8130	Innkjøpskontor interkommunal	36	-6	12	12	12	12
	Sum Formannskap	-864 249	-846 912	-876 136	-888 558	-900 135	-914 152

7.4.2 NETTO RAMME OOU KOMITÉ, PER ANSVAR OG TENESTE

7.4.2 NETTO RAMME OOU KOMITÉ, PER ANSVAR OG TENESTE

Teneste	Netto ramme komitévis	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	2017	2018	2019	2020
2010	Førskule (basis/barnehage)	-92	105	156	156	156	156
2011	Private barnehagar – basistilbod	109 924	117 535	115 357	115 357	115 357	115 357
2020	Grunnskule	550	2 590	3 100	3 100	3 100	3 100
2110	Styrka tilbod førskulebarn	1 710	2 070	3 858	3 858	3 858	3 858
2112	Spes.ped.hjelp førskuleborn	2 348	1 590	2 481	2 481	2 481	2 481
2150	Skulefritidsordning	-	-	-	139	139	139
2132	Anna vaksenopplæring	33	-	-	-	-	-
1150	Utviklingsgruppa	114 473	123 890	124 952	125 091	125 091	125 091
2020	Grunnskule (leige elevmaskinar)	2 464	2 419	2 471	2 471	2 471	2 471
2320	Førebyggj.skule og helsest.teneste	-	11	11	11	11	11
2330	Førebyggjande arbeid helse/sosial	-	11	11	11	11	11
2510	Barneverntiltak i familien	-	22	-	-	-	-
1170	IKT – IT/Telefoni	2 464	2 463	2 493	2 493	2 493	2 493
2020	Grunnskule	-18	2 024	89 461	89 461	89 461	89 461
2150	Skulefritidsordning	-	-	60	60	60	60
2151	Skulefritidsordning – funksjonshemma	-	507	511	511	511	511
2220	Skulelokale	-	-	108	108	108	108
2230	Skuleskyss	-	232	1 508	1 508	1 508	1 508
2100	Skuleløyving haust	-18	2 763	91 648	91 648	91 648	91 648
2020	Grunnskule	-4					
2220	Skulelokale	46					
2102	Huglo oppvekstsenter	42	-	-	-	-	-
2020	Grunnskule	20 552	20 481	11 365	11 365	11 365	11 365
2150	Skulefritidsordning	120	-104	-62	-62	-62	-62
2151	Skulefritidsordning – funksjonshemma	343	490	592	592	592	592

7.4.2 NETTO RAMME OOU KOMITÉ, PER ANSVAR OG TENESTE

Teneste	Netto ramme komitévis	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	2017	2018	2019	2020
2220	Skulelokale	3 385	875	443	433	430	440
2230	Skuleskyss	240	212	121	121	121	121
2103	Hystad skule	24 640	21 954	12 459	12 449	12 446	12 456
2020	Grunnskule	25 325	26 212	14 206	14 206	14 206	14 206
2150	Skulefritidsordning	632	-3	17	17	17	17
2151	Skulefritidsordning – funksjonshemma	208	517	522	522	522	522
2220	Skulelokale	3 402	794	289	285	284	287
2230	Skuleskyss	439	362	209	209	209	209
2730	Kommunalt sysselsetjingstiltak	-	-58	-58	-58	-58	-58
2104	Langeland skule	30 006	27 824	15 185	15 181	15 180	15 183
2020	Grunnskule	22 305	23 707	13 823	13 823	13 823	13 823
2150	Skulefritidsordning	206	-39	-49	-49	-49	-49
2151	Skulefritidsordning – funksjonshemma	324	240	243	243	243	243
2220	Skulelokale	3 772	1 042	645	635	631	642
2230	Skuleskyss	48	61	21	21	21	21
2105	Leirvik skule	26 655	25 011	14 683	14 673	14 669	14 680
2020	Grunnskule	7 915	8 586	4 669	4 669	4 669	4 669
2150	Skulefritidsordning	-49	-10	-33	-33	-33	-33
2151	Skulefritidsordning – funksjonshemma	378	568	572	572	572	572
2220	Skulelokale	1 646	505	225	220	218	223
2230	Skuleskyss	57	62	35	35	35	35
2106	Litlabø skule	9 947	9 711	5 468	5 463	5 461	5 466
2020	Grunnskule	17 720	17 183	9 241	9 241	9 241	9 241
2150	Skulefritidsordning	68	-101	-26	-26	-26	-26
2151	Skulefritidsordning – funksjonshemma	536	383	383	383	383	383
2220	Skulelokale	2 799	672	377	370	367	375
2230	Skuleskyss	968	744	583	583	583	583

7.4.2 NETTO RAMME OOU KOMITÉ, PER ANSVAR OG TENESTE

Teneste	Netto ramme komitévis	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	2017	2018	2019	2020
2107	Rommetveit skule	22 091	18 881	10 558	10 551	10 548	10 556
2020	Grunnskule	13 173	12 800	8 668	8 668	8 668	8 668
2150	Skulefritidsordning	-143	279	115	115	115	115
2151	Skulefritidsordning – funksjonshemma	75	179	181	181	181	181
2220	Skulelokale	3 700	627	269	264	262	267
2230	Skuleskyss	120	109	62	62	62	62
2108	Sagvåg skule	16 925	13 994	9 295	9 290	9 288	9 293
2020	Grunnskule	19 290	19 949	10 595	10 595	10 595	10 595
2150	Skulefritidsordning	257	-22	-21	-21	-21	-21
2151	Skulefritidsordning – funksjonshemma	315	498	502	502	502	502
2220	Skulelokale	3 873	876	513	502	498	509
2230	Skuleskyss	195	248	153	153	153	153
2109	Tjødnalio skule	23 930	21 549	11 742	11 731	11 727	11 738
2020	Grunnskule	29 349	26 251	13 962	13 962	13 962	13 962
2130	Vaksenopplæring	486	2 152	1 232	1 232	1 232	1 232
2131	Vaksenopplæring innvandrarak	3 431	2 959	4 780	4 780	4 780	4 780
2132	Anna vaksenopplæring	694	639	703	703	703	703
2220	Skulelokale	6 798	1 189	656	642	638	651
2230	Skuleskyss	314	272	251	251	251	251
2120	Stord ungdomsskule	41 072	33 462	21 584	21 570	21 566	21 579
2020	Grunnskule	18 566	15 862	7 651	7 651	7 651	7 651
2220	Skulelokale	3 608	774	479	468	464	475
2230	Skuleskyss	312	321	160	160	160	160
3810	Komm.idrettsbygg og idrettsanlegg	-	49	49	49	49	49
2121	Nysæter ungdomsskule	22 486	17 006	8 339	8 328	8 324	8 335
2020	Grunnskule	18 596	17 327	8 277	8 277	8 277	8 277
2220	Skulelokale	5 254	1 018	563	551	548	559
2230	Skuleskyss	357	283	183	183	183	183

7.4.2 NETTO RAMME OOU KOMITÉ, PER ANSVAR OG TENESTE

Teneste	Netto ramme komitévis	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	2017	2018	2019	2020
2122	Nordbygda ungdomsskule	24 207	18 628	9 023	9 011	9 008	9 019
2010	Førskule (basis/barnehage)	-	35	62	62	62	62
2112	Spes.ped.hjelp førskuleborn	-	206	401	401	401	401
2200	Barnehage felles	-	241	463	463	463	463
2010	Førskule (basis/barnehage)	4 267	4 709	4 605	4 605	4 605	4 605
2110	Styrka tilbod førskulebarn	-	50	25	25	25	25
2112	Spes.ped.hjelp førskuleborn	-	-	-	-	-	-
2210	Førskulelokale og skyss	583	216	76	75	74	76
2730	Kommunalt sysselsetjingstiltak	29	29	29	29	29	29
2201	Furuly barnehage	4 879	5 004	4 735	4 734	4 733	4 735
2010	Førskule (basis/barnehage)	6 388	6 168	6 372	6 372	6 372	6 372
2110	Styrka tilbod førskulebarn	156	198	122	122	122	122
2112	Spes.ped.hjelp førskuleborn	236	397	395	395	395	395
2210	Førskulelokale og skyss	725	405	189	189	188	189
2202	Sagvåg/Litlabø barnehage	7 505	7 168	7 078	7 078	7 077	7 078
2010	Førskule (basis/barnehage)	7 741	7 625	6 762	6 762	6 762	6 762
2110	Styrka tilbod førskulebarn	214	221	166	166	166	166
2112	Spes.ped.hjelp førskuleborn	631	660	628	628	628	628
2210	Førskulelokale og skyss	830	338	139	136	135	138
2203	Skogatufto barnehage	9 416	8 844	7 695	7 692	7 691	7 694
2010	Førskule (basis/barnehage)	5 316	5 336	5 272	5 272	5 272	5 272
2110	Styrka tilbod førskulebarn	54	90	65	65	65	65
2112	Spes.ped.hjelp førskuleborn	-	192	-	-	-	-
2210	Førskulelokale og skyss	654	197	72	71	70	71
2205	Trodlahaugen barnehage	6 024	5 815	5 409	5 408	5 407	5 408
2010	Førskule (basis/barnehage)	4 626	4 694	4 674	4 674	4 674	4 674
2110	Styrka tilbod førskulebarn	87	26	-	-	-	-
2112	Spes.ped.hjelp førskuleborn	546	550	544	544	544	544

7.4.2 NETTO RAMME OOU KOMITÉ, PER ANSVAR OG TENESTE

Teneste	Netto ramme komitévis	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	2017	2018	2019	2020
2210	Førskulelokale og skyss	587	211	81	79	79	80
2208	Tjødnalio barnehage	5 846	5 481	5 299	5 297	5 297	5 298
1805	Barne- og undomsråd	26	130	130	130	130	130
2021	PPT-teneste grunnskule	6 202	6 411	7 134	7 133	7 133	7 133
2112	Spes.ped.hjelp førskuleborn	3 420	3 889	4 296	4 296	4 296	4 296
2320	Førebyggj.skule- og helsest.teneste	11 991	12 716	13 895	13 895	13 895	13 895
2321	Jordmorteneste	621	801	741	741	741	741
2322	Helsestasjon for ungdom	451	957	984	984	984	984
2323	Vaksinasjon	-173	-450	-409	-409	-409	-409
2335	Utekontakten	-	-	1 789	1 789	1 789	1 789
2424	Krisesenter	886	918	947	947	947	947
2511	Sosial og førebyggjande, oppvekst	23 424	25 372	29 507	29 506	29 506	29 506
2440	Barnevernteneste	10 124	10 114	10 645	10 645	10 645	10 645
2510	Barneverntiltak i familien	3 123	3 519	3 572	3 572	3 572	3 572
2520	Barneverntiltak utafor familien	17 988	18 094	18 426	18 426	18 426	18 426
2900	Interkommunalt samarbeid	-	-	126	126	126	126
8500	Generelt tilskot flyktningar	-297	-	-293	-293	-293	-293
2520	Barnevern Stord	30 938	31 727	32 476	32 476	32 476	32 476
2010	Førskule (basis/barnehage)	294	497	243	243	243	243
2020	Grunnskule	87	-	-	-	-	-
2660	Kundetorg	381	497	243	243	243	243
2020	Kulturell skulesekk	78	78	78	78	78	78
2312	Fritidsklubbar	1 144	1 294	1 322	1 322	1 322	1 322
3110	Kulturhus kino/kulturtenester	1 222	1 372	1 400	1 400	1 400	1 400
3830	Kulturskule	6 714	7 042	7 931	7 996	7 996	7 996
3140	Stord kulturskule	6 714	7 042	7 931	7 996	7 996	7 996
	Sum OOU	455 269	435 699	439 665	439 772	439 738	439 834

7.4.3 NETTO RAMME NMK KOMITÉ, PER ANSVAR OG TENESTE

7.4.3 NETTO RAMME NMK KOMITÉ, PER ANSVAR OG TENESTE

Teneste	Netto ramme komitévis	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	2017	2018	2019	2020
2340	Aktivering eldre (Hagerupshuset)	370	132	102	101	100	101
2343	Frivillighetssentralen	308	378	720	720	720	720
2347	Støttekontakt	4 581	5 576	5 390	5 390	5 390	5 390
2730	Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	227	293	253	253	253	253
3202	Kiosk Kulturhuset	-301	-189	-129	-129	-129	-129
3602	Friluftsområde	261	310	320	320	320	320
3750	Museer og off.samling	640	620	620	620	620	620
3770	Kunstformidling	90	173	183	183	183	183
3771	Song og musikk	92	265	25	25	25	25
3772	Scenekunst	184	192	79	166	166	166
3773	Falturiltu	100	100	100	100	100	100
3800	Idrett	85	240	-	-	-	-
3810	Symjehall	3 359	427	391	391	391	391
3850	Andre kulturaktiviteter	1 341	1 326	1 116	1 116	1 116	1 116
3852	Bygdebøker, kulturvern	101	168	236	236	236	236
3860	Kommunale kulturbygg	6 558	4 420	3 897	4 033	4 031	4 051
3110	Kulturhus kino/kulturtenester	17 996	14 431	13 303	13 525	13 522	13 543
3700	Bibliotek	3 424	3 613	3 672	3 672	3 672	3 672
3860	Kommun. kulturbygg, straum	187	182	154	153	153	153
3120	Bibliotek inkl.filialer	3 611	3 795	3 826	3 825	3 825	3 825
3010	Plansaksbehandling	2 340	-70	563	563	563	563
3020	Byggesaksbehandling og eierseksjonering	-661	-376	-607	-727	-3 005	-1 663
3030	Kart og oppmåling	4 115	1 306	760	760	760	760
3210	RBO – regulering/byggesak/oppmåling	5 794	860	716	596	-1 682	-340
3400	Produksjon av vatn	-	9 497	7 121	9 370	9 396	9 403

7.4.3 NETTO RAMME NMK KOMITÉ, PER ANSVAR OG TENESTE

Teneste	Netto ramme komitévis	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	2017	2018	2019	2020
3450	Distribusjon av vatn, leidningsnett	-	-26 542	-26 308	-26 314	-26 317	-26 310
3500	Renseanlegg og utløp	-	8 438	-94	-1 298	2 208	8 553
3530	Avløpsnett/ innsamling avløpsvatn	-	-21 107	-19 997	-20 013	-20 018	-20 002
3540	Tøming slamavskiljarar	-	226	-304	-25	-265	-389
3550	Innsamling avfall/ SIM	-	-1 312	-459	-684	-905	-1 211
8800	Interne finansieringstransaksjonar	-	-3 437	-	-	-	-
3220	Stord kommunalteknikk	-	-34 237	-40 041	-38 964	-35 901	-29 956
1210	Forvaltningsutgifter i eigedomsforvaltning	-	9 032	9 590	9 590	9 590	9 590
1300	Administrasjonslokale	-	3 108	2 741	2 735	2 733	2 739
1803	Sivilforsvar	-	87	85	85	85	85
1900	Intern serviceining – felles	-	8 475	10 947	10 947	10 947	10 947
1905	Reinholdstenester	-	4 247	15 044	15 044	15 044	15 044
1909	Prosjektadministrasjon	-	-3 910	-3 910	-3 910	-3 910	-3 910
2210	Førskulelokale og skyss	-	236	230	230	230	230
2220	Skulelokale	-	7 851	7 934	7 934	7 934	7 934
2320	Førebyggj.skule- og helsest.teneste	-	1	1	1	1	1
2340	Aktivisering eldre	-	354	395	395	394	395
2411	Legevakt; interkommunalt legevakt	-	-	-801	-801	-801	-801
2412	Legeteneste Leirvik	-	24	24	24	24	24
2415	Legeteneste Sagvåg	-	21	21	21	21	21
2420	Sosial rådgjeving og rettleiing	-	1 273	1 104	1 100	1 099	1 102
2540	Helse- og omsorgstenester til heimebuande	-	115	174	173	172	174
2610	Institusjonslokale	-	1 431	337	331	329	335
2650	Kommunalt disponert bustader	-	-7 529	-7 951	-7 953	-7 953	-7 952
2654	Utleige areal/grunn	-	-53	-53	-53	-53	-53
2850	Tenester utanfor ordinær komm.ansvarsområde	-	-119	-119	-119	-119	-119
3200	Kommunal næringsverksemnd	-	-306	-306	-306	-306	-306

7.4.3 NETTO RAMME NMK KOMITÉ, PER ANSVAR OG TENESTE

Teneste	Netto ramme komitévis	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	2017	2018	2019	2020
3251	Næringsområde	-	79	14	13	13	14
3254	Næringsbygg	-	-229	-326	-328	-328	-327
3301	Flyplass	-	-975	-975	-975	-975	-975
3350	Rekreasjon i tettsted	-	-69	-69	-69	-69	-69
3352	Grøntanlegg	-	2 377	2 597	2 597	2 597	2 597
3390	Beredskap mot brann og andre ulukker	-	14	14	14	14	14
3602	Friluftsområde	-	60	30	30	29	30
3810	Komm. Idrettsbygg og idrettsanlegg	-	1 003	-960	-969	-972	-963
3860	Kommunale kulturbygg	-	358	365	365	365	365
9999	Tilleggsøyving	-	338	-2 038	-2 038	-2 038	-2 038
3230	Stord kommunale eiedom	-	27 294	34 139	34 108	34 097	34 128
3380	Førebygging brann, andre ulukker, feiing	-275	-227	-616	-617	-617	-616
3390	Beredskap mot brann og ulukker	3 393	3 144	3 168	3 166	3 165	3 168
3391	Vakt og utrykning brann	8 277	8 700	8 962	8 962	8 962	8 962
3240	Feiing og brannberedskap	11 395	11 617	11 514	11 511	11 510	11 514
3303	Avgiftsparkering	-101	1 016	654	653	653	654
3320	Kommunale vegar	3 459	3 848	3 980	3 979	3 979	3 980
3324	Veglys	2 909	3 625	3 173	3 141	3 130	3 163
3325	Kommunale veg, miljø- og trafikksikring	300	247	388	380	377	385
3328	Vinterdrift	1 252	1 232	1 274	1 274	1 274	1 274
3351	Leirvik torg	-113	-185	-185	-185	-185	-185
3250	Veg, trafikk og parkering	7 706	9 783	9 284	9 242	9 228	9 271
9999	Tilleggsøyving	-	105	375	375	1 350	2 325
4099	NMK-komité tilleggs/ nye løyvingar	-	105	375	375	1 350	2 325
3290	Landbr.forvaltn/landbr.bassert næringsutvikling	1 845	2 042	1 920	1 920	1 920	1 920
3603	Viltfond	-5	-	-	-	-	-

7.4.3 NETTO RAMME NMK KOMITÉ, PER ANSVAR OG TENESTE

Teneste	Netto ramme komitévis	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	2017	2018	2019	2020
4120	Landbruk	1 840	2 042	1 920	1 920	1 920	1 920
3250	Tilrettel./bistand næringslivet	146	1 034	1 138	1 138	1 338	1 138
3255	Reiselivsnæring	224	227	-	-	-	-
3301	Flyplass	-	395	-	-	-	-
3600	Natur- og friluftsliv	-16	-	228	228	228	228
4150	Næring	354	1 656	1 366	1 366	1 566	1 366
3730	Kommunal kino	-502	-438	-548	-548	-548	-548
3860	Kommunale kulturbygg kino	264	270	270	270	270	270
8350	Stord kommunale kino	-238	-168	-278	-278	-278	-278
	SUM NMK	48 458	37 178	36 124	37 226	39 157	47 318

7.4.4 NETTO RAMME RHO KOMITÉ, PER ANSVAR OG TENESTE

7.4.4 NETTO RAMME RHO KOMITÉ, PER ANSVAR OG TENESTE

Teneste	Netto ramme komitévis	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	2017	2018	2019	2020
2334	Miljøretta helsevern	1 210	1 344	1 495	1 495	1 495	1 495
2338	Folkehelse	297	470	477	547	547	547
2410	Diagnose, behandling, re-/habilitering	701	743	581	581	581	581
2540	Pleie, omsorg, hjelp i heimen	56	63	64	64	64	64
1150	Utviklingsgruppa	2 264	2 620	2 617	2 687	2 687	2 687
2411	Legevakt	7	-	-	-	-	-
2540	Pleie, omsorg, hjelp i heimen	190	165	205	205	205	205
1170	IKT – IT/Telefoni	197	165	205	205	205	205
2347	Støttekontaktar	43	41	35	35	35	35
2530	Pleie,omsorg,hjelp i institusjon	56 828	60 753	61 721	61 721	61 721	61 721
2540	Pleie, omsorg, hjelp i heimen	34 952	37 286	39 463	39 463	39 463	39 463
2610	Institusjonslokale	8 655	2 462	1 262	1 238	1 230	1 254
2650	Kommunalt disponert bustader	-	-	307	307	307	307
2301	Stord sjukeheim	100 478	100 542	102 788	102 764	102 756	102 780
1202	Kantine	-34	-31	-31	-31	-31	-31
2339	Frisklivssentral	387	442	232	232	232	232
2346	Transportteneste	563	1 634	1 514	1 514	1 514	1 514
2410	Diagnose, behandling, re-/habilitering	1 320	1 285	1 298	1 298	1 298	1 298
2417	Fysio/ergoterapitenester	5 205	5 257	5 126	5 126	5 126	5 126
2418	Heimerehabilitering	346	543	541	541	541	541
2530	Helse- og omsorgstenester i institusjon	16 621	16 676	18 045	18 045	18 045	18 045
2540	Helse- og omsorgstenester til heimebuande	7 291	7 271	-	-	-	-
2543	Anna hjelp i heimen	613	-	-	-	-	-
2610	Institusjonslokale	1 671	853	755	738	731	751
3810	Komm.idrettsbygg og idrettsanlegg	563	-47	-98	-98	-98	-98

7.4.4 NETTO RAMME RHO KOMITÉ, PER ANSVAR OG TENESTE

Teneste	Netto ramme komitévis	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	2017	2018	2019	2020
2303	Aktivitet/rehabilitering	34 546	33 883	27 382	27 365	27 358	27 378
2341	Arbeid og aktivitet Rehabilitering	8 582	8 532	8 613	8 610	8 608	8 612
2540	Helse- og omsorgstenester til heimebuande	45 788	45 442	47 868	47 868	47 868	47 868
2541	Avlastning i heimen	8 326	2 243	2 582	2 582	2 582	2 582
2542	Avlastning og miljøarbeid (Sævarhagen)	-	9 033	10 113	10 113	10 113	10 113
2650	Kommunalt disponerte bustader	629	172	270	265	264	269
2320	Habilitering	63 325	65 422	69 446	69 438	69 435	69 444
2340	Aktivisering eldre	2 068	1 385	2 172	2 171	2 171	2 172
2418	Heimerehabilitering	-	243	246	246	246	246
2540	Helse- og omsorgstenester til heimebuande	64 563	65 633	60 949	60 947	60 946	60 948
2541	Avlastning i heimen	980	1 278	1 113	1 113	1 113	1 113
2544	Brukarstyrt personleg assistent	669	692	625	625	625	625
2650	Kommunalt disponert bustader	160	24	-	-	-	-
2340	Heimebaserte tenester	68 440	69 255	65 105	65 102	65 101	65 104
2340	Aktivisering eldre	-	102	102	102	102	102
2540	Helse- og omsorgstenester til heimebuande	7	1 844	1 457	1 457	1 457	1 457
2341	Heimebaserte tenester, bilar	7	1 946	1 559	1 559	1 559	1 559
2411	Legevakt	6 324	6 742	8 967	8 967	8 967	8 967
2412	Legeteneste Leirvik	1 218	-	-	-	-	-
2413	Legeteneste Heiane	1 729	2 770	2 254	2 254	2 254	2 254
2415	Legeteneste Sagvåg	428	-	-	-	-	-
2416	Legeteneste	9 613	8 959	9 436	9 436	9 436	9 436
2417	Fysio-, Ergoterapitenester	1 914	2 035	2 135	2 135	2 135	2 135
2560	Tilbod om snøggjelp (KAD-senger)	-	850	7 600	7 600	7 600	7 600
2410	Legeteneste	21 226	21 356	30 392	30 392	30 392	30 392
2335	Utekontakt	1 613	1 818	-	-	-	-
2336	Førebyggjande arbeid barn/unge	853	657	-	-	-	-

7.4.4 NETTO RAMME RHO KOMITÉ, PER ANSVAR OG TENESTE

Teneste	Netto ramme komitévis	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	2017	2018	2019	2020
2344	Hamna kontaktsenter	2 910	2 615	2 809	2 808	2 809	2 808
2420	Sosial rådgjeving og rettleiing	42	57	57	57	57	57
2430	Tilbod personar med rusproblem MARIS	1 725	2 680	4 271	4 271	4 270	4 271
2431	Buoppfølging PROBIS	3 947	5 572	4 000	4 000	4 000	4 000
2540	Helse- og omsorgstenester til heimebuande	-	-	6 933	6 933	6 933	6 933
2545	Psykisk helsearbeid	-	-	9 895	9 895	9 895	9 895
2650	Kommunalt disponerte bustader	546	348	362	361	361	362
2510	Eining for psykisk helse og rus	11 636	13 747	28 327	28 325	28 325	28 326
2420	Sosial rådgjeving og rettleiing	9 698	9 070	8 708	8 706	8 705	8 707
2422	Flyktningeteneste	3 423	6 552	7 757	8 657	8 657	8 657
2430	Tilbod til personer med rusproblem	123	455	803	803	803	803
2730	Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	3 041	3 327	3 141	3 141	3 141	3 141
2750	Introduksjonsordningen	3 258	5 270	7 580	7 580	7 580	7 580
2760	Kvalifiseringsordningen	2 652	2 703	3 071	3 071	3 071	3 071
2810	Økonomisk sosialhjelp	12 167	9 972	11 792	11 792	11 792	11 792
2515	NAV kommune	34 362	37 349	42 852	43 750	43 749	43 751
1200	Administrasjon	2 912	3 717	3 037	3 037	3 037	3 037
1210	Forvaltningsutgifter i eigedomsforvaltning	547	653	664	664	664	664
1900	Intern serviceeining – felles bil	-	75	75	75	75	75
2427	Bevilgning og skjenkekontroll	-266	-127	-43	-43	-43	-43
2530	Utskrivingsklare pasienter	2 058	2 300	3 259	3 259	3 259	3 259
2540	Helse- og omsorgstenester til heimebuande	5 475	6 172	6 488	6 488	6 488	6 488
2550	Medfinansiering somatiske tenester	136	-	-	-	-	-
2650	Kommunalt disponerte bustader	22	59	59	59	59	59
2830	Tilskot/formidlingslån Husbanken	487	497	505	505	505	505
2832	Bistand til etabl. og oppretthald av eigen bustad	45	363	448	448	448	448
3920	Truomssamfunn	439	550	565	565	565	565

7.4.4 NETTO RAMME RHO KOMITÉ, PER ANSVAR OG TENESTE

Teneste	Netto ramme komitévis	Rekneskap 2015	Rev. budsjett 2016	2017	2018	2019	2020
2660	Kundetorg	11 855	14 259	15 057	15 057	15 057	15 057
2349	Trygghetsalarm	-104	-13	-13	-13	-13	-13
2544	Brukarstyrt personleg assistent	11 084	12 489	13 138	13 138	13 138	13 138
2730	Arbeidsretta tiltak i kommunal regi	1 206	1 265	1 396	1 396	1 396	1 396
2661	Kundetorg – fordeling	12 186	13 741	14 521	14 521	14 521	14 521
2540	Helse- og omsorgstenester til heimebuande	-	-250	96	-3 904	-4 904	-4 904
9999	Tilleggsøyving	-	-	-	14 300	25 200	30 700
3099	RHO-komité tilleggs-/ nye løyvingar	-	-250	96	10 396	20 296	25 796
	SUM RHO	360 522	374 035	400 347	411 561	421 441	427 000

7.6 Hovudoversikt investering

7.6 HOVUDOVERSIKT INVESTERING

	Rekneskap 2015	Opphavleg budsjett 2016	Revidert budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
INVESTERINGSINTEKTER							
Sal av driftsmidler og fast eigedom	-306 137						
Andre salsinntekter	-106 846						
Overføring med krav til motyting	-7 575 101	-2 467 600	-12 900 100	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Kompensasjon for meirverdiavgift	-5 495 382	-45 635 598	-45 635 598	-46 860 000	-20 000 000	-12 000 000	-40 000 000
Statlige overføringer		-22 177 000	-22 177 000	-900 000	-83 100 000	-	-
Andre overføringer	-432 691			-1 400 000	-2 500 000	-1 700 000	-1 000 000
Renteinntekter og utbytte							
Sum inntekter	-13 916 157	-70 280 198	-80 712 698	-49 161 600	-105 601 600	-13 701 600	-41 001 600
INVESTERINGSUTGIFTER							
Lønsutgifter	57 732		100 000				
Sosiale utgifter							
Kjøp av varer og tenester i komm. eigenproduksjon	25 099 847	361 083 990	440 189 566	379 451 600	274 401 600	251 511 600	358 711 600
Kjøp av varer og tenester som erstattar eigenproduksjon	713 495			-	-	-	-
Overføringer	15 726 011	47 735 598	51 257 856	50 515 000	26 100 000	18 040 000	46 490 000
Renteutgifter og omkostningar							
Fordelte utgifter							
Sum utgifter	41 597 085	408 819 588	491 547 422	429 966 600	300 501 600	269 551 600	405 201 600

7.6 HOVUDOVERSIKT INVESTERING

	Rekneskap 2015	Opphavleg budsjett 2016	Revidert budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
FINANSUTGIFTER							
Avdrag på lån	21 139 760	10 850 000	41 980 000	12 300 000	13 200 000	14 100 000	15 000 000
Utlån	120 717 019	30 000 000	36 943 527	30 950 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000
Kjøp av aksjar og andelar	19 466 092	2 350 000	2 350 000	3 350 000	3 350 000	3 350 000	3 350 000
Dekning av tidlegare års udekka							
Avsett til ubundne investeringsfond	6 049 446						
Avsett til bundne fond	1 781 128						
Avsett til likviditetsreserve							
Sum finanstransaksjoner	169 153 445	43 200 000	81 273 527	46 600 000	46 550 000	47 450 000	48 350 000
Finansieringsbehov	196 834 373	381 739 390	492 108 251	427 405 000	241 450 000	303 300 000	412 550 000
FINANSIERING							
Bruk av lån	-124 545 248	-332 781 390	-438 137 588	-377 105 000	-190 250 000	-251 200 000	-359 550 000
Sal av aksjer og andeler		-10 850 000	-10 850 000	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån	-21 101 514	-38 108 000	-38 108 000	-12 300 000	-13 200 000	-14 100 000	-15 000 000
Overført fra driftsregnskapet	-228 455		-3 882 663	-	-	-	-
Bruk av tidligere års overskudd				-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	-9 807 643			-38 000 000	-38 000 000	-38 000 000	-38 000 000
Bruk av bundne driftsfond	-54 068			0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-34 497 398						
Bruk av bundne investeringsfond	-6 600 046		-1 130 000				
Sum finansiering	-196 834 372	-381 739 390	-492 108 251	-427 405 000	-241 450 000	-303 300 000	-412 550 000
Udekket / udisponert	1	0	0	0	0	0	0

7.7 Spesifikasjon investering (2017 kroner)

RAMMEOMRÅDE 1 – FORMANNSKAPET (1 000 KR)

Teneste	2017–2026	2017–2020	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025	2 026
Administrasjon og fellesfunksjonar												
1207	Datautstyr felles IT system	40 870	16 870	4 870	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
1720	Eigenkapitaltilskot KLP	33 500	13 400	3 350	3 350	3 350	3 350	3 350	3 350	3 350	3 350	3 350
Sum adm. og fellesfunksjonar		74 370	30 270	8 220	7 350	7 350	7 350	7 350	7 350	7 350	7 350	7 350
Kyrkje												
3930	Gravplass Frugarden – prosesjonsveg	3 500	3 500		3 500							
3930	Gravplass Frugarden trinn 2	10 000	-								10 000	
3930	Stord kyrkjelege fellesråd, utstyr	2 000	800	200	200	200	200	200	200	200	200	200
3930	Stord kyrkjelege fellesråd, rehabilitering av kyrkjene	15 000	6 000	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum kyrkje		30 500	10 300	1 700	5 200	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	11 700	1 700
Sum rammeområde 1		104 870	40 570	9 920	12 550	9 050	9 050	9 050	9 050	9 050	19 050	9 050

RAMMEOMRÅDE 2 – OOU-KOMITÉ: GRUNNSKULE, BARNEHAGE, KULTURSKULE (1 000 KR)

Teneste	2017-2026	2017-2020	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025	2 026
Grunnskule												
2 220 Stord ungdomsskule	114 500	114 500	114 500									
2 220 Leirvik skule ombygging/grupperom jf skulebruksplan	10 000	1 000				1 000	9 000					
2 220 Hystad skule, ventilasjon adm.del	3 500	3 500		3 500								
2 220 Nysæter ungdomsskule/fleirbrukshall	200 000	200 000			1 000	199 000						
2 020 Hystad skule, møblar, leikeapparat	500	500	500									
2 220 Litlabø skule	6 000	-					6 000					
2 220 Tjødnalio skule, utbygging jf skulebruksplan	6 000	-					6 000					
2 220 Rommetveit skule, utbygging jf skulebruksplan	3 000	-						3 000				
2 020 Utstyr skule	6 400	2 800	1 000	600	600	600	600	600	600	600	600	600
Sum grunnskule	349 900	322 300	116 000	4 100	1 600	200 600	21 600	3 600	600	600	600	600
Barnehage												
2 010 Utstyr barnehager	5 000	2 000	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500
2 210 Skogatufto barnehage, rehabilitering/tilbygg	4 000	4 000	4 000									
2 210 Ny barnehage Tjødnalio	58 400	-					1 000	57 400				
Sum barnehage	67 400	6 000	4 500	500	500	500	1 500	57 900	500	500	500	500
Kulturskule												
3 830 Musikkutstyr	2 000	800	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Sum kulturskule	2 000	800	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Sum rammeområde 2	419 300	329 100	120 700	4 800	2 300	201 300	23 300	61 700	1 300	1 300	1 300	1 300

RAMMEOMRÅDE 3 – NMK-KOMITÉ: KULTUR, RBO, VTP, KINO, BIBLIOTEK (1 000 KR)

Teneste	2017–2026	2017–2020	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025	2 026
Kultur og idrett												
3 860	Kulturhuset, rehabiliteringsplan	500	200		100		100		100		100	100
3 860	Kulturhuset, flygelgarasje	1 500	1 500	1 500								0
3 810	Vikahaugane, rehabiliteringsplan	7 000	4 000	1 000	2 000	500	500	500	500	500	500	500
3 810	Rackethall	13 000	13 000	0	13 000							0
3 810	Fotballbane ved Hystad skule	3 000	3 000	0		3 000						0
3 810	Ballplassar/nærmiljø	5 000	2 000	500	500	500	500	500	500	500	500	500
3 602	Park/friluftareal/turstiar	5 550	2 550	650	650	750	500	500	500	500	500	500
3 860	Utstyr Kulturhuset	11 000	4 400	100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100
3 700	Utstyr Bibliotek	2 000	800	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Sum kultur og idrett		47 550	30 450	3 950	17 550	3 050	5 900	2 800	2 900	2 800	2 900	2 800
Regulering, byggesak og oppmåling												
3 030	Oppmålingsutstyr	120	120	120								
Sum regulering, byggesak og oppmåling		120	120	120	-	-	-	-	-	-	-	-
Stord kommunalteknikk												
3 400	Rehab/oppgradering vassverk	9 000	3 000	-	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
3 400	Byrkjelandsløken til Skjersholmane	12 250	12 250	9 100	3 150							
3 400	Prosjektering VA anlegg Skrivarvegen	2 250	2 250	2 250								
3 400	Rommetveitvegen	7 300	7 300	5 800	1 500							
3 400	Tysevegen	7 400	7 400	3 000	4 400							
3 400	Bjellandsvegen	5 500	5 500	5 500								
3 400	Kårevikvegen	9 000	9 000	9 000								
3 400	Demning Tysevatnet	3 000	3 000	3 000								
3 400	Sjukehuset	1 200	1 200	1 200								
3 400	Demning Vaulane	2 000	2 000			2 000						

RAMMEOMRÅDE 3 – NMK-KOMITÉ: KULTUR, RBO, VTP, KINO, BIBLIOTEK (1 000 KR)

Teneste	2017-2026	2017-2020	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025	2 026
3 400 Eldøyane VM	7 400	7 400				7 400						
3 400 Valvatna overtakelse	4 800	4 800	1 800	3 000								
3 400 Furuly	7 500	2 000	2 000						5 500			
3 400 HVL Valvatna til Stuva	24 000	24 000	12 000	12 000								
3 400 Sør-Huglo	1 800	1 800		1 800								
3 400 Grunnavågen	9 600	9 600	3 050	6 550								
3 400 Ravatnet-Vatnadalen-Ådland m/ innt.arr	46 200	46 200		1 000	19 000	26 200						
3 400 Presthaug/Lundsåsen	11 000	11 000		11 000								
3 400 Studalen	800	800		800								
3 400 Skotabergvegen	700	700		700								
3 400 Parkveien	600	600		600								
3 400 Flathaugen	3 000	3 000		3 000								
3 400 Storavatnet- Bruvika	13 600	13 600			13 600							
3 400 Lundeledningen	16 400	16 400				16 400						
3 400 Bruvika-Heiane	31 000	15 000			15 000					8 000	8 000	
3 400 Øklandslia	4 400	4 400				4 400						
3 400 Villavegen	600	600				600						
3 400 Ås	2 800	2 800				2 800						
3 400 Kjøtteinsvegen	4 500	4 500				4 500						
3 400 Moldmyrvegen	3 500	3 500		2 250	1 250							
3 400 Rabba fossen	2 600	2 600				2 600						
3 400 Vasshandsamingsanlegg	74 000	9 000	4 000			5 000	15 000	50 000				
3 400 Husøysundet/Valevegen	4 100	-					2 000	2 100				
3 400 Storhaugsvegen-Aslaksbrekko	600	-					600					
3 400 Yrkesskolen VM	8 800	-					8 800					
3 400 Nysætervegen	15 000	-					15 000					
3 400 Myraskogen II	2 900	-					2 900					

RAMMEOMRÅDE 3 – NMK-KOMITÉ: KULTUR, RBO, VTP, KINO, BIBLIOTEK (1 000 KR)

Teneste	2017–2026	2017–2020	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025	2 026
3 400 Myraskogen I	3 100	-					3 100					
3 400 Lønningsåsen	6 500	-					4 500	2 000				
3 400 Tysevatnet-Vaulane	14 000	-						14 000				
3 400 Klingenberg	3 200	-						3 200				
3 400 Hystad	2 200	-						2 200				
3 400 Kringsjø	5 800	-						500	5 300			
3 400 Bandalsplassen	1 200	-						1 200				
3 400 Frugardselva VL	2 400	-						2 400				
3 400 Kattatveit	2 700	-						2 700				
3 400 Rehab E39 Lunde	15 800	-							15 800			
3 400 Tyselio	4 400	-							2 200	2 200		
3 400 Hystadvegen/Aslaksvika	3 400	-							3 400			
3 400 Sætrevijko	8 600	-							5 000	1 800	1 800	
3 400 Gullbergveien	4 000	-							4 000			
3 400 Eldøyvegen	5 800	-								5 800		
3 400 Øvre Dalen	2 600	-							1 300	1 300		
3 400 Apal	3 200	-							1 600	1 600		
3 400 Åsringen	5 200	-							1 500	3 700		
3 400 Apal II	2 400	-							1 200	1 200		
3 400 Dalen II	3 200	-							1 600	1 600		
3 400 Dalen I	5 000	-							2 500	2 500		
3 400 Skyttarhaugsveien	4 100	-								4 100		
3 400 Skotlio	5 500	-								2 500	3 000	
3 400 Sandbrekko/Sponaviksvegen	3 700	-								3 700		
3 400 Rusti	5 400	-								5 400		
3 400 Vikabrekko	4 300	-								4 300		
3 400 Bleikjehaugen	11 700	-								5 000	6 700	

RAMMEOMRÅDE 3 – NMK-KOMITÉ: KULTUR, RBO, VTP, KINO, BIBLIOTEK (1 000 KR)

Teneste	2017–2026	2017–2020	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025	2 026
3 400 Damvedlikehold	4 500	4 500	1 500	1 500		1 500						
3 400 Prosjektering nye vassnett (årleg)	4 000	4 000	1 000	1 000	1 000	1 000						
3 400 Deltaking i eksterne utb. Prosj. (årleg)	66 750	57 750	12 750	15 000	15 000	15 000	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
3 400 Skifte av vasskummar	14 000	8 000	2 000	2 000	2 000	2 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
3 400 Ikkje tildelt prosjektnummer	91 400	1 400	-	1 400	-	-	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
3 400 Utstyr vatn	16 000	7 000	2 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum vatn	697 150	319 850	81 450	75 150	69 350	93 900	71 900	100 300	70 900	74 700	39 500	20 000
3 500 Utslepp Haga/Sævarhagen	8 800	8 800		2 000	6 800							
3 500 Tysevegen	5 000	5 000	2 000	3 000								
3 500 Osen overløp	4 900	4 900			1 500	3 400						
3 500 Bjellandsvegen	5 500	5 500	5 500									
3 500 Valvatna	5 700	5 700	3 300	2 400								
3 500 Valvatna overtakelse	4 000	4 000	1 000	3 000								
3 500 Nord-Huglo	1 300	1 300	1 300									
3 500 Sør-Huglo	1 800	1 800		1 800								
3 500 Grunnvågen	1 800	1 800	1 800									
3 500 Studalen	800	800		800								
3 500 Flathaugen	3 000	3 000		3 000								
3 500 Parkveien	600	600		600								
3 500 Skotabergvegen	700	700		700								
3 500 Moldmyrvegen	3 500	3 500		2 250	1 250							
3 500 Rabbafossen	2 600	2 600				2 600						
3 500 Kjøtteinsvegen	4 500	4 500				4 500						
3 500 Øklandslie	4 400	4 400				4 400						
3 500 Myraskogen I	3 100	-					3 100					
3 500 Myraskogen II	2 900	-					2 900					

RAMMEOMRÅDE 3 – NMK-KOMITÉ: KULTUR, RBO, VTP, KINO, BIBLIOTEK (1 000 KR)

Teneste	2017-2026	2017-2020	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025	2 026
3 500 Renseanlegg Grunnvågen	20 000	20 000	-	16 000	4 000							
3 500 Sætrevikjo AP	4 500	4 500	0		4 500							
3 500 Sætrevikjo-Grunnvågen	4 000	4 000	-		4 000							
3 500 Kårevikjo	1 500	1 500	1 500									
3 500 Hornelandsvågen AP	3 500	3 500	3 500									
3 500 Byrkjelandsløken	4 500	4 500	4 500									
3 500 Byrkjelandsløken til Skjærsholmane	11 250	11 250	8 100	3 150								
3 500 Hamnegata renseanlegg	11 000	11 000	11 000									
3 500 Skrivarvegen	2 250	2 250	2 250									
3 500 Omlegging Grindavikjo	3 000	-					3 000					
3 500 Grindavikjo	4 500	-					4 500					
3 500 Djupavikjo RA	97 000	67 000	7 000	12 000	18 000	30 000	30 000					
3 500 Nesjabergget AP	4 500	-					4 500					
3 500 Spelemannsneset	800	-					800					
3 500 Naustvågen AP	6 000	-					6 000					
3 500 Naustvågen-Djupavikjo	5 100	300				300	4 800					
3 500 Frugarden AP	6 300	300				300	6 000					
3 500 Frugarden-Djupavikjo	3 200	300				300	2 900					
3 500 Hystadvikjo AP	4 500	-						4 500				
3 500 Hystadvikjo-Djupavikjo	3 300	-						3 300				
3 500 Høysundet AP	7 000	-								3 500	3 500	
3 500 Høysundet-Djupavikjo	5 000	-								2 500	2 500	
3 500 Urastrando-Naustvågen 1	900	-						300	600			
3 500 Urastrando-Naustvågen 2	1 400	-						300	1 100			
3 500 Håklubben AP	3 800	-						300	3 500			
3 500 Urastrando-Naustvågen 3	700	-						300	400			
3 500 Båtstø AP	4 800	-						300	4 500			

RAMMEOMRÅDE 3 – NMK-KOMITÉ: KULTUR, RBO, VTP, KINO, BIBLIOTEK (1 000 KR)

Teneste	2017-2026	2017-2020	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025	2 026
3 500 Urastrando AP	3 800	-						300	3 500			
3 500 Sponavika AP	7 000	-								3 500	3 500	
3 500 Sponavika-Djupavikjo	3 000	-								1 500	1 500	
3 500 Sævarhagen RA	20 500	20 500	500	2 000	18 000							
3 500 Grønneset AP	3 500	3 500			2 500	1 000						
3 500 Kviteluren AP	3 500	3 500			2 500	1 000						
3 500 Grønneset-Sævarhagen	3 300	3 300			2 300	1 000						
3 500 Kviteluren-Sævarhagen	400	400				400						
3 500 Sævarhagen AP	5 000	5 000			5 000							
3 500 Ørehaug-Tysestølen (RS-9)	2 200	-									2 200	
3 500 Haga	1 500	-										1 500
3 500 Håvåsen	2 300	-									2 300	
3 500 Hystadvegen	1 400	-									1 400	
3 500 Holevegen	6 000	-									2 000	4 000
3 500 Lønningsåsen/Studalsmyro	3 300	-									3 300	
3 500 Gruvevegen	13 100	-									13 100	
3 500 Rukjen	11 300	-									5 500	5 800
3 500 Hornelandsvegen	8 900	-										8 900
3 500 Eldøy/Nesjahaugen	2 100	-										2 100
3 500 Oppgradering pumpestasjonar avløp/overløp	43 000	21 000		11 000	10 000		11 000	11 000				
3 500 Samarbeidsprosjekt med private	147 750	57 750	12 750	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
3 500 Konsulenttenester (prosjektering)	10 000	4 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum avlaup	726 650	331 550	84 300	82 700	97 850	66 700	103 500	52 000	60 700	73 700	65 400	39 800

RAMMEOMRÅDE 3 – NMK-KOMITÉ: KULTUR, RBO, VTP, KINO, BIBLIOTEK (1 000 KR)

Teneste	2017–2026	2017–2020	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025	2 026
Veg, trafikk og parkering												
3 320	Asfaltering, hovedplan veg	24 400	24 400	4 800	6 800	6 800	6 000					
3 320	Samarbeidsprosjekt, veg til Grunnvågen	10 500	7 500	4 000	1 000	2 000	500	500	500	500	500	500
3 320	Utstyr maskinpark/køyrety	8 300	4 100	700	700	2 000	700	700	700	700	700	700
3 320	Veglys (LED)	2 000	2 000	-	1 000	1 000						
3 325	Trafikksikring	11 500	5 500	1 500	1 500	1 500	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum veg, trafikk og parkering		56 700	43 500	11 000	11 000	13 300	8 200	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200
Stord kommunale eigedom												
1 210	Utstyr SKE KF	4 900	2 400	1 500	300	300	300	300	1 000	300	300	300
1 300	Enøk, innemiljø, brannsikring, HMT tiltak på bygg	72 500	27 500	5 000	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500
9 999	Miljøstasjonar/miljøsertifisering med meir	5 000	2 000	500	500	500	500	500	500	500	500	500
1 300	Ombygging/ventilasjon rådhuset/kjøp bygg	10 000	10 000	1 000	9 000	-	-	-	-	-	-	-
3 250	Grunnkjøp	10 000	4 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum adm. og fellesfunksjonar		102 400	45 900	9 000	18 300	9 300	9 300	9 300	10 000	9 300	9 300	9 300
Feiing og brannberedskap												
3 390	Brannvern utstyr	5 000	2 000	500	500	500	500	500	500	500	500	500
3 390	Oppfølging forprosjekt brann (ombygging i samband med dagkasanering)	5 000	5 000		500	4 500						
Sum feiing og brannberedskap		10 000	7 000	500	1 000	5 000	500	500	500	500	500	500
Sum tekniske tenester		2 354 170	1 113 970	229 870	179 150	194 800	178 600	187 400	165 000	143 600	160 400	116 900
Sum rammeområde 3		2 402 920	1 145 620	236 020	195 700	197 850	184 500	190 200	167 900	146 400	163 300	119 700

RAMMEOMRÅDE 4 – RHO-KOMITÉ: HELSE OG SOSIAL (1 000 KR)

Teneste	Helse og sosial	2017–2026	2017–2020	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
2 341	Dagplassar funksjonshemma	8 500	8 500		8 500								
2 341	Samarbeidsprosjekt ny løe Sæbø gard	1 000	1 000	1 000									
2 610	Nye institusjonsplassar	133 100	133 100	78 500	54 600								
2 650	Bustadar for funksjonshemma	10 300	10 300	10 300									
2 650	Utleigebustadar, rehabilitering	15 000	6 000	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
2 650	Utleigebustadar til flyktningar	28 000	12 000		4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000		
2 650	Utleigebustadar vanskelegstilte	27 350	15 350	3 350	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000			
2 650	Utvendig renovering Knutsaåsen omsorgssenter	3 000	3 000		3 000								
2 610	Stord sjukeheim	51 000	51 000		1 000	50 000							
2 610	Kjølt bårerom Stord sjukeheim	125	125	125									
2 610	Trådlaust internett Stord sjukeheim	200	200	200									
2 610	Legevakt/KAD	6 400	6 400	6 400									
9 999	Ombygging Blåbygget	6 800	6 800	6 800									
9 999	Innbu/utstyr RHO	22 000	8 800	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200
9 999	Elbilar/transport RHO	19 000	7 000	1 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
9 999	Habilitering, transportbil	1 000	1 000	1 000									
	Sum Helse og sosial	332 775	270 575	112 375	80 800	63 700	13 700	13 700	13 700	13 700	9 700	5 700	5 700
	Sum rammeområde 4	332 775	270 575	112 375	80 800	63 700	13 700	13 700	13 700	13 700	9 700	5 700	5 700

SAMANDRAG (1 000 KR)

		2017-2026	2017-2020	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Formannskap	Startlån til vidare utlån	300 000	120 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
	Investeringslån Stord hamnestell	950	950	950									
	Adm. og fellesfunksjonar	74 370	30 270	8 220	7 350	7 350	7 350	7 350	7 350	7 350	7 350	7 350	7 350
	Kyrkje	30 500	10 300	1 700	5 200	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	11 700	1 700
OOU-Komité	Grunnskule	349 900	322 300	116 000	4 100	1 600	200 600	21 600	3 600	600	600	600	600
	Barnehage	67 400	6 000	4 500	500	500	500	1 500	57 900	500	500	500	500
	Kulturskule	2 000	800	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
		-	-										
NMK-Komité	Kultur og idrett	47 550	30 450	3 950	17 550	3 050	5 900	2 800	2 900	2 800	2 900	2 800	2 900
	Tekniske tenester	159 220	92 520	19 620	29 300	26 600	17 000	11 000	11 700	11 000	11 000	11 000	11 000
	Bustad/næring/utbygging/grunnkjøp	10 000	4 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
	Vassverk	697 150	319 850	81 450	75 150	69 350	93 900	71 900	100 300	70 900	74 700	39 500	20 000
	Avlaup	726 650	331 550	84 300	82 700	97 850	66 700	103 500	52 000	60 700	73 700	65 400	39 800
RHO-Komité	Helse og sosial	332 775	270 575	112 375	80 800	63 700	13 700	13 700	13 700	13 700	9 700	5 700	5 700
	Sum investering	2 798 465	1 539 565	464 265	333 850	302 900	438 550	266 250	282 350	200 450	213 350	175 750	120 750

7.8 Samla investeringsramme med driftskonsekvensar (1 000 kr)

SAMANDRAG (1 000 KR)

	2017-2026	2017-2020	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025	2 026
Formannskap												
Startlån til vidareutlån	300 000	120 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Investeringslån Stord hamnestell	950	950	950									
Adm. og fellesfunksjonar	74 370	30 270	8 220	7 350	7 350	7 350	7 350	7 350	7 350	7 350	7 350	7 350
Kyrkje	30 500	10 300	1 700	5 200	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	11 700	1 700
00U-Komité												
Grunnskule	349 900	322 300	116 000	4 100	1 600	200 600	21 600	3 600	600	600	600	600
Barnehage	67 400	6 000	4 500	500	500	500	1 500	57 900	500	500	500	500
Kulturskule	2 000	800	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
NMK-Komité												
Kultur og idrett	47 550	30 450	3 950	17 550	3 050	5 900	2 800	2 900	2 800	2 900	2 800	2 900
Tekniske tenester	159 220	92 520	19 620	29 300	26 600	17 000	11 000	11 700	11 000	11 000	11 000	11 000
Bustad/næring/utbygging/grunnkjøp	10 000	4 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Vassverk	697 150	319 850	81 450	75 150	69 350	93 900	71 900	100 300	70 900	74 700	39 500	20 000
Avlaup	726 650	331 550	84 300	82 700	97 850	66 700	103 500	52 000	60 700	73 700	65 400	39 800
RHO-Komité												
Helse og sosial	332 775	270 575	112 375	80 800	63 700	13 700	13 700	13 700	13 700	9 700	5 700	5 700
Sum investering	2 798 465	1 539 565	464 265	333 850	302 900	438 550	266 250	282 350	200 450	213 350	175 750	120 750

SAMANDRAG (1 000 KR)

	2017-2026	2017-2020	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025	2 026
Eigenkapital												
Investeringsramme	2 798 465	1 539 565	464 265	333 850	302 900	438 550	266 250	282 350	200 450	213 350	175 750	120 750
Bruk av eignedomsskatt	380 000	152 000	38 000	38 000	38 000	38 000	38 000	38 000	38 000	38 000	38 000	38 000
Momskompensasjon	202 860	118 860	46 860	20 000	12 000	40 000	16 000	23 000	12 000	11 000	12 000	10 000
Spelemidler	6 600	6 600	1 400	2 500	1 700	1 000						
Statstilskot nye sjukeheimplassar	67 400	67 400		67 400								
Statstilskot dagplassar funksjonshemma	15 700	15 700		15 700								
Statstilskot KAD	900	900	900									
Sum eigenkapital	673 460	361 460	87 160	143 600	51 700	79 000	54 000	61 000	50 000	49 000	50 000	48 000
Låneopptak	2 125 005	1 178 105	377 105	190 250	251 200	359 550	212 250	221 350	150 450	164 350	125 750	72 750
Låneopptak VA	1 423 800	651 400	165 750	157 850	167 200	160 600	175 400	152 300	131 600	148 400	104 900	59 800
Låneopptak startlån	300 000	120 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Låneopptak Stord hamnestell	950	950	950									
Låneopptak «Kommunekassen»	400 255	405 755	180 405	2 400	54 000	168 950	6 850	39 050	-11 150	-14 050	-9 150	-17 050
Budsjettrente			1,42	1,70	2,08	2,04	2,04	2,04	2,04	2,04	2,04	2,04
Sum renter nye lån	253 192	39 597	2 677	7 476	12 234	17 211	27 005	33 498	35 763	37 916	39 505	39 907
Renter nye lån VA	201 988	23 667	1 177	6 773	8 449	7 267	17 089	27 090	31 703	33 417	34 537	34 485
Renter nye lån, startlån	29 800	4 427	292	702	1 280	2 153	2 892	3 531	4 060	4 500	4 968	5 422
Renter nye lån, Stord hamnestell	7	7	7									
Renter nye lån «Kommunekassen»	21 404	11 503	1 208	0	2 504	7 790	7 024	2 877	-0	0	0	-0
Sum renter	740 170	224 196	44 820	54 846	60 793	63 738	77 110	84 058	86 257	88 482	89 865	90 201
Sum renter VA	263 733	73 323	11 647	16 257	21 362	24 056	26 752	29 264	31 196	33 007	34 772	35 419
Sum renter Stord hamnestell	3 689	1 608	420	409	396	383	370	368	355	342	329	316
Sum renter startlån	56 336	13 564	2 325	2 624	3 574	5 041	5 957	6 530	6 992	7 373	7 767	8 155
Sum renter «Kommunekassen»	420 100	137 310	30 848	35 965	35 856	34 641	44 401	48 264	48 069	48 102	47 326	46 628

SAMANDRAG (1 000 KR)

	2017-2026	2017-2020	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025	2 026
Sum avdrag	632 300	164 700	45 700	58 000	61 000	65 700	73 700	79 900	81 100	82 600	84 600	85 200
Avdrag VA	409 269	93 789	26 515	31 766	35 508	40 580	45 420	51 549	55 736	59 064	63 131	66 729
Avdrag Stord hamnestell	5 760	1 920	640	640	640	640	640	640	640	640	640	640
Avdrag «Kommunekassen»	235 102	93 471	18 545	25 594	24 852	24 480	27 640	27 711	24 724	22 896	20 829	17 831
Sum renter og avdrag «Kommunekassen»	256 506	104 974	49 393	61 559	60 708	59 121	72 042	75 976	72 792	70 998	68 155	64 458
Andre driftskostnader												
Dagaktivitetstilbud	28 650	8 250		1 550	3 700	3 000	3 400	3 400	3 400	3 400	3 400	3 400
Nye institusjonsplasser	248 750	31 250		2 750	11 500	17 000	22 500	28 000	33 500	39 000	44 500	50 000
Bufellesskap	90 000	30 000		10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Statstilskot ressurskrevjande brukarar	-44 000	-14 000		-4 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Dagkasanering	14 625	2 925		-	975	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950
Sum auke driftsbudsjettet	367 400	58 425	-	10 300	21 175	26 950	32 850	38 350	43 850	49 350	54 850	60 350
Sum belastning drift	516 350	104 179	19 753	35 894	48 532	59 221	67 515	68 938	68 574	72 246	75 679	78 181

7.9 Spesifikasjon låneportefølje

7.9 SPESIFIKASJON LÅNEPORTEFØLJE

	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Fastrente						
Stord – KBN – Fast 5 ÅR 1,47 % – 04.02.20	20150049	04.02.2020	127 228 000,00	7,33 %	1,470	04.02.2020
Stord – KBN – Fast 3 ÅR – 20.08.18	20150370	20.08.2018	97 400 000,00	5,61 %	1,458	20.08.2018
Stord – KBN – Fast 2 ÅR – 29.01.18	20160052	29.01.2018	139 143 000,00	8,01 %	1,387	29.01.2018
Stord – KBN – Fast 3ÅR – 27.05.19	20160243	27.05.2019	160 600 000,00	9,25 %	1,600	27.05.2019
			524 371 000,00	30,20 %	1,486	
Hovedbok, Flytende lån						
Stord – Danske – SRT 12MND – 13.01.17	NO0010755838	13.01.2017	162 561 000,00	9,36 %	1,330	13.01.2017
Stord – SB1M – SRT 3 MND – 17.01.17	NO0010776164	17.01.2017	42 000 000,00	2,42 %	1,220	17.01.2017
Stord – SEB – SRT 9MND – 17.10.16	NO0010755788	17.10.2016	150 300 000,00	8,66 %	1,360	17.10.2016
			354 861 000,00	20,44 %	1,330	
Hovedbok, Husbanken - Grunnlån						
Stord – HB – Fast 5 år – 2.089 % – 2017	13557655.20	01.06.2034	510 237,00	0,03 %	2,089	01.03.2017
Stord – HB – Fast 5 år – 2.084 % – 2017	13558271.10	01.12.2030	642 824,00	0,04 %	2,084	01.03.2017
Stord – HB – Fast 5 år – 2.084 % – 2017	13554695.10	01.03.2033	1 025 378,00	0,06 %	2,084	01.03.2017
			2 178 439,00	0,13 %	2,085	

7.9 SPESIFIKASJON LÅNEPORTEFØLJE

	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Husbanken - Startlån						
Stord – HB – Fast 5 år – 1.084 % – 2017	13500757.01	01.08.2023	80 640,00	0,00 %	1,084	01.03.2017
Stord – HB – Fast 5 år – 2.084 % – 2017	13551811.10	01.03.2025	3 400 000,00	0,20 %	2,084	01.03.2017
Stord – HB – Fast 5 år – 2.084 % – 2017	13555023.10	01.05.2029	5 795 436,00	0,33 %	2,084	01.03.2017
Stord – HB – Fast 5 år – 2.084 % – 2017	13556242.10	01.05.2030	6 249 980,00	0,36 %	2,084	01.03.2017
Stord – HB – Fast 5 år – 2.084 % – 2017	13557408.10	01.04.2031	6 590 890,00	0,38 %	2,084	01.03.2017
Stord – HB – Fast 5 år – 2.084 % – 2017	13558106.10	01.09.2034	7 200 000,00	0,41 %	2,084	01.03.2017
Stord – HB – Fast 5 år – 2.084 % – 2017	13558515.10	01.04.2035	7 199 948,00	0,41 %	2,084	01.03.2017
Stord – HB – Fast 5 år – 2.084 % – 2017	13558515.40	01.01.2036	7 623 501,00	0,44 %	2,084	01.03.2017
Stord – HB – Fast 5 år – 2.084 % – 2017	13559272.10	01.03.2036	15 600 000,00	0,90 %	2,084	01.03.2017
Stord – HB – Flytende	13560816.10	01.04.2043	12 250 000,00	0,71 %	1,514	
Stord – HB – Fast 5 år – 1.084 % – 2017	13504184.01	01.04.2024	115 650,00	0,01 %	1,084	01.03.2017
Stord – HB – Fast 5 år – 1.084 % – 2017	13510743.10	01.11.2025	88 378,00	0,01 %	1,084	01.03.2017
Stord – HB – Fast 5 år – 2.084 % – 2017	13553818.50	01.02.2029	2 245 331,00	0,13 %	2,084	01.03.2017
Stord – HB – Fast 5 år – 2.084 % – 2017	13553818.10	01.05.2021	2 533 327,00	0,15 %	2,084	01.03.2017
Stord – HB – Flytende	13561625.10	01.04.2044	3 895 830,00	0,22 %	1,514	
Stord – HB – Flytende	13561625.40	01.10.2044	5 734 890,00	0,33 %	1,514	
Stord – HB – Startlån - Flytende	13562978	01.04.2045	14 297 498,00	0,82 %	1,514	
Stord – HB – Flytende	13561625.50	01.10.2044	5 834 484,00	0,34 %	1,514	
Stord – HB – Flytende	13562978.20	01.10.2045	8 332 455,00	0,48 %	1,514	
Stord – HB – Flytende	13563986.10	01.04.2046	20 650 000,00	1,19 %	1,514	
Stord – HB – Flytende	13563986.20	01.10.2046	9 000 000,00	0,52 %	1,514	
			144 718 238,00	8,33 %	1,767	

7.9 SPESIFIKASJON LÅNEPORTEFØLJE

	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Swap 2						
Stord – DNB – FRN – +0,358 – 24.10.16	N00010692403	24.10.2016	100 000 000,00	5,76 %	1,398	
Stord – Danske – Fast 4.20 % – 24.10.16	28389900FO-62722	24.10.2016	50 000 000,00	2,88 %	4,200	24.10.2016
Stord – Danske – Fast 4.20 % – 24.10.16	28389900FO-62722	24.10.2016	-50 000 000,00	-2,88 %	1,040	24.10.2016
Stord – NDA – Fast 4.05% – 24.10.16	1013138/1275646	24.10.2016	50 000 000,00	2,88 %	4,050	24.10.2016
Stord – NDA – Fast 4.05% – 24.10.16	1013138/1275646	24.10.2016	-50 000 000,00	-2,88 %	1,040	24.10.2016
			100 000 000,00	5,76 %	4,483	
Hovedbok, Swap 3						
Stord – KBN – 3MND – Flytende margin	20100088	03.03.2040	100 000 000,00	5,76 %	1,790	05.12.2016
Stord – NDA – Fast 3.91 % – 06.02.17	790777/1309460	06.02.2017	100 000 000,00	5,76 %	3,910	06.02.2017
Stord – NDA – Fast 3.91 % – 06.02.17	790777/1309460	06.02.2017	-100 000 000,00	-5,76 %	1,100	07.11.2016
			100 000 000,00	5,76 %	4,600	
Hovedbok, Swap 5						
Stord – KBN – 6MND – Flytende margin	20120112	11.05.2042	100 000 000,00	5,76 %	1,820	11.11.2016
Stord – NDA – Fast 5.76 % – 11.11.19	892935/1131823	11.11.2019	100 000 000,00	5,76 %	5,760	11.11.2019
Stord – NDA – Fast 5.76 % – 11.11.19	892935/1131823	11.11.2019	-100 000 000,00	-5,76 %	1,120	11.11.2016
			100 000 000,00	5,76 %	6,460	
Hovedbok, Swap 6						
Stord – SEB – SRT 3MND – 11.11.16	N00010770043	11.11.2016	150 000 000,00	8,64 %	1,100	11.11.2016
Stord – Danske – Fast 3.60 % – 11.08.18	27385515FO-5965R	11.08.2018	50 000 000,00	2,88 %	3,600	11.08.2018
Stord – Danske – Fast 3.60 % – 11.08.18	27385515FO-5965R	11.08.2018	-50 000 000,00	-2,88 %	1,100	11.11.2016
Stord – NDA – Fast 4.83 % – 11.08.21	677468/1297514	11.08.2021	100 000 000,00	5,76 %	4,830	11.08.2021
Stord – NDA – Fast 4.83 % – 11.08.21	677468/1297514	11.08.2021	-100 000 000,00	-5,76 %	1,100	11.11.2016
			150 000 000,00	8,64 %	4,420	

7.9 SPESIFIKASJON LÅNEPORTEFØLJE

	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Swap 7						
Stord – KBN – 3MND – Flytende margin	20120238	16.01.2029	70 000 000,00	4,03 %	1,700	17.10.2016
Stord – NDA – Fast 5.21 % – 16.07.21	834816/1297520	16.07.2021	70 000 000,00	4,03 %	5,210	16.07.2021
Stord – NDA – Fast 5.21 % – 16.07.21	834816/1297520	16.07.2021	-70 000 000,00	-4,03 %	1,000	17.10.2016
			70 000 000,00	4,03 %	5,910	
Hovedbok, Swap 8						
Stord – KBN – 3MND – Flytende margin	20070492	30.03.2035	25 698 300,00	1,48 %	1,810	30.12.2016
Stord – KBN – 3MND – Flytende margin	20110097	30.12.2040	164 579 723,00	9,48 %	1,810	30.12.2016
Stord – NDA – Fast 4.99 % – 30.06.21	696910/1317150	30.06.2021	75 000 000,00	4,32 %	4,990	30.06.2021
Stord – NDA – Fast 4.99 % – 30.06.21	696910/1317150	30.06.2021	-75 000 000,00	-4,32 %	1,110	30.12.2016
Stord – NDA – Fast 4.95 % – 28.09.18	779317/1184947	30.09.2018	100 000 000,00	5,76 %	4,950	30.09.2018
Stord – NDA – Fast 4.95 % – 28.09.18	779317/1184947	30.09.2018	-100 000 000,00	-5,76 %	1,110	30.12.2016
			190 278 023,00	10,96 %	5,357	
		Totalt	1 736 406 700,00	100,00 %	2,973	

7.10 Oversyn over eigedomar som har fått fritak etter § 7 i eigedomsskattelova

7.10 OVERSYN OVER EIGEDOMAR SOM HAR FÅTT FRITAK ETTER § 7 I EIGEDOMSSKATTELOVA

Gr	Bn	Fn	Sn	Eigarforhold	Føremål/kommentar
3	55			Stord Kommune	Brann/Ambulansestasjon Huglo
5	8			Børtveit og Mehammar Bedehus	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
14	5			Fjellgardane Bedehus	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
18	10			Stord Idrettslag	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
21	7			Nordbygda Bedehus	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
22	1	3		Stord Golfklubb	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
23	47			U.L. Stordabuen	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
27	8			Eli Gundersen mfl	Bygget er leigd ut til Sunnhordland museum (fritak etter § 7b)
27	9			Leirvik Bedehus Stiftelsen	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
27	70			Ebenezer Evang. Forsamling	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
27	71			Ungdomshallen	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
27	237			Pinsemenigheten Filadelfia	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
27	421			Sunnhordland Folkemuseum	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
27	527			Søsterheimen Burettslag	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
27	537			Stord Kom. Eigedomsselskap AS	Kommunalt føremålsbygg
27	633			Opero AS	Attføringsverksemd
27	709			Frelsesarmeens Eiendommer AS	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
27	722			Frelsesarmeens Eiendommer AS	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
27	759			Jehovas Vitner - Stord Menighet	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
28	225			Lio Burettslag	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
31	8			Stord Skyttarlag	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
32	20			Dale & Litlabø Indremisjon	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
33	95			Litlabø Seiljolleklubb	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
38	252			Tunet Burettslag	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
38	287			Bandadalen Burettslag	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner

7.10 OVERSYN OVER EIGEDOMAR SOM HAR FÅTT FRITAK ETTER § 7 I EIGEDOMSSKATTELOVA

Gr	Bn	Fn	Sn	Eigarforhold	Føremål/kommentar
39	325			Tunet Burettslag	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
40	41			Kristkyrkja på Stord	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
44	72			Todlaneset Friluftslag	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
44	98			Todlaneset Friluftslag	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
44	128			Todlaneset Friluftslag	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
44	275			Opero AS	Attføringsverksemd
44	330			Opero AS	Attføringsverksemd
44	335			Utbygdo Grendahus AS	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
45	275			Sæbøhaugen Burettslag	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
45	309			Sæbøhaugen Burettslag	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
46	5			Horneland Indremisjon	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
46	28			Horneland Indremisjon	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
46	73			Horneland Indremisjon	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
46	135			Stord kommunale eidegdomsselskap AS	Kommunalt føremålsbygg
46	168			Podlen Verkstad AS	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
55	219			Tunet Burettslag	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
56	10			Sagvågen Kystlag	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
57	35			Sagvåg Bedehus	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
57	81			Litlabø/Sagvåg Samfunnshus	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
57	209			Litlabø/Sagvåg Samfunnshus	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
57	512		2	Solidhuset Stiftinga	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
67	6			Huglo Bedehus	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
67	12			Huglo Ungdomslag	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner
67	5			Huglo Bygdslag	Lag/foreninger/stiftelser/institusjoner

8. Framlegg til betalingsattsar for 2017

8.1 Avgifter som er vedtekne av kommunestyret	112	8.1.2.4 Gebyrregulativ for arbeid etter matrikelova (lova § 32, forskrift § 16)	133
8.1.1 Kommunale eigedomsgebyr 2017.....	112	8.1.2.5 Seksjonering	138
8.1.1.1 Årsavgift per bygningsgruppe	113	8.1.3 Betalingsattsar for feiing og tilsyn.....	139
Halv abonnementsavgift for industri o.l. over 200 m ² :	116	8.1.4 Gebyr for sakshandsaming, administrasjon, forfall og kontroll og gravearbeid.....	139
8.1.1.2 Årsavgift per bygningsgruppe.....	117	8.2 Avgifter som er vedtekne av komité for oppvekst og utdanning.....	140
8.1.1.3 Renovasjonsavgifter	118	8.3 Avgifter som er vedtekne av komité for rehabilitering, helse og omsorg	144
8.1.1.4 Tøming slamavskiljar	119	8.3.1 Betalingsattsar for omsorgstenester	144
8.1.2 Gebyrregulativ for Regulering, byggesak og oppmåling.....	120	8.4 Avgifter som er vedtekne av komité for næring, miljø og kultur	148
8.1.2.1 Generelt.....	120	8.4.4 Utleigesattsar for Stord Kulturhus	150
8.1.2.2 Reguleringsgebyr.....	122		
8.1.2.3 Gebyrregulativ for bygge- og delesaker	124		

8. Framlegg til betalingsattsar for 2017

8.1 Avgifter som er vedtekne av kommunestyret

8.1.1 KOMMUNALE EIGEDOMSGBYR 2017

Kommunestyret vedtek fylgjande betalingsattsar/endringar i kommunale eigedomsgebyr frå 01.01.2017 for ein vanleg bustad:

EIGEDOMSGBYR	(leks mva)	2016	2017	Auke kr
Vassavgift	Årsavgift vanleg bustad	3 583	3 583	0
	Tilknytingsavgift	15 000	15 000	0
Avløpsavgift	Årsavgift vanleg bustad	3 739	3 739	0
	Tilknytingsavgift	15 000	15 000	0
Renovasjon	Standard løysing SIM	1 868	1 868	0
	Kommunal eigendel (inkl. over)	100	100	0
Slamtøming	Årsavgift bustad (4 m ³)	740	576	-164
	Årsavgift fritidsbustad (4 m ³)	380	290	-90
	Sum for vanleg bustad	9 224	9 224	0
	Vatn etter målt mengde (m ³)	13,04	13,65	0
	Avløp etter målt mengde (m³)	13,65	13,65	0

Avgiftene er gruppert etter bygningsgrupper i nasjonalt register for bygningar (GAB) og Norsk standard (NS) 3457. Avgifta vert berekna ut frå bruksareal, pr. bygning/bustadeining. Avgifta vert rekna etter stipulert eller målt forbruk. Ved bruk av vassmålar vert abonnementsavgift med tillegg av forbruk etter målar/stipulert forbruk lagt til grunn for avgifter for vatn og avløp.

Det vert rekna ei abonnementsavgift for kvar bustadeining. Abonnementsavgifta er den same enten ein får avgifta rekna etter stipulert eller målt forbruk. Meirverdiavgift kjem i tillegg. Årsavgifta vert rekna frå og med månaden etter at eigedomen er tilknytt kommunalt leidningsnett.

8.1.1.1 Årsavgift per bygningsgruppe

BUSTADER BYGNINGSGRUPPE 11: EINEBUSTAD

		2016	2017	Auke kr
Årsavgift for bueining opptil 60 m² bruksareal utan vassmålar:				
Vassavgift	Abonnementsavgift	1 888	1 888	0
	Variabel del	782	782	0
	Sum	2 670	2 670	0
Avløpsavgift	Abonnementsavgift	1 964	1 964	0
	Variabel del	819	819	0
	Sum	2 783	2 783	0
Årsavgift for bueining frå 61 m² inntil 200 m² bruksareal utan vassmålar:				
Vassavgift	Abonnementsavgift	1 888	1 888	0
	Variabel del	1 695	1 695	0
	Sum	3 583	3 583	0
Avløpsavgift	Abonnementsavgift	1 964	1 964	0
	Variabel del	1 775	1 775	0
	Sum	3 739	3 739	0
For bueining over 200 m² bruksareal utan vassmålar. Tillegg pr. m²				
	Vatn	15,00	15,00	0
	Avløp	13,94	13,94	0

8.1.1.1 Årsavgift per bygningsgruppe

BUSTADER BYGNINGSGRUPPE 11–14: TOMANNSBUSTAD, REKKEHUS, STØRRE BUSTADBYGG

		2016	2017	Auke kr
Eigedomsavgift pr. bustadeining. Årsavgift for bueining opptil 60 m² bruksareal utan vassmålar:				
Vassavgift	Abonnementsavgift	1 888	1 888	0
	Variabel del	782	782	0
	Sum	2 670	2 670	0
Avløpsavgift	Abonnementsavgift	1 964	1 964	0
	Variabel del	819	819	0
	Sum	2 783	2 783	0
Årsavgift for bueining frå 61 m² inntil 200 m² bruksareal utan vassmålar:				
Vassavgift	Abonnementsavgift	1 888	1 888	0
	Variabel del	1 695	1 695	0
	Sum	3 583	3 583	0
Avløpsavgift	Abonnementsavgift	1 964	1 964	0
	Variabel del	1 775	1 775	0
	Sum	3 739	3 739	0
For bueining over 200 m² bruksareal utan vassmålar. Tillegg pr. m²				
	Vatn	15,00	15,00	0
	Avløp	13,94	13,94	0

8.1.1.1 Årsavgift per bygningsgruppe

BYGNING FOR BUFELLESSKAP, BYGNINGSGRUPPE 15, BU- OG SERVICESENTER, STUDENTHEIM OG LIKNANDE

		2016	2017	Auke kr
Årsavgift for inntil (pr.) 4 hyblar utan vassmålar				
Vassavgift	Abonnementsavgift	1 888	1 888	0
	Variabel del	1 695	1 695	0
	Sum	3 583	3 583	0
Avløpsavgift	Abonnementsavgift	1 964	1 964	0
	Variabel del	1 775	1 775	0
	Sum	3 739	3 739	0

HYTTE/FRITIDSHUS, BYGNINGSGRUPPE 16-17, OG TAPPEPUNKT

		2016	2017	Auke kr
Vassavgift	Abonnementsavgift	1 888	1 888	0
	Variabel del	782	782	0
	Sum	2 670	2 670	0
Avløpsavgift	Abonnementsavgift	1 964	1 964	0
	Variabel del	819	819	0
	Sum	2 783	2 783	0

INDUSTRI / NÆRINGSDRIVANDE O.L., BYGNINGSGRUPPE 18, 21-44

		2016	2017	Auke kr
Vassavgift	Abonnementsavgift	1 888	1 888	0
	Variabel del	782	782	0
	Sum	2 670	2 670	0
Avløpsavgift	Abonnementsavgift	1 964	1 964	0
	Variabel del	819	819	0
	Sum	2 783	2 783	0

8.1.1.1 Årsavgift per bygningsgruppe

FORRETNING, VERKSEMD, KONTOR, DRIFTSBYGNING, NAUST O.L. 61–200 M²

		2016	2017	Auke kr
Vassavgift	Abonnementsavgift	1 888	1 888	0
	Variabel del	1 695	1 695	0
	Sum	3 583	3 583	0
Avløpsavgift	Abonnementsavgift	1 964	1 964	0
	Variabel del	1 775	1 775	0
	Sum	3 739	3 739	0

FORRETNING, VERKSEMD, KONTOR, DRIFTSBYGNING, NAUST O.L. OVER 200 M² BRUKSAREAL; TILLEGG PR. M²

		2016	2017	Auke kr
	Vatn	15,00	15,00	0
	Avløp	13,94	13,94	0

INDUSTRI O.L. OVER 200 M² BYGNINGSGRUPPE 21–84 ETTER MÅLT FORBRUK (KRAV OM VASSMÅLAR)

		2016	2017	Auke kr
Vassavgift	Abonnementsavgift	7 552	7 552	0
Avløpsavgift	Abonnementsavgift	7 856	7 856	0

Vatn og avløp etter målt mengde (m³):

		2016	2017	Auke kr
	Vatn	13,04	13,04	0
	Avløp	13,65	13,65	0

HALV ABONNEMENTSAVGIFT FOR INDUSTRI O.L. OVER 200 M²:

Ved lite vassforbruk kan det etter søknad gjevast halv abonnementsavgift. Vilkår er eit gjennomsnittleg forbruk siste 3 år på mindre enn 100 m³/år.

8.1.1.2 Årsavgift per bygningsgruppe

For tilknytning til kommunal vassforsyning eller avløp, må det søkjast på særskilt skjema. Søknad må vera godkjent og avgifta betalt før tilknytning skjer.

Eingongsgebyr for tilknytning vert likt for alle abonnentar med inntil 2" tilknytingsleidning til vatn. Ved tilkopling med større dimensjonar, vert det rekna tillegg i avgifta.

TILKNYTINGSAVGIFTER

	2016	2017	Auke kr
3.1 Bustader/Fritidsbygg			
Vatn	15 000	15 000	0
Avløp	15 000	15 000	0
3.2 Industribygg			
Vatn	15 000	15 000	0
Avløp	15 000	15 000	0
3.3 Større leidningsdimensjon, tillegg i avgifta			
3-4" leidning	20 000	20 000	0
5-6" leidning	40 000	40 000	0
3.4 Naust/tappepunkt			
Vatn	15 000	15 000	0
Avløp	15 000	15 000	0
3.5 Mellombelse tilkoplingar			

Ingen tilknytingsgebyr. Alle kostnader med tilkopling/fråkopling skal dekkjast av eigar/festar av eigedomen. Mellombels tilknytning gjeld for opp til eitt år. I særskilde høve kan ein søkja om vidareføring.

Meirverdiavgift kjem i tillegg.

8.1.1.3 Renovasjonsavgifter

Sunnhordland Interkommunale Miljøverk (SIM) er skipa for å ivareta innhenting og avfallsdeponering i distriktet. Føremålet med kjeldesortering er å ta vare på ressursane i avfallet, og unngå miljøulempen på fyllplassen. Alle husstandar skal sortera avfallet i tre grupper:

- Bio-avfall
- Papiravfall
- Restavfall

Grunnlag for avgifta: Gjeld eigedom med fast bu-setnad. Meirverdiavgift kjem i tillegg.

	Avgift		Standardløysing	
	2016	2017	2016	2017
Abonnementsgebyr bustad	675	675	675	675
Abonnementsgebyr hytter	895	895		
Bioavfall 140	350	350	350	350
Papir 140/4	175	175	175	175
Papir 240/4	290	290		
Papir 600/4	810	810		
Restavfall 140/4	395	395		
Restavfall 140/2	1 228	1228		
Restavfall 240/4	668	668	668	668
Restavfall 240/2	2 142	2142		
Restavfall 370/4	1 044	1044		
Restavfall 660/4	1 864	1864		
Restavfall 660/2	5 823	5823		
Totalt for husstand som vel standardløysing:			1 868	1 868

- Frå og med 2015 vert det høve til å få ein ny restavfallsdunk på 370 lite med tømning kvar fjerde veke. Dette er ei erstatting for 140 liters dunk med tømning kvar andre veke. Dette blir kostnadskreivjande for kunden.
- Sekkerrenovasjon/fritaksdunk etter søknad: Kr. 1 050,- (abonnementsgebyr kjem i tillegg.)
- Ekstrasekk per stk.: 50,-
- Kontrakt om heimekompostering gjev reduksjon i avgifta på kr. 350,-.
- Felles bruk av dunkar kan gje ytterlegare reduksjon.
- Det kan søkjast om fritak for dunkavgift ved bruksendring av eigedomen. Eventuelt fritak vert gjort gjeldande frå første terminskifte. Fritak for grunngebyr kan berre innvilgast ved varig ikkje bruk av eigedomen.

Glas

Glas-/ miljøstasjonar med gratis innlevering, er utplassert på sentrale stader rundt om i kommunen.

Plast

Mjukplast kan leverast på miljøstasjonen utan avgift for private.

Døme mjukplast: Plastposar, plastsekker, tynn emballasjeplast, plastomslag til blad o.l.

Det er eigne sekker for dette føremålet som kan hentast hjå kommunen.

Miljøavfall

Miljøavfall kan i tillegg til levering i Svartasmoget, leverast inn på Statoil, Bjelland. Innlevering av miljøavfall kostar ikkje noko ekstra for private.

Fritak kjeldesortering

Det kan søkjast om fritak for kjeldesortering ved spesielle tilhøve, t.d. sjukdom/funksjonshemming. Det kan då gjevast løyve til å levera usortert avfall, med innlevering kvar 14. dag.

Mykje avfall i periodar

Ekstra sekker kan kjøpast hos kommunen til ei kvar tid gjeldande pris. Henting på dei dagane som er reservert for restavfall.

Deling av dunkar / fakturering

Det er høve til å dela dunkar med nabo eller andre for å få ei lågare avgift pr. husstand.

Abonnementsgebyr

Det vert rekna eit abonnementsgebyr for kvar abonnementsseining, d.v.s. kvar sjølvstendig hus/husvære/ bueining/ hytte/ fritidshus m.m., med eige eller felles kjøkken/kantine. Bedrifts-/næringsverksemdar inngår ikkje i denne ordninga.

8.1.1.4 Tøming slamavskiljar

Ekstra tøming/tilleggsarbeid vert fakturert direkte frå SIM. MVA kjem i tillegg.

Det er ikkje utarbeidd særskilt avgiftsgrunnlag for avfallsavgift og slamtøming, då dette vert utført som leigd teneste av Sunnhordland Interkommunale Miljøverk (SIM).

Kommunal kostnad går fram av driftsbudsjettet.

ÅRSAVGIFT

	2016	2017	Red. kr	
Heilårsbustad (tøming annakvart år)	740	576	-164	
Hytte/fritidshus (tøming kvart 4. år)	380	296	-84	
Minireinseanlegg skal ha tøming kvart år				
	Tankstorleik			
Heilårsbustad				
0-4,0 m ³ (ein husstand)	740	576	-164	
4,1-9,5 m ³ (ein husstand)	910	708	-202	
9,6-16,5 m ³ (ein husstand)	1 750	1 545	-1 362	
Felles tank uavhengig av volum, avgift per husstand	590	459	-131	
Fritidshus	0-4,0 m ³	380	296	-84
Felles tank uavhengig av volum, avgift per husstand	290	226	-64	

8.1.2 GEBYRREGULATIV FOR REGULERING, BYGGESAK OG OPPMÅLING

8.1.2.1 Generelt

Dette gebyrregulativ er fastsett av Stord kommunestyre, og er heimla i:

- § 33-1 i Plan og bygningslova
- § 32 i Lov om eigedomsregistrering (matrikkellova)
- §7 i Lov om eigarseksjonar av 20. mars 1997.

§ 1 Verknad

Regulativet gjeld frå 1. januar 2017, og erstattar tidlegare gjeldande regulativ.

Regulativet gjeld for alle saker som er komne inn etter denne dato, med dette og meint endringar av søknader under handsaming, løyve, godkjenning av føretak, ansvarsrettar og dispensasjonar.

§ 2 Betalingsplikt

Den som får utført tenester etter dette regulativ, skal betale gebyr i samsvar med satsane og retningslinene i regulativet.

Gebyrkravet vert sendt til tiltakshavar, rekvirent eller den som har bede om å få utført aktuelt arbeid.

Det fastsette gebyr skal betalast uavhengig av seinare endring, refusjon eller eventuell søknad om redusert gebyr/klage på gebyr.

§ 3 Tidspunkt for gebyrfastsetting

Gebyr vert fastsett etter dei satsar som gjeld på det tidspunkt søknad, endringssøknad, rekvisisjon eller fullstendig planforslag ligg føre.

§ 4 Betalingstidspunkt

Gebyret skal vera betalt innan 30 dagar rekna frå fakturadato. Ved for sein betaling kan kommunen krevja eit purregebyr i samsvar med gjeldande retningsliner.

§ 5 Indeksregulering

Kommunestyret kan indeksregulera gebyret.

§ 6 Søknader som vert trekt eller returnert

1. Ved skriftleg tilbaketrekking av eit planforslag før førstegangshandsaming er utført, vert det fastsett 50 prosent av fullt gebyr. Det same gjeld når ei sak vert oppfatta som uaktuell, som følgje av manglande oppfølging av saka frå forslagsstillar.

2.

	2016	2017	Auke kr
For bygge- eller delessaker som vert returnert eller trekt, vert det fastsett eit minimumsgebyr, unntateke der det går fram i dette regulativ at det ikkje skal betalast gebyr.	3 445	3 445	0

3. For byggesøknader, som vert trekt eller returnert før rammeløyve er gjeve, vert byggesaksgebyret fastsett til 10 prosent av ordinært gebyr, justert for minimumsgebyret.

4. For byggesøknader, som vert trekt etter at rammeløyve er gjeve men før løyve til igangsetting er gjeve, vert byggesaksgebyret fastsett til 70 prosent av ordinært gebyr, justert for minimumsgebyret.

5. Vert ein byggesøknad etter plan- og bygningslova §20-3 og 20-4 der løyve vert rekna for gitt etter tre veker, trekt innan tre veker etter at den er motteke i kommunen, vert det fastsett byggesaksgebyr lik minimumsgebyret. Dersom saka allereie er handsama, vert det ilagt fullt gebyr.

6.

	2016	2017	Auke kr
For bygge- eller delesaker, som vert returnert utan handsaming, og etterspurd dokumentasjon i mangelbrev ikkje er motteke innan nærare fastsett frist, vert det fastsett eit minimumsgebyr	3 445	3 445	0

7. Dersom ein byggesøknad vert trekt etter at løyve/igangsettingsløyve/samtykke er gjeve eller ved bortfall av løyve i samsvar med § 96 1.ledd, vil det ikkje verta refundert gebyr.

8. Gebyr for godkjenning av føretak/ansvarsrettar/dispensasjonar vert ikkje refundert.

9. For seksjoneringssøknader, som vert trekt før vedtaket vert fatta, vert det rekna eit gebyr på 50 prosent av handsamingsgebyret.

§ 7 Søknader som fører til avslag

	2016	2017	Auke kr
Ved avslag på bygge- eller delesaker vert det fastsett eit gebyr 80 prosent av ordinært gebyr avgrensa nedover til minimumsgebyret.	3 445	3 445	0

Gebyr for godkjenning av ansvarleg søkjar vert fakturert uavhengig av avslag eller godkjenning.

Ved avslag på seksjoneringssøknader vert det rekna eit gebyr på 50 prosent av handsamingsgebyret.

Ved avslag etter plan- og bygningslova kap. 19 (dispensasjon) skal det betalast fullt gebyr. Gebyr for handsaming av dispensasjonssøknad vert fakturert uavhengig av avslag eller godkjenning.

§ 8 Urimeleg gebyr

Dersom gebyret openbart er urimeleg i høve til dei prinsipp som er lagt til grunn og det arbeidet og kostnadane kommunen har hatt, kan kommunen etter grunngjeven søknad redusera gebyret.

Søknaden om nedsetting av gebyret utset ikkje betalingsfristen.

Tilsvarande kan kommunen auke gebyret etter prinsippet om fakturering etter medgått tid dersom ei sak er særleg tidkrevjande å handsame utover det som er lagt til grunn i fastsett gebyrregulativ.

§ 9 Fakturering etter medgått tid

Saker som skal fakturerast etter medgått tid, eller handsaming av saker som ikkje naturleg let seg fakturere etter satsane i dette gebyrregulativet, kan fakturerast etter medgått tid. Timesats er kr. 800,- for kontorarbeid; kr. 1050,- for feltarbeid. Minstegebyr er sett til to –2– timar.

§ 10 Klagerett

Gebyrregulativet er ei forskrift fastsett av kommunestyret med heimel i § 33 -1 i plan- og bygningslova, § 32 i Lov om eigedomsregistrering (matrikkellova) og § 7 i Lov om eigarseksjonar, og kan ikkje påklagast.

Etter forvaltningslova kan bruken av regulativet påklagast til Fylkesmannen i Hordaland.

8.1.2.2 Reguleringsgebyr

Regulativ for handsaming av private framlegg til regulerings- og delingssøknader inkl. tomtedelingsplanar og plan for utbygging, søknader om dispensasjon og liknande.

§ 1 Etter dette regulativet vert det kravd gebyr for handsaming av

- Framlegg til reguleringsplanar og endring av desse, pbl § 4-1, 4-2, 12-8, 12-9, 12-10, 12-11, 12-12 og 12-14.
- Framlegg om mindre endring av reguleringsplanar, pbl § 12-14.

§ 2 Gebyrsatsar

§ 2-1

	2016	2017	Auke kr
Oppstartsmøte: Oppstartsmøte for små og mindre endringar, samt for utarbeiding av ny reguleringsplan	12 000	12 000	0

§ 2-2 HANDSAMINGSGEBYR FOR REGULERINGSPLANAR: GRUNNGEBYR + AREALGEBYR

	2016	2017	Auke kr
Grunngebyr:			
For framlegg til reguleringsplanar og endring av slike skal det betalast eit handsamingsgebyr . Der planframlegget er særleg krevjande å sakshandsame/ krev fleire gongar sakshandsaming eller utlegg til off. ettersyn, kan det krevjast gebyrbetaling etter medgått tid	35 400	35 400	0
Arealgebyr:			
a. For reguleringsplanar opptil 10 daa	56 700	56 700	0
b. For reguleringsplanar over 10 daa	113 400	113 400	0
c. For endring av reguleringsplanar	56 700	56 700	0

Grunngebyret + arealgebyret skal vera betalt før planframlegget vert lagt fram for 1. gongshandsaming i Forvaltningsstyret.

§ 2-3 FOR PLANAR MED KRAV OM PLANPROGRAM OG KONSEKVENSGREIING SKAL DET I TILLEGG TIL SATSANE I §2.1 OG §2.2 BETALAST EIT

	2016	2017	Auke kr
Handsamingsgebyr	24 600	36 600	12 000

§ 2-4 FOR MINDRE, «BAGATELLMESSIGE» ENDRINGAR I REGULERINGSPLANAR OG FOR HANDSAMING AV TOMTEDELINGSPLAN, PLAN FOR UTBYGGING OG LIKNANDE.

	2016	2017	Auke kr
Handsamingsgebyr	12 000	12 000	0

§ 2-5 FOR MINDRE ENDRINGAR I REGULERINGSPLANAR SOM VERT LAGT FRAM FOR POLITISK HANDSAMING

	2016	2017	Auke kr
Handsamingsgebyr	17 000	12 000	0

§ 2-6 FOR HANDSAMING AV PRINSIPPSØKNADER OG SØKNADER OM Å FÅ STARTA ARBEID MED PRIVAT REGULERINGSPLAN

	2016	2017	Auke kr
Handsamingsgebyr	17 000	12 000	0

§ 2.7 Planframlegg som berre omfattar spesialområde vern eller offentlege fri-områder vert friteke for å betala gebyr.

8.1.2.3 Gebyrregulativ for bygge- og delesaker

§ 1 Generelt

§ 1.1 Grunnlag

Der det ikkje går fram anna, utgjer bruksareal, BRA, utrekningsgrunnlaget for gebyret i samsvar med NS 3940, avrunda nedover til næraste m². Det vert rekna bruksareal av alle etasjar.

For søknader etter Pbl kap. 20 vert bruksareal (BRA) i samsvar med NS 3940 lagt til grunn for arealutrekninga.

For overdekka areal (bygg eller deler av bygg som manglar vegger), vert bygd areal (BYA) lagt til grunn for arealutrekninga

I tillegg til byggesaksgebyret vert det rekna gebyr for andre tenester som er knytt til søknaden, slik det går fram av dette gebyret.

Når søknad om løyve også inneheld søknad om riving for oppføring av erstatningsbygg, vert det normalt ikkje fastsett gebyr for riving.

Ved tilbygg/påbygg som takoverbygg, karnapp, terrassar, takterrassar, utviding av eksisterande terrassar og andre tiltak som fører til utviding av arealet, vert samla tilleggsareal lagt til grunn for gebyret.

§ 1.2 DISPENSASJON ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVA KAP. 19.

	2016	2017	Auke kr
For separate søknader om dispensasjon og/eller søknad om dispensasjon i samband med søknad etter §20-1 og 20-2 vert det fastsett eit gebyr etter fylgjande satser:			
For mellombels dispensasjon etter § 19-3	3 356	3 356	0
For dispensasjon frå gjeldande planar og/eller lover og forskrifter som ikkje krev høyring og vert avgjort etter delegert fullmakt	3 356	3 356	0
For dispensasjon frå gjeldande planar og/eller lover og forskrifter som krev avgrensa høyring , men kan avgjerast etter delegert fullmakt	5 369	5 369	0
For dispensasjon frå gjeldande planar og/eller lover og forskrifter som krev full høyring og/eller må leggast fram for politisk handsaming	12 000	12 000	0

Gebyr for dispensasjon kjem i tillegg til gebyr i bygge- og delesaker etter §2-14, 16 og 20 i gebyrregulativet.

§ 1.3 STEGVIS HANDSAMING ETTER § 21-2

	2016	2017	Auke kr
Søknader kan delast opp i søknad om rammeløyve og søknad om løyve til igangsetting utan at det medfører ekstra gebyr. Men dersom det er ønskje å dela løyve til igangsetting opp i meir enn 2 trinn, vert det for kvart ekstra trinn rekna gebyr på	2 014	2 014	0

§ 1.4 Redusert gebyr

Når særlege grunnar tilseier det, kan kommunen etter søknad heilt eller delvis gje fritak for betaling av gebyr til kommunen i ei konkret sak.

Dette kan vera aktuelt i samband med t.d. mindre rehabiliteringsprosjekt som fører til betring av miljøet (tilbakeføring av fasade og liknande). Personlege/sosiale forhold som økonomi og helsetilstand reknast ikkje som særlege grunnar.

§ 1.5 Igangsetting og teke i bruk utan løyve

Arbeid med oppfølging av ulovlege tiltak/bruk av tiltak vert fakturert etter medgått tid. Evt. utgifter til sakkyndige vert også vidarefakturert tiltakshavar. Dette gebyret kjem i tillegg til evt. sakshandsamingsgebyr for eventuell etterfylgjande søkand om løyve.

§ 1.6 ENDRING AV TILTAK (REVISJON)

	2016	2017	Auke kr
Dersom endring av tiltak fører til vesentleg endring av gebyrgrunnlaget, vert det fastsett nytt gebyr for heile tiltaket, med eventuell refusjon, som går fram av § 1.10 i gebyrregulativet. Til dømes: endring av areal, tal på bueiningar og liknande.			
Ved mindre revisjon som krev nabovarsling, vert det eit gebyr på	4 730	4 730	0
Ved mindre revisjon som ikkje krev nabovarsling, eller det ligg føre aktiv nabovarsling, vert det eit gebyr på: Gebyr for mindre revisjon skal ikkje overstiga gebyr for ny søknad/melding.	3 579	3 579	0

§ 1.7 Fornyng av søknad

Ved fornya søknad etter bortfall av løyve i samsvar med Plan- og bygningslova §21 -9, betalast fullt gebyr som for ny sak.

§ 1.8 FERDIGATTEST PÅ ELDRE SAKER

	2016	2017	Auke kr
For utferding av ferdigattest for tiltak der det er gått meir enn 6 år etter at byggeløyve/løyve til igangsetting er gjeve, eller meir enn 2 år etter at det er gjeve mellombels bruksløyve for heile tiltaket, betalast eit gebyr på	2 477	2 477	0

§ 1.9 TILLEGG P.G.A. MANGELFULL SØKNAD (GJELD OG ENDRING)

	2016	2017	Auke kr
Sakshandsamingsgebyra under § 2-20 vert auka med 20 prosent i saker der det vert meirarbeid på grunn av mangelfull søknad. Det vil seia saker der det må skrivast brev til ansvarleg søkjar/tiltakshavar/heimelshavar om tilleggsdokumentasjon. Dette gjeld også saker der det vil vera naudsynt med synfaring eller særskilde møter før søknaden kan handsamast.			
Ved manglar i førespurnad om mellombels bruksløyve/ferdigattest der det må skrivast brev vert det fastsett eit gebyr på	2 477	2 477	0

§ 1.10 FØREHANDSKONFERANSET

	2016	2017	Auke kr
Førehandskonferanse etter Pbl § 21-1 kan krevjast av tiltakshavar eller plan- og bygningsmynde. Det vert fastsett eit gebyr på kr 50 prosent av dette gebyret vert refundert dersom sak som omtalt i førehandskonferansen vert fremja innan 2 år.	2 400	2 400	0

§ 2 Søknader etter § 20-4

§ 2.1 TILTAK ETTER § 20 -4B, DRIFTSBYGNINGAR I LANDBRUKET.

	2016	2017	Auke kr
Driftsbygningar 0-1000 m ² (j.f. næringsbygg § 6.1).	14 004	14 004	0
Driftsbygningar over 1000 m ² (j.f. næringsbygg § 6.6).	60 537	60 537	0

§ 2.2 TILTAK ETTER § 20 -4C.

	2016	2017	Auke kr
Mellombels eller transportable bygningar, konstruksjonar og anlegg, til dette høyrer campingvogner, telt, tivoli, sirkus m.m. og innretningar for uteservering.	4 730	4 730	0
Ved gjentatt handsaming (t.d. årlege tivoli, uteservering m.m.)	2 477	2 477	0
Mellombels brakkerigg, lager-/industrihaller inkl. tilbygg til desse med areal over 100 m ² reknast 50 prosent av gebyr for næringsbygg (§ 6).			

§ 2.3 TILTAK ETTER § 20-4A; MINDRE BYGGJEARBEID/TILTAK PÅ BEBYGD EIGEDOM (JF. §3-1 I SAK)

Gebysatsane under § 2.3 vert redusert med 25 prosent der søknaden er godt dokumentert og ikkje krev ekstra opplysningar. Det vil seie saker der det ikkje er naudsynt å skrive brev til tiltakshavar om tilleggsdokumentasjon.

	2016	2017	Auke kr
0-15 m ²	3 957	3 957	0
16-30 m ²	5 987	5 987	0
31-50 m ²	8 011	8 011	0
51-70 m ²	10 046	10 046	0
Bruksendring frå tilleggsdel til hovuddel	4 730	4 730	0
Silt, reklameinnretning og liknande	5 987	5 987	0
Antennesystem med høgde inntil 5 m	5 987	5 987	0

§ 2.4 MANGLANDE TILBAKEMELDING

	2016	2017	Auke kr
For tiltak godkjent i samsvar med Pbl. §20-4 (mindre byggearbeid), som krev oppdatering av offentlege kart, skal tiltakshavar gje tilbakemelding seinast 4 veker etter at tiltaket er teke i bruk. Oppfølging vedk. manglande tilbakemelding fører til eit tilleggsgebyr på	1 151	1 151	0

§ 3 NYE BUEININGAR (SØKNADSPLIKTIG TILTAK ETTER § 20-3 JF. § 20 -1A)

	2016	2017	Auke kr
§ 3.1 For 1. bueining	17 966	17 966	0
§ 3.2 Deretter pr. bueining over 50 m ²	8 011	8 011	0
§ 3.3 Deretter pr. bueiningar under 50 m ²	5 987	5 987	0
§ 3.4 Hyblar (enkeltrom m/felles bad, etc.), campinghytter pr. eining.	5 987	5 987	0
§ 3.5 Fritidsbustader/hytte	17 966	17 966	0
§ 3.6 For institusjonar/omsorgsbustader m.m. med eigne bueiningar, vert fellesareal rekna som for næringsbygg og bueiningane som bustad			
§ 3.7 Mellombels bruksløyve, for 1. bueining		1 600	ny
§ 3.8 (mellombels bruksløyve) deretter pr. bueining		800	ny

§ 4 SØKNADSPLIKTIGE TILBYGG/PÅBYGG TIL BUSTADER, FRITIDSBUSTADER/HYTTE (§ 20-3 OG 20-4 JF § 20-1A)

	2016	2017	Auke kr
§ 4.1 0–15 m ²	3 957	3 957	0
§ 4.2 16–30 m ²	5 987	5 987	0
§ 4.3 31–50 m ²	8 011	8 011	0
§ 4.4 51–70 m ²	10 046	10 046	0
§ 4.5 71–100 m ²	11 969	11 969	0
§ 4.6 Over 100 m ²	15 996	15 996	0
§ 4.7 Innreiing av loft/kjellar som tilleggsrom til eksisterande bueining	7 128	7 128	0
§ 4.8 Mellombels bruksløyve		1 600	ny

§ 5 GARASJAR/NAUST/UTHUS (§ 20-3 JF § 20-1A)

Der garasje inngår som eigen del av bygning(ar) (bustad/kontor m.m.) vert det fastsett separat gebyr etter denne paragraf.

	2016	2017	Auke kr
§ 5.1 0–15 m ²	3 957	3 957	0
§ 5.2 16–30 m ²	5 987	5 987	0
§ 5.3 31–50 m ²	8 011	8 011	0
§ 5.4 51–70 m ²	10 046	10 046	0
§ 5.5 Over 70 m ² – som for næringsbygg			

§ 6 NÆRINGSBYGG (ERVERV) (§ 20-3 JF § 20-1A)

	2016	2017	Auke kr
§ 6.1 0–70 m ²	14 004	14 004	0
§ 6.2 71–150 m ²	20 023	20 023	0
§ 6.3 151–300 m ²	29 978	29 978	0
§ 6.4 301–500 m ²	40 099	40 099	0
§ 6.5 500–800 m ²	49 943	49 943	0
§ 6.6 801–1000 m ²	60 537	60 537	0
§ 6.7 For areal over 1000 m ² vert det rekna eit gebyr på pr. m ² Gebyret må likevel ikkje overstiga kr.	55.90 671 158	55.90 671 158	
§ 6.8 For stativhallar, overtrykkshallar, skur og veksthus, reknast 50 prosent av gebyr som for næringslivsbygg (erverv).			
§ 6.9 For innreiing av råbygg reknast 25 prosent av gebyr for næringsbygg (erverv).			
§ 6.10 Innretning for uteservering	10 109	10 109	0

§ 7 KONSTRUKSJONAR ELLER ANLEGG (§ 20-3 JF § 20-1A)

	2016	2017	Auke kr
§ 7.1 Mindre anlegg (sjå og § 16.1)	5 987	5 987	0
§ 7.2 Større anlegg	11 969	11 969	0
§ 7.3 Kommunaltekniske anlegg i grunnen (VA-anlegg)	11 969	11 969	0
§ 7.4 Idretts-/sportsanlegg utan bygning/tribune t.d. fotball-, skeisebane og liknande.	14 041	14 041	0

Nærmiljøanlegg m/offentleg støtte er unnateke for gebyr.

Forstøttingsmur går under § 12.

§ 8 FASADEENDRING – VESENTLEGE REPARASJONAR OG LIKNANDE (§ 20-3 JF § 20-1C).

Fasadeendring omfattar m.a. endring av vindauge, kledningsmateriale og taktekking, takoverbygg, karnapp, ark, takterrasse m.m.

	2016	2017	Auke kr
§ 8.1 Fasadeendring småhus (frittliggjande einebustader, tomannsbustader, rekkehus, småhus i grupper) Innsetjing av dør/vindauge inntil 2 m ² og minimum 4 meter frå nabogrense vert friteke for gebyr.	3 957	3 957	0
§ 8.2 Fasadeendring større bygg	8 011	8 011	0
§ 8.3 Ved vesentleg endringar av planløyising, til dette høyrer og hovudombygging vert det eit gebyr på 50 prosent av byggegebyr som for nybygg.			

§ 9 Bruksendring (§ 20-3 jf § 20-1d).

§ 9.1 For bruksendring betalast 25 prosent av byggegebyr som gjeld for næringsbygg (§ 6).

§ 9.2 For bruksendring frå anna føremål til bustad betalast etter § 3.

§ 9.4 Fører bruksendring og til søknadspliktig arbeid, som handsamast i same søknad, vert gebyret rekna ut i samsvar med § 8.3 i regulativet.

§ 10 RIVINGSSAKER (§ 20-3 JF § 20-1E)

	2016	2017	Auke kr
§ 10.1 0–50 m ²	2 024	2 024	0
§ 10.2 51–200 m ²	6 006	6 006	0
§ 10.3 201–1000 m ²	8 858	8 858	0
§ 10.4 over 1000 m ²	12 933	12 933	0

Når søknad om tiltak også inneheld søknad om riving for oppføring av erstatningsbygg på same staden, vert det ikkje teke gebyr for riving.

§ 11 OPPDELING/SAMANFØYING AV BRUKSEINING I BUSTAD M.M. (§ 20-3 JF § 20-1G)

	2016	2017	Auke kr
Oppdeling/samanføring av brukseining i bustad m.m. (§ 20 – 1g)	11 857	11 857	0

§ 12 INNHEGNING MOT VEG/SKILT OG REKLAME OG LIKNANDE (§ 20 -1H)

	2016	2017	Auke kr
§ 12.1 Innhegning mot veg/skjermvegg/levegg	3 957	3 957	0
§ 12.2 Forstøttingsmur under 2,0m høgde. (ny høgdegrense)	4 118	4 118	0
§ 12.4 Forstøttingsmur over 2,0m høgde (ny høgdegrense)	7 830	7 830	0
§ 12.5 Skilt/reklame	5 987	5 987	0

§ 13 VESENTLEGE TERRENGINNGREP/UTFYLLING (§ 20-3 JF § 20-1K)

	2016	2017	Auke kr
Vesentlege terrenginngrep/utfylling (§ 20-1k)	11 969	11 969	0

§ 14 ANLEGG AV VEG ELLER PARKERINGSPLASS (§ 20-3 JF § 20-1L)

	2016	2017	Auke kr
§ 14.1 Mindre parkeringsplassar på planert terreng (inntil 10 bilar)	5 987	5 987	0
§ 14.2 Større parkeringsplassar	11 969	11 969	0
§ 14.3 Parkering på eller i bygning, parkeringshus/anlegg som § 6 i regulativet			
§ 14.4 Gangbru/kulvert og liknande	8 011	8 011	0
§ 14.5 Køyrebru/kulvert og liknande	16 028	16 028	0
§ 14.6 Veganlegg, til dette høyrer og gangveg/kulvert og liknande	11 969	11 969	0
§ 14.7 For tiltak som ikkje er avklart i plan vedk. § 14.6 betalast 50 prosent i tillegg.			
§ 14.8 Ny avkjørsel	5 987	5 987	0

§ 15 SEPARATE SØKNADER OM BYGNINGSTEKNISKE INSTALLASJONAR (§ 20-3 JF § 20-1F)

	2016	2017	Auke kr
§ 15.1 Sanitæranlegg, innreiing av våtrom	2 024	2 024	0
§ 15.2 Varmeanlegg	2 807	2 807	0
§ 15.3 Ventilasjonsanlegg	5 987	5 987	0
§ 15.4 Kuldeanlegg og varmepumper	2 807	2 807	0
§ 15.5 Automatisk brannvarslingsanlegg	2 807	2 807	0
§ 15.6 Automatisk brannsløkkingsanlegg	2 807	2 807	0
§ 15.7 Felles VA-anlegg i grunnen	10 046	10 046	0
§ 15.8 Heis, rulletrapper, rullande fortau, rulleband o. l. som er søknadpliktig etter pbl.	3 957	3 957	0

§ 16 DIVERSE TILTAK

	2016	2017	Auke kr
§ 16.1 For arbeid som ikkje kan bereknast etter ovannemnde satsar, her medrekna mellom anna innreiing av loft/kjellar i småhus, antenneanlegg, mobilstasjon, basseng, busskur, rømmingstrapper, lekeplassar, ballbingar, fotballplassar, bretttrampar, sykkelbanar, endring av takkonstruksjon (som ikkje fører til auke i målverdig areal), mindre kaiar, flytebrygger m.m., betalast	5 987	5 987	0

§ 17 GODKJENNING AV FØRETAK/ANSVARRETT

	2016	2017	Auke kr
§ 17.1 Lokal godkjenning av føretak som ikkje kan erklære ansvarsrett/sjølvsbyggjaransvar (er berre aktuelt i tiltaksklasse 1)	2 999	2 999	0

§ 18 SØKNAD OM UTSLEPP FRÅ MINDRE AVLØPSANLEGG

	2016	2017	Auke kr
Søknad om utsleppsløyve under 50 p.e.	3 677	3 677	0

§ 19 AVVIKSHANDSAMING

	2016	2017	Auke kr
Ved avdekking av avvik i byggeprosjekt ved kommunen sitt byggetilsyn, vert det for kvart einskild avvik der det vert utarbeidd avviksrapport fastsett eit gebyr på	1 678	1 678	0

§ 20 DELINGSSØKNADER (§ 20-3 JF § 20-1M)

	2016	2017	Auke kr
§ 20.1 For søknad om frådelling av første parsellen der grensene er i samsvar med fastsette føremålsliner/ eigedomsgrenser i reguleringsplan, utbyggingsplan eller tomtedelingsplanplan	4 810	4 810	0
§ 20.2 Frådelling av kvar av dei påfølgjande parsellane innanfor krav i § 20.1	826	826	0
§ 20.3 For søknad om deling av første parsellen i regulert/ uregulert område der føremålsliner/eigedomsgrenser ikkje framgår av fastsett plan	7 575	7 575	0
§ 20.4 Frådelling av kvar av dei påfølgjande parsellane innanfor krav i § 20.3	2 338	2 338	0
§ 20.5 For søknad som arealoverføring av små tilleggsareal til eksisterande eigedomar (opptil 250 m2).			
Søknad om større areal for arealoverføring vert rekna etter satsane i § 20.1/ § 20.3.	2 754	2 754	0

Dersom delingssøknaden inneheld søknad om dispensasjon, skal det i tillegg til satsane over fakturerast for handsaming av dispensasjonsspørsmålet etter § 1.2.

8.1.2.4 Gebyrregulativ for arbeid etter matrikelova (lova § 32, forskrift § 16)

§ 1 Oppretting av matrikkeleining

§ 1.1 OPPRETTING AV GRUNNEIGEDOM OG FESTEGRUNN

	2016	2017	Auke kr
Areal frå 0–100 m ²	26 465	26 465	0
Areal frå 101–999 m ²	31 200	31 200	0
Areal frå 1000 m ² : 31 200+auke pr. påbegynt daa.tilsvarande	4 215	4 215	0
Areal over 10 da. etter medgått tid. Minstegebyr	69 135	69 135	0

Ved samstundes oppmåling av tomter som grensar til kvarandre og/eller er «gjenbuarar», er vert gebyret redusert med 20 prosent frå og med tomt nr 4.

Gebyret kan reduserast ytterlegare med 10 prosent frå og med tomt nr 4 ved oppmåling i felt der grensepunkta på førehand er markert i marka i samsvar med løyve til frådeling.

I saker der alle grensene er merka og koordinatfesta ved tidlegare kartforretning eller oppmålingsforretning og der feltarbeid ikkje er naudsynt skal gebyret reduserast med 35 %.

§ 1.2 MATRIKULERING AV EKSISTERANDE UMATRIKULERT GRUNN

	2016	2017	Auke kr
Gebyr pr ny matrikkeleining	5 500	5 500	0

I tillegg kjem evt. utlegg til kunngjeringar. Evt. undersøkingar i marka vert fakturert etter medgått tid.

§ 1.3 OPPMÅLING AV UTEAREAL PÅ EIGARSEKSJON

	2016	2017	Auke kr
Gebyr for oppmåling av uteareal pr. eigarseksjon	15 270	15 270	0

§ 1.4 OPPRETNING AV ANLEGGSEIGEDOM

Gebyr som for oppretting av grunneigedom.

	2016	2017	Auke kr
volum frå 0–5000 m ³	31 200	31 200	0
volum frå 5001 m ³ – auke pr. påbegynt 1000m ³ . Avgrensa oppover til kr. 100 000	4 215	4 215	0
Ved full oppmåling av anleggseigedom	betalast eit tillegg på 40 %	betalast eit tillegg på 40 %	

§ 1.5 Registrering av jordsameige

Gebyr for registrering av eksisterande jordsameige vert fakturert etter medgått tid, jf. § 9.

§ 1.6 OPPRETNING AV GRUNNEIGEDOM, HEIL TEIG

	2016	2017	Auke kr
Oppretting av grunneigedom, heil teig	5 500	5 500	0

§ 1.7 Oppmålingsforretning over areal regulert til offentleg vegformål

Gebyr for oppmålingsforretning over areal regulert til offentleg vegformål vert fakturert etter medgått tid jamfør satsar i § 9. Grensemerke kr. 60,- pr stk., kjem i tillegg. Gjeld berre søknader/rekvisisjonar frå offentlege vegmynde.

§ 2 Oppretting av matrikkeleining utan fullført oppmålingsforretning

Gebyr for oppmålingsforretning over areal regulert til offentleg vegformål vert fakturert etter medgått tid jamfør satsar i § 9. Grensemerke kr. 60,- pr stk., kjem i tillegg. Gjeld berre søknader/rekvisisjonar frå offentlege vegmynde.

§ 2.1

	2016	2017	Auke kr
Etter grunngeven søknad kan ny matrikkeleining opprettast før oppmålingsforretning er fullført, jfr. forskrift § 25. Det vert fakturert gebyr etter pkt. 1.1, 1.2, 1.4 eller 1.5, samt tilleggsgebyr pr. matrikkeleining	4 070	4 070	0

§ 2.2 Avbrot i oppmålingsforretning eller matrikulering

Gebyr for utført arbeid når saka vert trekt før ho er fullført, må avvisast, ikkje lar seg matrikkelføra på grunn av endra heimelstilhøve eller av andre grunnar ikkje kan fullførast, vert satt til 1/3 av gebyrsatsane etter 1.1 og 1.2

§ 3 Grensejustering

§ 3.1 GRUNNEIGEDOM, FESTEGRUNN OG JORDSAMEIGE

Ved grensejustering kan arealet for involverte eigedomar justerast med inntil 5 prosent av eigedomen sitt areal (maksimalgrensa er satt til 500 m²). Ein eigedom kan ikkje avgje areal som i sum overstiger 20 prosent av eigedomen sitt areal før justeringa. For grensejustering til veg- eller jernbaneformål kan andre arealklassar gjelde.

	2016	2017	Auke kr
areal frå 0–250 m ²	7 640	7 640	0
areal frå 251–500 m ²	15 270	15 270	0
Dersom mindre areal avgrensa oppover til 50 m ² , etter frådeling i medhald av skylddelingslova av 1909 eller bygningslova av 1965, har blitt liggjande igjen som restareal, kan slike etter søknad grensejusterast til til-liggjande eigedom. Gebyret for slik justering vert pr. mottakande eigedom kr:	4 020	4 020	0

§ 3.2 ANLEGGSEIGEDOM

For anleggseigedom kan volumet justerast med inntil 5 prosent av anleggseigedomen sitt volum. (maksimalgrensa er satt til 1000 m³)

	2016	2017	Auke kr
volum frå 0–250 m ³	7 640	7 640	0
volum frå 251–1000 m ³	15 270	15 270	0

§ 4 Arealoverføring

§ 4.1 GRUNNEIGEDOM, FESTEGRUNN OG JORDSAMEIGE

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomførast. Arealoverføring utløyer dokumentavgift. Dette gjeld ikkje arealoverføring til veg- og jernbaneformål.

	2016	2017	Auke kr
areal frå 0–100 m ²	10 000	10 000	0
areal frå 101–250 m ²	15 270	15 270	0
areal frå 251–999 m ²	31 196	31 196	0
arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ² fører til auke av gebyret på .	2 105	2 105	0

Arealoverføring over 10 daa vert fakturert etter satsane i § 1.1

§ 4.2 ANLEGGSEIGEDOM

For anleggseigedom kan volum som skal overførast frå ei matrikkeleining til ei anna - ikkje vere registrert på en tredje matrikkeleining. Volum kan berre overførast til ei matrikkeleining dersom vilkåra for samanføyning er til stades. Matrikkeleininga skal utgjera eit samanhengande volum.

	2016	2017	Auke kr
volum frå 0 – 250 m ³	26 465	26 465	0
volum frå 251 – 5000 m ³	31 200	31 200	0
volumoverføring pr. nytt påbegynt 1000 m ³ fører til auke av gebyret på	4 215	4 215	0
Ved full oppmåling av anleggseigedom	Betalast eit tillegg på 40 %	Betalast eit tillegg på 40 %	

§ 5 KLARLEGGING AV EKSISTERANDE GRENSE DER GRENSA TIDLEGARE ER KOORDINATBESTEMT VED OPPMÅLINGSFORRETNING

	2016	2017	Auke kr
For inntil 2 punkt	4 510	4 510	0
For overskytande grensepunkt, pr. punkt	1 095	1 095	0

§ 6 KLARLEGGING AV EKSISTERANDE GRENSE DER GRENSA IKKJE TIDLIGARE ER KOORDINATBESTEMT / ELLER KLARLEGGING AV RETTAR

	2016	2017	Auke kr
For inntil 2 punkt	7 640	7 640	0
For overskytande grensepunkt, pr. punkt	1 095	1 095	0

Klarlegging av rettar vert fakturert etter medgått tid.

Klarlegging av eksisterande grense skal ikkje overstiga gebyret for frådeling av tilsvarande ny matrikkeleining.

§ 7 Privat grenseavtale

Vert fakturert etter medgått tid, jf. § 9.

§ 8 Tilleggsgebyr

§ 8.1 ENDRING I FORHOLD TIL GODKJENT FRÅDELINGSVEDTAK

	2016	2017	Auke kr
Gjeld ynskje om endring som rekvirent legg fram i forkant av oppmålingsforretninga eller på denne og som må godkjennast av planavdelinga munnleg eller skriftleg	2 910	2 910	0

§ 8.2 EKSTRA KARTFORRETNING I EKSISTERANDE SAK

	2016	2017	Auke kr
Gjeld når det er naudsynt med ekstra oppmålingsforretning i marka p.g.a. usemje mellom partane, eller når det er ynskje om endring, eller andre forhold som skuldast partane og som vert lagt fram etter at den første oppmålingsforretninga er halden	4 565	4 565	0

§ 9 TIMESATSAR

	2016	2017	Auke kr
Kontorarbeid	800	800	0
Markarbeid inkl. transport og materiell	1 050	1 050	0
Minstegebyr: to timar arbeid			

§ 10 Endringar i grunnlaget for matrikkelføring av saka

Gjer rekvirenten under saka sin gang endringar i grunnlaget for matrikkelføring av saka, vert likevel gebyret oppretthalde.

§ 11 UTSTEDING AV MATRIKKELBREV (MAKSIMALSATS VEDTEKEN I MATRIKKELFORSKRIFTA)

	2016	2017	Auke kr
Matrikkelbrev inntil 10 sider	175*	175*	0
Matrikkelbrev over 10 sider	350*	350*	0

*Maksimalsatsane fylgjer matrikkelforskrifta § 16 pkt. 4.

§ 12 Tinglysingsgebyr og gebyr for grunnboksutskrifter mm

For alt som skal tinglysast etter Matrikkellova § 24 kjem tinglysingsgebyr i tillegg, for tida kr.525,-.

Det vert også sendt faktura på naudsynte utskrifter av skylddelingsdokument mm.

§ 13 Utsett tidsfrist for gjennomføring av oppmålingsarbeid om vinteren

Tidsfrist fastsett i forskrifta § 18.1.ledd gjeld ikkje i perioden 15. desember til 1. mars. (Med heimel i Matrikkelforskrifta 26. juni 2009 § 18.3.ledd).

§ 14 Betalingsreglar

Det vert ikkje rekna meirverdiavgift av oppmålingsgebyra.

8.1.2.5 Seksjonering

§ 1 KRAV OM SEKSJONERING

Gebysatsane er regulert i Lov om eierseksjoner §7. R=rettsgebyr:

	2016	2017	Auke kr
Gebyr for seksjonering der det ikkje vert gjennomført synfaring	3×R	3×R	0
Gebyr for seksjonering der det vert gjennomført synfaring	5×R	5×R	0

Ved avslag på seksjoneringssøknader, vert rekna 50 prosent gebyr

8.1.3 BETALINGSSATSAR FOR FEING OG TILSYN

BETALINGSSATSAR FOR FEING OG TILSYN

	2016	2017	Auke kr
Bustadar:			
Feieavgift og tilsyn pr. hus (maks 2 piper) per år	635	666	31
Industri/forretningsbygg:			
Feieavgift	794	833	39
Anna arbeid/feiing etter medgått tid pr. time ex. mva	619	649	30

Feiing og tilsyn er eit sjølvkostområde. Kommunen skal ta seg betalt det det kostar å utføra tenesta.

For 2017 er satsane er auka med 4,9 prosent.

8.1.4 GEBYR FOR SAKSHANDSAMING, ADMINISTRASJON, FORFALL OG KONTROLL OG GRAVEARBEID

GEBYR FOR SAKSHANDSAMING, ADMINISTRASJON, FORFALL OG KONTROLL OG GRAVEARBEID

	2016	2017	Auke kr
Handsamingsgebyr	1 650	1 690	40
Kontroll for gravearbeid inntil 10 m ²	440	450	10
Tillegg arbeid kontroll for gravearbeid større enn 10 m ²	45 pr m ²	46 pr m ²	1
Forfall av vegen	45 pr m ² *	46 pr m ² *	1
Anna arbeid/feiing etter medgått tid pr. time ex. mva	619	649	30

*Gebyr som skal dekke forfall av vegen vert ikkje kravd der det vert lagd nytt vegdekke i full bredde, til dømes på fortau og veg store gravearbeid. Kommunen kan krevje å få dekt dei utgiftene ein har i samband med handsaming og oppfølging av gravearbeidet, dette inkluderer også garantisynfaringar. Størrelsen på gebyr vert fastlagt av kommunestyret.

8.2 Avgifter som er vedtekne av komité for oppvekst og utdanning

8.2.1 BETALINGSSATSAR FOR STORD KULTURSKULE

	2016	2017	Auke kr
Elevavgift:			
Instrumental-vokalundervisning, individuelt og i mindre grupper	3 520	3 620	100
Undervisning i større grupper(dans, bildande kunst, drama m.m.)	3 200	3 290	90
Instrumentleige 1 år	520	540	20
Instrumentleige 2 år	700	720	20
Instrumentleige 3 år og vidare	1 160	1 190	30
Instrumentleige 1-2 år strykeinstrument	520	540	20
Instrumentleige 3-4 år strykeinstrument	700	720	20
Instrumentleige 5 år og vidare strykeinstrument	1 160	1 190	30
Dirigenttimar:			
Dirigenttimar til skulekor- og korps	20 500	21 050	550
Dirigent-/instruksjonstenester til andre	28 050	28 860	810
Distriktsmuskartenester:			
Musikkinnslag i ei avdeling, og inntil 15. min. effektiv speletid	2 050	2 150	105
Musikkinnslag i to avdelingar og inntil 30 min. effektiv speletid	4 300	4 450	150
Musikkinnslag i to avdelingar og inntil 45 min. effektiv speletid	5 750	5 905	155
Timepris med instruksjon, seminar og tuttimusikar	520	535	15
Søskenmoderasjon: (reduksjon i elevavgifta)			
Barn/aktivitet 2	20 %	20 %	0
Barn/aktivitet 3	40 %	40 %	0
Barn/aktivitet 4	60 %	60 %	0
Barn/aktivitet 5	70 %	70 %	0
Barn/aktivitet 6	80 %	80 %	0

Bakgrunn:

Ved inngangen til skuleåret 2016/2017 er det 810 elevplassar.

Musikk-, visuelle kunstfag- og drama/teaterundervisninga er lagt til kulturskulen sine lokale i Stord Kulturhus. Danse- og parkorundervisninga er lagt til dei kulturskulen sine lokale i Osen 6 (Liverødbygget). I tillegg får nokre elevar undervisning i fiolin på Tjødnalio skule, delvis innanfor ordinær skuledag.

Kulturskulen sel dirigenttenester til Sagvåg skulekorps, Rommetveit skulekorps, Langeland skulekorps, Stord skulekorps og Sunnhordland kammerorkester. Elles sel kulturskulen musikkterapitenester og andre lærartenester i ca. 90 prosent stilling til 6 kommunale einingar samt 1 fylkeskommunal einingar og lærarar i 48 prosent stilling til Fitjar kulturskule. Kulturskulen sel også tenester til Heiane mottakssenter, desse tenestene er finansiert av midlar frå Utlendingsdirektoratet (UDI). Kulturskulen samarbeider elles med skular og barnehagar om andre faglege opplegg og prosjekt.

8.2.2 BETALINGSSATSAR FOR PLASS I SKULEFRITIDSORDNINGA

	2016	2017	Auke kr
Opphaldsbetaling:			
Full plass 100 prosent eks. leksehjelp	2 880	2 952	72
Deltidsplass 80 prosent eks. leksehjelp	2 380	2 440	60
Deltidsplass 60 prosent eks. leksehjelp	1 810	1 855	45
Deltidsplass 50 prosent eks. leksehjelp	1 560	1 599	39
Full plass skulefrie dagar, Tjødnlialio SFO	3 270	3 352	82
Full plass sumarope juni 2017, Tjødnlialio SFO	1 345	1 379	34
Full plass sumarope august 2017, Tjødnlialio SFO	2 020	2 071	51

Satsane over gjeld funksjonsfriske born samt funksjonshemma barn på 1–4 årssteget. Funksjonshemma born på 5–7 årssteget har gratis SFO.

Bakgrunn:

Skulefritidsordninga (SFO) er eit tiltak for born som går i grunnskulen.

Lovmessig er SFO heimla i opplæringslova.

Målgruppa er born i småskulen (1–4 årssteget) samt born med spesielle behov på alle trinn i barneskulen.

Skulane v/ rektor administrerer ordninga og borna oppheld seg på skulen sitt område før og etter ordinær dagleg skuletid med tilsyn frå vaksne.

Ved inngangen til skuleåret 2016/2017 nyttar 389 born seg av ordninga.

I medhald av opplæringslova kan kommunane få dekkja det det kostar å driva skulefritidsordninga gjennom opphaldsbetaling frå foreldra.

Stord kommune innførte frå 1. august 2015 sjølvkost i SFO-ordninga for funksjonsfriske born samstundes som vedtektene for SFO vart endra. M.a. med endring av vaksentettleiken.

Sommaren 2012 starta ein opp SFO på skulefrie dagar og i sommarferien på Tjødnlialio skule. Alle born i Stord kommune kan søkja på plass.

8.2.3 BETALINGSSATSAR FOR Plass I KOMMUNALE BARNEHAGAR

	2016	2017	Auke kr
Full plass – makssats fastsatt av kunnskapsdept.	2 655	2 730	75
4 dagar i veka (80 prosent plass)	(2 540)	2 612	72
3 dagar i veka (60 prosent plass)	1 920	1 974	54
2 dagar i veka (40 prosent plass)	(1 225)	1 260	35

Det vert gitt 30 prosent søskenmoderasjon for barn nummer to og 50 prosent frå og med barn nummer tre.

Det skal ikkje betalast for vedtak om timar til spesialpedagogisk hjelp etter Barnehagelova § 19A (Jf. kapittel 5A §19A gjeldande frå 1. august 2016)

Barn med slikt vedtak etter gamal ordning i opplæringslova §5-7 har fritak så lenge vedtaket varer. Fråtrekk i opphaldsbetalinga vert kr. 15,- per time.

Frå 2004 har satsane for opphaldsbetaling i barnehage vore regulert med ein sentral makspris for full barnehageplass. Regjeringa har fastsatt ny makspris i 2017. Den er kr. 2 730,-. Stord kommune har justert satsane for dei andre tilboda i tråd med kommunen sine kostnader.

Frå hausten 2013 gjev dei kommunale barnehagane kun tilbod om 5 dagar i veka og 3 dagar i veka. Barn som fekk tilbod om 2 dagar i veka og 4 dagar i veka før hausten 2013, får ha dette tilbodet til dei sluttar i barnehagen.

Rådmannen rår til at Stord kommune nyttar makssats for full barnehageplass og at kommunen justerer dei andre satsane med same pro-sentsats som makssatsen.

Frå 1. mai 2015 er det forskriftsbestemt at opphaldsbetalinga i barnehage ikkje skal kosta meir enn 6 prosent av ei hushaldning si inntekt. Det betyr at dei som tenar mindre enn kr. 500 500,- vil få reduksjon i satsane.

Ordninga med gratis kjernetid vert vidareført for alle 3-, 4- og 5-åringar frå familiar med lav inntekt.

Frå 1. august 2017 er inntektsgrensen foreslått sett til kr 428 000.

8.2.4 LEIGESATSAR FOR UMLEIGE AV SKULEBYGG I HELGAR/OVERNATTING

	2016 Ideell	2016 Privat/ kommers	2017 Ideell	2017 Privat/ kommers	Auke ideell	Auke Privat/ kommers
Pris per person per overnattingsdøgn ved antall opp til og med 100	60	60	62	62	2	2
Pris per person per overnattingsdøgn ved antall opp til og med 300	48	60	49	62	1	2
Pris per person per overnattingsdøgn ved antall opp til og med 500	36	60	37	62	1	2
Pris per person per overnattingsdøgn ved antall over 500	20	50	21	51	1	1

I utleigevedtektene frå 10.06.2015 er det ikkje teke høgde for langtidsutleige, t.d. i sommarferien. Ved leige som strekkjer seg over ei veke vert leigesatsane redusert med 20 prosent. Utleigesatsane er auka med 2,5 prosent.

Av den totale utgiftsdekninga skal:

- 20 prosent disponerast av einingsleiar til administrasjonskostnader
- 60 prosent gå til eininga for dekking av ymse utgifter som gjeld straum, slitasje på utstyr m.m.
- 20 prosent disponerast av Stord KF og gå til dekking av vedlikehald av bygg

Ved brot på ordensreglane for det aktuelle bygget eller ved uforsvarleg bruk av bygget, kan avtale om leigetid avsluttast utan oppseiings- tid og leigetakar kan bli fakturert for eventuelle ekstrakostnader.

8.3 Avgifter som er vedtekne av komité for rehabilitering, helse og omsorg

8.3.1 BETALINGSSATSAR FOR OMSORGSTENESTER

Stord kommune sin betalingsattsar skal til ei kvar tid vera i samsvar med:

- Forskrift til lov om kommunale helse- og omsorgstenester
- Rundskriv – presisering av regelverk for eigenbetaling for helse- og omsorgstenester
- Gjeldande rundskriv om fribeløp og eigendelar for kommunale pleie- og omsorgstenester

Det er ingen eigenbetaling for følgjande tenester:

- Personretta tenester (heimesjukepleie)
- Avlasting
- Støttekontakt

Brukarbetaling for omsorgstenester skal vera med å bidra til finansiering av tenestene i kommunen. Noko eigenbetaling vert regulert i rundskriv frå Helse og omsorgsdepartementet som vert sendt ut årleg, medio desember. Dette gjeld:

- Eigenbetaling praktisk bistand for dei med inntekter inntil 2 G
- Korttidsopphald i institusjon
- Langtidsopphald i institusjon
- Dag- og nattopphald i institusjon

Administrasjonen har vurdert nivå for eigenbetaling opp mot nivå i andre kommunar, samt behov for å bidra til finansiering av tenestene, slik det er lagt opp til frå styresmaktene. Det er ulik måte å byggje opp eigenbetalinga på, slik at ein ikkje kan gjere direkte samanlikningar med andre kommunar. Ein må sjå på heilskapen. Særleg i høve etablering og drift av tryggleiksalarm har Stord kommune låg eigenbetaling. Det er viktig å byggje tryggleiksalarm og velferdsteknologi opp på eit berekraftig måte, fordi dette vil få stadig større vekt i framtida.

Eigenbetaling praktisk bistand:

Minstesats vert regulert i rundskriv frå Helse- og omsorgsdepartementet og er f.t. kr. 190,- per mnd for praktisk bistand. Forskrifta seier at kommunen kan ta seg betalt det det kostar å driva tenesta pluss eit administrasjonspåslag på 10 %.

Satsane vert rekna ut på grunnlag av husstanden si samla skattbare nettoinntekt før særfrådrag. Dette betyr at sjølv om det berre er ein person i husstanden som mottek hjelp, vil inntekta til ein evt. ektefelle eller sambuar verta lagt til brukaren si inntekt. Inntekt til barn under 18 år skal også reknast med, dersom det er barnet som mottek hjelpa.

Ved innkrevjing av eigenbetaling har ein sett at husstandar med inntekt mellom 4 og 5 G, har ein sett at brukarar med stort bistandsbehov har fått urimeleg store rekningar, og ein har måtta gjera skjønsmessige avkortingar. Dette gjeld forholdsvis mange der det er fleire personar i husstanden. Rådmannen foreslår difor å endre innretninga på eigenbetaling, slik at dei fleste brukarar med store behov og mange timar, får redusert eigenbetaling. Ein legg derfor inn nye abonnementsstak for inntekter opp til 6 G.

Timepris eigenbetaling vert heretter sett lik kostnad med å produsere ein time teneste. Abonnementspris utgjer etter nytt oppsett 4 × timepris for inntekter mellom 2 og 3 G, 6 × timepris for inntekter mellom 3 og 4 G, 8 × timepris for inntekter mellom 4 og 5 G, og 10 × timepris for inntekter mellom 5 og 6 G. For inntekter over 6 G, skal det betalast timepris. Tidsforbruket vert runda opp til næraste halve time. Ingen tenester skal koste over 430 kr pr time.

EIGENBETALING PRAKTISK BISTAND PR. MND/TIME F.O.M. 01.01.2017

Husstanden si nettoinnt.	2016 Abonnement	2016 Timepris	2017 Abonnement	2017 Timepris	Auke Abonnement	Auke Timepris
Inntil 2 G	190*		190*	0	0	
2 G–3 G	1 670	280	1 720	430	50	250
3 G–4 G	2 160	360	2 580	430	0	70
4 G–5 G		400	3 440	430		30
5 G–6 G		400	4 300	430		30
Over 6 G		400		430		30

*satsen vil verte justert i januar 2017, etter nytt rundskriv frå Helse- og omsorgsdepartementet. Justeringane finn de på Stord kommune si nettside under «Kommunale avgifter og gebyr – Helse, omsorg og rehabilitering».

Eigenbetaling tryggleiksalarm, nøkkelboks og velferdsteknologi:

Tryggleiksalarm er i Stord kommune eit lågterskeltilbod, som vert innvilga som ei kommunal teneste til alle som har søkt, utan behovsprøving. Tryggleiksalarmen er eit basisprodukt, der standard utstyr er ein sendar og ein utløysar, oftast ein alarmknapp til å ha rundt handleddet. Tryggleiksalarm blir etter kvart erstatta med tryggleikspakkar. Den vanlege trykknappen kan supplerast med fallalarm, dørsensor, røykvarslar og andre hjelpemiddel inkludert sporingsteknologi. Dersom slike tryggleikspakkar blir tildelt som helsehjelp kan brukarane få dekkja kostnadene til innkjøp av utstyret som er i bruk. GSM-abonnementet betales framleis av brukar.

Ved overgang til nye digitale alarmer, skal det SIM kort inn i alarmeininga. Det er meir praktisk at kommunen eig SIM korta, og fakturerer brukar for kostnaden. Det vil derfor i ein overgangsperiode vere to satsar for eigenbetaling. Stord har kravd inn langt mindre i eigenbetaling for tryggleiksalarm enn t.d. Fitjar og Kvinnherad. Svært mange kommunar krev i tillegg til abonnement, eit etableringsgebyr, samt kostnader med nøkkelboks. Rådmannen legg opp til at Stord kommune skal krevje inn etableringsgebyr for tryggleiksalarm og eit eige gebyr for nøkkelboksar frå 2017. Dette vert gjort som eit eingongsbeløp som til ei viss grad dekkjer kostnadane med utstyr og oppkopling. I tillegg vert abonnementskostanden for tryggleiksalarm auka med 35 kr pr mnd. Satsen har ikkje vore regulert dei siste åra. Dette er nødvendig å gjere for framleis å kunne ha tryggleiksalarm som eit lågterskeltilbod. Brukarar med inntekter under 2G, som får innvilga tryggleiksalarm som helseteneste, kan

EIGENBETALING TRYGGLEIKSALARM, NØKKELBOKS OG VELFERDSTEKNOLOGI – PR MND, ELLER PR ETABLERING

Tryggleiksalarm, nøkkelboks og velferdsteknologi	2016	2017	Auke kr
Tryggleiksalarm pr mnd	205	240	35
Tryggleiksalarm pr mnd med SIM kort		240 + det det kostar	
Etableringskostnad for tryggleiksalarm		500	
Etableringsgebyr nøkkelboks		750	

Supplerande utstyr til tryggleikspakke/velferdsteknologi. Brukar vert fakturert eingongskostnad for utstyr som vert innvilga som kommunal teneste, sjå tabellen på neste side.

etter søknad få innvilga fritak for abonnement, i tråd med forskrift/rundskriv. Slikt fritak gjeld ikkje etableringskostnader.

Av utstyret som kan inngå i tryggleikspakkane, er det naturleg å definere noko som reine kommunale tenester. Utløysareining med fallalarm vil ikkje kunne erstatte helsetenester, men vere eit supplement som gjer det tryggare å bu heime. Det same gjeld røykvarsling knytt opp mot tryggleiksalarm. Fallalarm som tilbys i dag, er ikkje god nok til å erstatte tilsynsbesøk. Dersom brukar «glir ned», utløyser ikkje alarmen. Dersom alarmen har løyst ut, og brukar beveger seg, vil alarmen tilbake stille seg sjølv (som falsk alarm). Men sidan fallalarm og kan nyttast til å trykke på, er det eit akseptabelt alternativ.

Dørsensor vert oftast nytta hos personar med kognitiv svikt. Ein slik sensor varslar via tryggleiksalarmen at no har brukar gått ut av ei dør, oftast brukt på ytterdør om natta. Brukar får då besøk av heimetenestene, for å sjekke om alt er OK. Slik sett erstattar dørsensor hyppig tilsyn frå tenestene. For dei fleste er dette eit betre tilbod, særleg på natt, då tilsynsbesøk ofte fører til at brukar vaknar og blir urolig etter besøket, i tillegg til forstyrra nattesøvn.

Andre rørslestyrde sensorar, td. sengealarm, epilepsialarm og fuktsensor (til bruk i seng eller stol) må vurderast i kvart tilfelle. Slik vurdering vil verte gjort i vedtak om tenester.

Når det gjeld GPS, ser ein det som naturleg at brukarar som bur åleine, har ordinære heimetenester av betydeleg omfang, og heimetenestene som har ansvar for evt sporing, får tilbod om GPS som helseteneste. Men når det er familie som har ansvar for sporing, så vil det vere ei kommunal teneste. Dette vil kunne dreie seg om brukarar i tidleg fase av sjukdommen, då det her er viktig å lære seg å bruke GPS før utviklinga er komen for langt. GPS er tilgjengeleg i vanlege butikkar.

Kameratilsyn (i startfasen hovudsakleg på natt), og elektroniske medisindispensarar vil vere ei erstatning for kommunale helsetenester, då desse delvis vil erstatte helsetenester. Nye hjelpemiddel som kjem til, må ein vurdere når dei vert tekne i bruk.

Dersom det skjer endringar i regelverket i høve kva som skal dekkast av brukar, NAV og kommune, kan satsane verte endra.

**OVERSIKT OVER KOSTNADER SOM ER AKTUELL FOR
EIGENBETALING VED TRYGGLEIKSPAKKAR OG VELFERDSTEKNOLOGI
SOM KOMMUNAL TENESTE. PRIS ER EX.MVA**

Utstyr	Pris	Abonnement
Røykvarslar	1 055,-	Kopla til tryggleiksalarmen
Sengevakt Wespot	7 230,-	Kopla til tryggleiksalarmen
Dørsensor	1 699,-	Kopla til tryggleiksalarmen
Bevegelsessensor	1 988,-	Kopla til tryggleiksalarmen
Fallsensor	2 080,-	Kopla til tryggleiksalarmen
Handikapadapter	423,-	Kopla til tryggleiksalarmen
Vega GPS	5 500,-	340,- pr. mnd
Safecall (GPS)	4 050,-	235,- pr. mnd
Tryggleiksklokke	3 960,-	100,- pr. mnd
CareAssist	4 125,-	
MyAmie smykkesender	790,-	

Utstyr som alltid vil erstatte helsehjelp, er ikkje teke med. Prisane som er oppgjeve, er frå 2016, og kan verte endra i 2017. Det kan komme nytt utstyr som er naturleg å ta med i løpet av året.

ANDRE TENESTER

Tryggleiksalarm, nøkkelboks og velferdsteknologi	2016	2017	Auke kr
Dagtilbod for personar med demenssjukdom per dag	158	165	0
Knutsaåsen omsorgssenter og Backertunet HDO – mat pr. mnd	3 675	3 820	0
Knutsaåsen omsorgssenter og Backertunet HDO – vask av tøy pr. mnd.	890	925	0
Korttidsopphald/rehabiliteringsopphald per døgn; etter 60 døgn betaling som for langtidsopphald	150*	150	0
Langtidsopphald 75 prosent av grunnpensjon og 85 prosent av andre inntekter			

Eigenbetaling andre tenester

For dagaktivitetstilbod til eldre er prisen i 2017 kr 165,-. Betalinga skal skje ut frå vedtak. Det kan gjerast frådrag for fråvær utover ei veke.

Ved Knutsaåsen Omsorgssenter og Backertunet HDO betalar brukarane for måltid til frukost, middag, kaffi, kvelds og eit mellommåltid. I 2017 vert satsen kr. 3 820,- pr. mnd.

Bebuarane på Knutsaåsen omsorgssenter og Backertunet HDO, har inngått avtale med dagleg vask og leige av sengetøy, frotté samt vask av bebuartøy. Dette er gjort ut frå smitterisiko. Satsane vert heva til kr 925,- i 2017 og kompenserer for kostnadane Stord kommune har.

Husleigesatsen for Knutsaåsen Omsorgssenter vil verta prisjustert med auken i KPI-indeksen (konsumprisindeksen). Melding vil verta sendt bebuarane.

8.4 Avgifter som er vedtekne av komité for næring, miljø og kultur

8.4.1 BETALINGSSATSAR FOR KOMMUNALE PARKERINGSPLASSAR

	2016 01/1–31/5	2016 01/6–31/12	2017	Auke kr
Bytunet og i underetasjen på Bachertunet				
Måndag–fredag kl. 07.00–19.00 (anna tidsrom – gratis)	12		12	0
Laurdag kl. 07.00–17.00 (anna tidsrom – gratis)	12		12	0
2 timar gratis ved bruk av parkeringsskive				
Torget	12	Avgiftsfri*	Avgiftsfri*	
SKE-bygg	12	Avgiftsfri*	Avgiftsfri*	
Osen	12	Avgiftsfri*	Avgiftsfri*	
Vidsteenstunet/Sorenskrivareigedomen	12	Avgiftsfri*	Avgiftsfri*	
Borggata/Borggarden	12	Avgiftsfri*	Avgiftsfri*	
Øvre Borggata	12	Avgiftsfri*	Avgiftsfri*	
Jens Hystadveg	12	Avgiftsfri*	Avgiftsfri*	
Stord kommunale rehab. senter	12	Avgiftsfri*	Avgiftsfri*	
Snøggbåtterminalen	12	Avgiftsfri*	Avgiftsfri*	
Torgbakken	12	Avgiftsfri*	Avgiftsfri*	
P-dekke v/ NAV. Maksimum parkeringstid 2 timar gjeld også for EL- bilar og personar med HC-kort	12	Avgiftsfri*	Avgiftsfri*	
12 timar gratis ved bruk av parkeringsskive				
Sæ	12	Avgiftsfri*	Avgiftsfri*	
Vabakkjen	Gratis	Avgiftsfri*	Avgiftsfri*	
Parkeringskive	-	20	20	0

* med maksimum opphaldstid ved bruk av parkeringsskive
Pris er uendra for 2017.

Kommunestyret i Stord gjorde 30.04.2015, sak 14/15 vedtak om endring i parkeringsordninga frå 01.06.2015. Innfører parkeringsskive.

For at trafikkbetjenta vår skal veta kva tid du parkerte, skal du nytte parkeringsskive som du festar i frontruta på bilen. På parkeringsskiva markerer du klokkeslett for tidspunktet du parkerte bilen.

Parkeringskive er for sal i Kundetorget til kr 20,-

Følgjande kommunale parkeringsplassar får avgiftsfri parkering med maksimum opphaldstid 2 timar ved bruk av parkeringsskive:

Torget, SKE-bygget, Osen, Vidsteenstunet/Sorenskrivareigedomen, Borggata/Borggarden, Øvre Borggata, Jens Hystadveg, Stord kommunale rehab. senter, Snøggbåtterminalen, Torgbakken, P-dekke v/ NAV. Maksimum parkeringstid 2 timar gjeld også for EL- bilar og personar med HC- kort.

Parkeringsplassen i Sæ og Vabakkjen er det maksimum 12 timar parkering med parkeringsskive.

Tidsavgrensinga er 07.00–19.00 på kvardagar og til 17.00 på laurdagar.

Det er vidare vedteke at parkeringsplassen bak rådhuset skal vera privat dvs for besøkjande i nemnde bygg.

Parkeringsplassane ved Bytunet og i underetasjen på Bachertunet er fortsatt avgiftsbelagt.

8.4.2 BETALINGSSATSAR FOR LANDBRUKS- OG HAVBRUKSSAKER

	2016	2017	Auke kr
Landbrukssaker:			
Søknad om konsesjon (ervertsløyve) etter lov av 28.nov. 2003 om konsesjon ved ervert av fast eigedom (konsesjonslova) mv. § 2 og § 3.	5 000	5 000	0
Søknader om delingssamtykje etter lov om jord av 12. mai 1995 nr. 23 § 12.	2 000	2 000	0
Havbrukssaker:			
Gebyr vert rekna pr. påløpt time for handsamar	1 122	1 150	28
Minstegebyr for havbrukssaker	4 488	4 600	112

8.4.3 BETALINGSSATSAR FOR LEIGE AV TORGPLASS

	2016	2017	Auke kr
Pris pr. rute på 15 m ² (minstepris) pr. i dag	133	136	3
Fast torghandlar for 60 m ² pr. år.	23 870	24 460	590
Nattoppstilling pr. måned	1 205	1 235	30
Nattoppstilling pr. natt	42,75	44	1,25
Straum – tilfeldige torghandlarar pr. dag	12,95	13	0,05

Faste torghandlarar betalar straum etter eigen målar.

Avgifta skal betalast forskotsvis pr. dag eller måned til kundetorget. Forskotsbetalt avgift kan ikkje krevjast refundert. Avgiftene for torghandel er fritekne for meirverdiavgift.

Bakgrunn:

For lag/organisasjonar og næringsdrivande utan fast utsalsstad er det mogeleg å leiga plass på Leirvik Torg for sal av varer.

Det kan leigast plass for kortare eller lengre tidsrom.

Plass kan tingast på førehand og dei som ikkje gjer det kan visast bort.

Kundetorget tildeler plass.

8.4.4 UMLEIGESATSAR FOR STORD KULTURHUS

UMLEIGESATSAR FOR STORD KULTURHUS

	2016 Pris 1	2016 Pris 2	2017 Pris 1	2017 Pris 2	Auke Pris 1	Auke Pris 2
Symjehallen – timeleige						
Symjegrupper trening per time	Barn 110	Vaksne 330	Barn 110	Vaksne 330	Barn 0	Vaksne 0
Symjegrupper stemne per time	550					
Andre leigetakarar per time	Ideelle/Skular 800	Privat/ Kommers 1 100	Ideelle/skular 800	Privat/ kommers 1 100	Ideelle/skular 0	Privat/ kommers 0
Symjehallen – badevakt						
<i>Utleige av symjehallen må inkludera 2 badevakter med godkjent kompetanse. Nedre aldersgrense er 5. klasse.</i>						
Tillegg 2 badevaktar vekedagar	1-2 timar 1 200	+Per time over 2t. Kr 660,-	1-2 timar 1 200	+Per time over 2t. Kr 660,-	1-2 timar 0	+Per time over 2t. 0
Tillegg 2 badevaktar helg	1-2 timar 1 400	+Per time over 2t. 770	1-2 timar 1 400	+Per time over 2t. 770	1-2 timar 0	+Per time over 2t. 0

LEIGESATSAR MØTEROM – UTLEIGE INNTIL 3 TIMAR

	Ideell	Privat/Kommers	Ideell	Privat/Kommers	Auke ideell	Auke privat/ kommers
Kultursenteret/ Speglsalen (same leigepris). Større lokale i kjellaretasje med plass for inntil 35 personar. (Inkluderer kjøken).	440	600	440	600	0	0
Tillegg per time utover 3 timar	100	200	100	200	0	0
Møterom 1, 3 og 5	100	250	100	250	0	0
Tillegg per time utover 3 timar	50	100	50	100	0	0
Kunsthallen Møte/ konsert e.l. (opp- og nedrigging av stolar må gjerast av leigetakar)	600	1 100	600	1 100	0	0
Konsert/ liknande m. inntekt over 7.000+ Procentsats av inntekt	+ 10 % av inntekt	+ 10 % av inntekt	+ 10 % av inntekt	+ 10 % av inntekt	-	-
Utstilling (per dag)	Etter avtale	250	Etter avtale	250	0	0
+ Procentsats av inntekt		+ 10 % av inntekt over kr 7 000		+ 10 % av inntekt over kr 7 000	-	-
Storsalen Konferanse/ liknande verksemd (inkl. videokanon og 1 mikrofon – må tingast på førehand)	3000	5500	3000	5500	0	0
+ Procentsats av inntekt	+ 15 % av inntekt over kr 10 000	+ 15 % av inntekt over kr 10 000	+ 15 % av inntekt over kr 10 000	+ 15 % av inntekt over kr 10 000	-	-
+ Billettavgift	10	10	10	10	0	0
Øving (inntil 3 timar)	250 barnegrupper	600 vaksne	250 barnegrupper	600 vaksne	0	0
Tillegg pr time	250 barnegrupper	600 vaksne	250 barnegrupper	600 vaksne	0	0
Husets lysutstyr (per framsyning)*	750	1 500	750	1 500	0	0
Husets lydutstyr (per farmsyning)	750	1 500	750	1 500	0	0
Piano (stemming)	1 000	1 000	1 000	1 000	0	0
Småsalen Konferanse/ liknande verksemd (inkl. videokanon og 1 trådløs mikrofon – må tingast på førehand)	1 500	3 000	1 500	3 000	0	0
Kinoprojektor pr time	500	500	500	500	0	0
Tilskiping kveld/dag med inntekt	1 500	2 500	1 500	2 500	0	0
+ Procentsats av inntekt	+ 15 % av inntekt over kr 10 000	+ 15 % av inntekt over kr 10 000	+ 15 % av inntekt over kr 10 000	+ 15 % av inntekt over kr 10 000	-	-

LEIGESATSAR MØTEROM – UMLEIGE INNTIL 3 TIMAR

	Ideell	Privat/Kommers	Ideell	Privat/Kommers	Auke ideell	Auke privat/ kommers
Vestibyle/Festarrangement Vestibylar, kultursenter, kjøken inkl. bord og stolar (leigetakar må sjølv rigga til og rydda)	3 000	6 000	3 000	6 000	0	0
Festarrangement som krev ekstra reinhald (til dømes laurdagskveld)	+ 2 000	+ 2 000	+ 2 000	+ 2 000	0	0
+ Procentsats av inntekt	+ 15 % av inntekt over kr 10 000	+ 15 % av inntekt over kr 10 000	+ 15 % av inntekt over kr 10 000	+ 15 % av inntekt over kr 10 000	-	-
Vestibyle Konsert/ utstilling utan inntekt	Gratis	Gratis	Gratis	Gratis	-	-
Personale Kulturhusvert utanom ordinær opningstid (per time)	650 + mva	650 + mva	650 + mva	650 + mva	0	0
Lysteknikar (per time)	550	550	550	550	0	0

*teknikar kjem i tillegg, sjå egne satsar

MERK: Fakturagebyr på alle ordrar under kr 500. All utleige kan betalast kontant eller med kort i kiosk/resepsjon.

NB! All bruk av teknisk utstyr eller teknikarar må avtalast i god tid før arrangement

PRISAR FOR BADEBILLETTAR

	2016	2017	Auke kr
Pris Vaksne	55	55	0
Pris Barn	35	35	0
Pris Studentar	45	45	0
Pris Honnør	45	45	0

9. Vedlegg

9.1. Kontrollutvalet	154	9.2.2 Innspel til investeringsbudsett for kyrkja 2017–2020	165
9.2 Stord Kyrkjelege fellesråd – innspel til driftsbudsjettet	158	9.2.3 Investeringsbudsjett 2017–2020. Stord kyrkjelege fellesråd	167

9. Vedlegg

9.1. Kontrollutvalet

Partsbrev – Budsjett 2017 for kontroll og tilsynsarbeidet i Stord kommune

Kontrollutvalet handsama i sitt møte 25.08.16 sak vedr. Framlegg til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i Stord kommune for 2017. Saka vert med dette oversendt for vidare handsaming. Budsjettforslaget skal følgja sak med budsjettarbeid i kommunen, fram til handsaming i kommunestyret. Det er kommunestyret som skal gjera endeleg vedtak om budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet.

Med helsing

Hogne Haktorson

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Arkivsak: 151 – Arkivnr: 2015/179-5 – Sakshandsamar: Hogne Haktorson

Saksframlegg / Saksgang

Utval: Kontrollutvalet i Stord kommune – Saknr. 46/16 – Møtedato 25.08.2016

Budsjett 2017 for kontroll og tilsynsarbeidet i Stord kommune

Samandrag

«Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner» vart endra med verknad frå 1.7.2004. Etter forskriftas § 18 skal kontrollutvalet i Stord kommune utarbeide framlegg til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Omtala § i forskrifta lyder slik:

«§ 18. Budsjettbehandlingen

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge formannskapetets/kommunerådets eller fylkesutvalgets/fylkesrådets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget.

Der kommunen eller fylkeskommunen har en egen revisjon avgir revisjonen innstilling til kontrollutvalget om budsjett for revisjonen.

Departementets merknader til § 18:

Bestemmelsen fastsetter fremgangsmåten ved behandling av budsjett for kontrollutvalgets og revisjonens samlede virksomhet.

Når kommunen/fylkeskommunen har egne ansatte revisorer, skal revisjonen ved ansvarlig revisor avgi innstilling til kontrollutvalget om budsjett for sin virksomhet i budsjettåret.

I interkommunale revisjonsselskaper organisert som interkommunale selskaper, er det representantskapet som vedtar budsjettet, jf. lov om interkommunale selskaper § 18, noe som forutsetter at deltakerkommunenes/fylkeskommunenes budsjetter må være vedtatt før slikt budsjett kan vedtas.»

Drøfting:

Kontrollutvalet har ansvar for å utarbeide budsjettforslag for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Det som er særskilt med kontrollarbeidet er at det egentleg er administrasjonen som vert revidert. Såleis skal kontrollutvalet innstilla direkte overfor politisk organ.

For revisjonstenestene er det teke utgangspunkt i avtale som vart inngått med Deloitte AS 1.7.2011. Budsjettert kostnad med revisjon skal dekke både arbeid med rekneskapsrevisjon og anna revisjonsarbeid, t.d. prosjekt innan forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Noverande avtale med revisor går ut 30.06.17. Det er såleis uvisse med kor stort revisjonshonoraret vert for 2. halvår. Det kjem an på kva avtale ein oppnår etter ny konkurranse i marknaden og omfang av timebaserte tenester. Det er budsjettert tilsvarande som noverande avtale, også for andre halvår i 2017.

Vidare er det lagt til grunn at det vert like mange møter i kontrollutvalet i 2017 som det har vore dei siste åra. I 2014–15 var det 5 møter for året medan det er lagt opp til å ha 7 møter i 2016. Normalt er det høgare kostnad med fleire møter, og utvalet må drøfta kor mange møter ein ser for seg i 2017. Det er også lagt inn møtegodtgjersle og tapt arbeidsforteneste for medlemene i kontrollutvalet, kostnader til at medlemene i kontrollutvalet kan delta på ein nasjonal fagleg kontrollkonferanse, medlemskap i Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT), abonnement på «Kommunerevisoren» og ein diverse post.

Det er som vanleg også forslag om pengar til ekstra tiltaksmidlar. Dette er midlar som er tenkt til ev. adhoc oppgåver, t.d. øvrig forvaltningsrevisjon, selskapskontroll og utgreiing, som måtte komme undervegs i året. Bakgrunnen for slike ekstra oppgåver kan t.d. vera medieoppslag eller bestillingar frå kommunestyret som ikkje står i godkjend plan.

I forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar står det dette i § 10:

«§ 10 Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.»

«§ 13. Selskapskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll.»

Formuleringane i desse paragrafane viser at hovedoppgåvene til kontrollutvalet er å gjennomføra prosjektarbeid ut frå dei planar som kommunestyret har vedteke. Planar for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for perioden 2016–2020 er planlagt å koma opp i siste ordinære kommunestyremøte i år

I kontrollutvalet sitt budsjett bør det leggest inn midlar til å gjennomføra prosjekt innan forvaltningsrevisjon og selskapskontroll i tråd med planane. I ein kommune av Stord kommune sin storleik vil prosjektarbeid normalt krevja ei ramme på om lag 400 timar / år.

Prisen for tenestene sekretariatet gjer for kontrollutvalet, er regulert i tråd med kostnadsutviklinga som går fram av Statistisk Sentralbyrå sin indeks for andre tenester med arbeidsløn som dominerande priskfaktor, jf. avtale mellom Stord kommune og Hordaland fylkeskommune dagsett 13.2.2008. Også for sekretariatstenestene er det konkurranse no, og ny avtaleperiode vil vera frå 01.01.17. Det er såleis uvisse i høve kostnad for ny sekretariatsavtale samanlikna med noverande avtale.

Konklusjon:

På bakgrunn av dette tilrår sekretariatet at kontrollutvalet innstiller overfor kommunestyret om godkjenning for det budsjettforslaget som ligg føre.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet godkjenner budsjettforslaget slik det ligg føre. Budsjettforslaget skal følgja sak med budsjettarbeid fram til handsaming i kommunestyret. Kommunestyret gjer endeleg vedtak om budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet for 2017.

Saksprotokoll i Kontrollutvalet i Stord kommune – 25.08.2016

Handsaming i møtet:

Under handsaminga vart det orientert om rekneskapsstatus pr. august 2016, for kontroll og tilsynsarbeidet.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak:

Kontrollutvalet godkjenner budsjettforslaget slik det ligg føre. Budsjettforslaget skal følgja sak med budsjettarbeid fram til handsaming i kommunestyret. Kommunestyret gjer endeleg vedtak om budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet for 2017.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

9.1.1 TALDEL

Konto	Tekst	Rekneskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Merknad
10803	Godtgjersle folkevalde	42 050	47 653	50 789	Leiar kr. 36 728/år Medl. kr 181/t
10804	Tapt arbeidsforteneste		10 270	10 500	
10803	Feriepenger tapt arbeidsforteneste			1 260	
	Delsum	42 050	57 923	62 549	
10990	Arbeidsgiveravgift (AGA)	4 488	8 162	8 819	
	Delsum	46 538	66 085	71 369	
11400	Annonse	-	5 135	5 300	
11002	Abonnement	-	-	-	
11008	Faglitteratur	2 000	2 054	3 000	
11151	Servering på møta	-	-	-	
11709	Andre reiseutgifter utlegg	7 343	20 540	20 000	
11500	Kurs/konferanse	10 800	15 405	15 000	
11500	Folkevaldopplæring for kontrollutvalet	-	-	-	
11600	Reise- og opphaldsutgifter oppg.pl.	-	-	-	
11600	Skyss/kostgodtgjersle	753	-	1 000	
11951	Kontigentar	3 900	4 005	4 300	Forum for kontroll og tilsyn
13300	Kjøp av sekretariatstenester	114 915	176 644	196 620	
13700	Konkurransesutsetting av revisjon	-	-	26 100	
13750	Revisjon, momspliktig honorar	436 046	647 010	667 000	
13750	Ekstra tiltaksmidlar	-	-	60 000	
	Delsum	575 757	870 793	998 320	
14290	Meirverdiavgift	189 791	207 711	244 580	
17290	Moms-kompensasjon	-	-207 711	-244 580	
13750	Revisjon, ikkje momspliktig honorar	-	-	-	
17700	Refusjon frå andre (private)	-3 808	-	-	
	Total budsjettramme	808 279	936 878	1 069 689	

9.2 Stord Kyrkjelege fellesråd – innspel til driftsbudsjettet

9.2.1 STORD KYRKJELEGE FELLESRÅD – TALDEL DRIFT

Art	Tekst	0410 Admin.	0421 Kyrkje Stord + Huglo	0422 Kyrkje Nysæter	0430 Gravplass	0441 Felles, dåp, ungd.arb.	0422 Undervisn.	0443 Diakoni	0444 Krk. musikk	Sum	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Avvik
Utgifter													
0100	Løn i faste stillingar (inkl.faste till..)	1 700 000	940 000	505 000	2 300 000	645 000	500 000	500 000		7 090 000	7 090 000	6 242 000	848 000
0300	Vikarløn og ekstrahjelp		40 000	56 000	150 000					246 000	246 000	332 000	-86 000
0400	Overtid				5 000					5 000	5 000	5 000	-
0506	Tillegg ubekvem arbeidstid	10 000	80 000	53 000	2 000	13 000	10 000	-		168 000	168 000	168 000	-
0507	Køyregodtgjersle trekkpl		20 000							20 000	20 000	-	20 000
0509	Anna løn									-		6 646	
0600	Honorar til ikkje sjølvst. næringsdriv.									-		10 420	-10 420
0803	Møtegodtgjersle		26 500	18 500						45 000	45 000	45 000	-
0900	Pensjon (KLP o.l.) (15 %)	255 000	141 000	75 750	345 000	96 750	75 000	75 000	-	1 063 500	1 063 500	936 300	127 200
0908	Gruppeliv-/ulukkes-/ yrkesskadefors.	5 100	2 820	1 515	6 900	1 935	1 500	1 500	-	21 270	21 270	18 726	2 544
0990	Arbeidsgjevaravgift (14,1 %)	277 784	176 295	100 077	396 055	106 693	82 697	81 287	-	1 220 887	1 220 887	1 092 331	128 556
	Sum løn	2 247 884	1 426 615	809 842	3 204 955	863 378	669 197	657 787	-	9 879 657	9 879 657	8 856 423	1 023 234
1000	Kontorrekvisita	6 000				6 000	2 000			14 000	14 000	19 000	-5 000
1001	Abonnement avis, tidsskrift	2 500			7 100			400		10 000	10 000	10 000	-
1002	Kopieringsmateriell (Papir, toner ++)	1 000				7 500	3 000	500		12 000	12 000	12 000	-
1100	Lærebøker, underv.-, dåpsmatr. m.v.					100 000	1 000			101 000	101 000	161 000	-60 000

9.2.1 STORD KYRKJELEGE FELLESRÅD – TALDEL DRIFT

Art	Tekst	0410 Admin.	0421 Kyrkje Stord + Huglo	0422 Kyrkje Nysæter	0430 Gravplass	0441 Felles, dåp, ungd.arb.	0422 Undervisn.	0443 Diakoni	0444 Krk. musikk	Sum	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Avvik
1101	Konf.arb.(biblar, underv. matr., forbr.matr)						65 000			65 000	65 000	75 000	-10 000
1102	Leir og reiser med konfirmantar						210 000			210 000	210 000	210 000	-
1103	Andre turar/reiser med konfirmantar									-			-
1104	Brudebiblar	10 000								10 000	10 000	10 000	-
1105	Ungdomsarbeid, forbr. matr. og utstyr									-	-		-
1106	Barnearbeid, forbr.matr. og utstyr									-			-
1200	Vin, oblatar, alterdekorasjonar og lys		17 500	12 500						30 000	30 000	30 000	-
1201	Velferdstiltak, gåver o.l. (internt)	4 000								4 000	4 000	4 000	-
1202	Mat og serveringsutgifter	3 000	1 000	1 000	1 000	30 000	2 000	2 000		40 000	40 000	50 000	-10 000
1203	Arbeids- og verneklær				14 000					14 000	14 000	14 538	-538
1206	Reinholdsmateriell	2 000	4 000	4 000	1 000		5 000			16 000	16 000	16 000	-
1207	Forbruksmateriell	10 000	10 000	10 000						30 000	30 000	50 000	-20 000
1300	Porto	10 000	1 000	1 000		25 000	12 000	1 000		50 000	50 000	50 000	-
1301	Gebyr bank	1 000								1 000	1 000	1 200	-200
1302	Telefon og datakommunikasjon	40 000	3 000	4 000	3 000	5 000	5 000			60 000	60 000	52 000	8 000
1400	Lysingar		8 500	5 500		23 000	3 000	2 000		42 000	42 000	42 000	-
1401	Informasjonstiltak, PR									-		20 000	-20 000
1403	Representasjon, gåver o.l. (eksternt)	5 000								5 000	5 000	2 000	3 000
1500	Kurs og etterutdanning	31 000	5 000	5 000	12 000	10 000	6 000	6 000		75 000	75 000	75 000	-
1600	Skyss-/kostgodtgjering	4 000	20 000	15 000	1 000	1 000	1 000	2 000		44 000	44 000	30 000	14 000
1655	Personalforsikring	4 600	1 700	1 000	3 500	1 000	600	600		13 000	13 000	13 000	-

9.2.1 STORD KYRKJELEGE FELLESRÅD – TALDEL DRIFT

Art	Tekst	0410 Admin.	0421 Kyrkje Stord + Huglo	0422 Kyrkje Nysæter	0430 Gravplass	0441 Felles, dåp, ungd.arb.	0422 Undervisn.	0443 Diakoni	0444 Krk. musikk	Sum	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Avvik
1701	Vedlikehald transportmiddel (bil)				40 000					40 000	40 000	40 000	-
1702	Drift av transportmidlar (drivstoff til bil ++)				35 000					35 000	35 000	35 000	-
1703	Årsavgift / forsikring (bil, traktor o.l.)				20 000					20 000	20 000	20 000	-
1704	Ferjekort o.a. transportutgifter				4 000					4 000	4 000	4 000	-
1709	Andre reiseutgifter, utlegg	4 000	500	500	1 000	2 000	1 000	1 000		10 000	10 000	10 000	-
1800	Straum	20 000	56 000	56 000	50 000	10 000				192 000	192 000	192 000	-
1801	Straum - tilfeldig kraft (Kjelkraft Nysæter)			40 000						40 000	40 000	80 000	-40 000
1803	Propan		20 000							20 000	20 000	50 000	-30 000
1850	Forsikring av bygg, anlegg, utstyr		20 000	39 000	3 000					62 000	62 000	60 000	2 000
1900	Husleige, leige av lokale	460 000					5 000			465 000	465 000	475 000	-10 000
1950	Eigedomsavgifter (+Renovasjon)	3 500	4 300	37 000	77 600					122 400	122 400	122 400	-
1951	Kontingentar	67 000								67 000	67 000	62 000	5 000
1952	Driftsavtalar EDB program (fast utgift)	32 000								32 000	32 000	32 000	-
1953	Kopieringsavtale (Kopinor)	32 000								32 000	32 000	32 000	-
	Sum varer og tenester	752 600	172 500	231 500	273 200	220 500	321 600	15 500	-	1 987 400	1 987 400	2 161 138	-173 738
2000	Innbu, utstyr (notar, konf.kapper,møbl.)	12 000	10 000	8 000	2 000		8 000			40 000	40 000	21 000	19 000
2001	Kontorinventar og -utstyr	5 000				2 000	2 000			9 000	9 000	9 000	-

9.2.1 STORD KYRKJELEGE FELLESRÅD – TALDEL DRIFT

Art	Tekst	0410 Admin.	0421 Kyrkje Stord + Huglo	0422 Kyrkje Nysæter	0430 Gravplass	0441 Felles, dåp, ungd.arb.	0422 Undervisn.	0443 Diakoni	0444 Krk. musikk	Sum	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Avvik
2002	Teknisk utstyr, verktøy, kommunik.utstyr	5 000			12 000	1 000	2 000			20 000	20 000	35 000	-15 000
2003	EDB-utstyr og program	40 000								40 000	40 000	40 000	-
2004	Bøker og andre media. Faglitteratur	1 000								1 000	1 000	1 000	-
2005	Kunst, utsmykk., kyrkjetekstil, liturg.utst.		7 500	7 500						15 000	15 000	15 000	-
2008	Leige/leasing av innbu og utstyr	69 000		31 000						100 000	100 000	69 000	31 000
2200	Kjøp av maskinar				5 343					5 343	5 343	3 000	2 343
2300	Vedlikehald bygningar	1 000	20 000	19 000	10 000					50 000	50 000	28 159	21 841
2301	Vedlikehald uteareal / gravplass (SIM)				80 000					80 000	80 000	80 000	-
2302	Vedlikehald tekn.utstyr / maskinar				20 000					20 000	20 000	12 000	8 000
2304	Vedl.innbu/utstyr (piano,orgel, EDB,tlf..)	5 000	6 000	6 000						17 000	17 000	21 000	-4 000
2400	Årskontrollavtale for el.anlegg og alarm		10 000	10 000						20 000	20 000	37 000	-17 000
2401	Årskontrollavtale for brannsløkkjeutstyr		5 000	5 000	1 000					11 000	11 000	11 000	-
2503	Matr. til gravstell/ legatgraver				48 000					48 000	48 000	48 000	-
2600	Kjøp/leige reinhald og vaktmeister									-		192 000	-192 000
2650	Utgifter vedr. alarmer (fast+utrykking o.l.)	-	5 000		5 000					10 000	10 000	10 000	-
2701	Revisjon (FR+2xSR)	95 000								95 000	95 000	79 000	16 000
2704	Bedriftshelseteneste/ hjelpetiltak kontor	20 000								20 000	20 000	20 000	
	Sum utstyr, matr., vedlikehald	253 000	63 500	86 500	183 343	3 000	12 000	-	-	601 343	601 343	731 159	-129 816

9.2.1 STORD KYRKJELEGE FELLESRÅD – TALDEL DRIFT

Art	Tekst	0410 Admin.	0421 Kyrkje Stord + Huglo	0422 Kyrkje Nysæter	0430 Gravplass	0441 Felles, dåp, ungd.arb.	0422 Undervisn.	0443 Diakoni	0444 Krk. musikk	Sum	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Avvik
3900	Kalkulatorisk utg. v. komm. ten.yting	164 000		166 000						330 000	330 000	330 000	-
	Sum refusjonar (utgift)	164 000	-	166 000	-	-	-	-	-	330 000	330 000	330 000	-
4290	Moms generell kompensasjonsordning	85 000	85 000	82 000	70 000	20 000	20 000	4 000		366 000	366 000	366 000	-
4700	Kremasjonsordning				90 000					90 000	90 000	90 000	-
4701	Huglo bed.hus. (Straum, vedlikeh., reinhald)		25 000							25 000	25 000	25 000	-
4703	Tapsføring									-			-
	Sum tilskot og g�aver til andre	85 000	110 000	82 000	160 000	20 000	20 000	4 000	-	481 000	481 000	481 000	-
	Sum finansutgifter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sum alle utgifter	3 502 484	1 772 615	1 375 842	3 821 498	1 106 878	1 022 797	677 287	-	13 279 400	13 279 400	12 559 720	719 680
INTEKTER													
6000	Inntekter ved vigsel og gravferd									-		1 000	-1 000
6100	Konfirmantundervisning eigenbetaling									-			-
6101	Konfirmantleir eigenbetaling									-			-
6102	Konfirmantar eigenbetaling						330 000			330 000	330 000	330 000	-
6106	Inntekt frå kopiering	1 000								1 000	1 000	1 000	-
6109	Div inntekter	20 000								20 000	20 000	20 000	-
6200	Billettinntekter		-	-						-		-	-

9.2.1 STORD KYRKJELEGE FELLESRÅD – TALDEL DRIFT

Art	Tekst	0410 Admin.	0421 Kyrkje Stord + Huglo	0422 Kyrkje Nysæter	0430 Gravplass	0441 Felles, dåp, ungd.arb.	0422 Undervisn.	0443 Diakoni	0444 Krk. musikk	Sum	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Avvik
6201	Stell av graver / legat				120 000					120 000	120 000	100 000	20 000
6202	Sal av tenester frå kyrkjegarden				25 000					25 000	25 000	25 000	-
6300	Utleige av kyrkjer		3 000	2 000						5 000	5 000	5 000	-
6301	Gravfesteavgift				500 000					500 000	500 000	500 000	-
6302	Gravlegging utanbygds person				50 000					50 000	50 000	70 000	-20 000
6303	Leigeinntekter kyrkjene		56 000		4 000					60 000	60 000	60 000	-
6600	Sal av ikkje aktivert driftm.									-			
	Sum salg, eigenbetaling, avgifter	21 000	59 000	2 000	699 000	-	330 000	-	-	1 111 000	1 111 000	1 112 000	-1 000
7000	Refusjon frå stat (Nav)				140 000					140 000	140 000	130 000	10 000
7001	Refusjon løn til adm. hjelp for prost	150 000								150 000	150 000	150 000	-
7290	Refusjon for MVA påløpt i driftsrekn.	85 000	85 000	82 000	70 000	20 000	20 000	4 000		366 000	366 000	366 000	-
7301	Refusj.straum/vassavg. frå Nys.bhg.			125 000						125 000	125 000	120 000	
7500	Refusjon frå Nysæter sokneråd	30 000								30 000	30 000	20 000	10 000
7502	Refusjon frå Stord sokneråd	40 000								40 000	40 000	30 000	10 000
7702	Trekk OU-midlar	700	600	600	600	300	300	300		3 400	3 400	3 400	-
7900	Kalkulatorisk innt. v. komm. ten.yt.	164 000		166 000						330 000	330 000	330 000	-
	Sum refusjonar (inntekt)	469 700	85 600	373 600	210 600	20 300	20 300	4 300	-	1 184 400	1 184 400	1 149 400	35 000

9.2.1 STORD KYRKJELEGE FELLESRÅD – TALDEL DRIFT

Art	Tekst	0410 Admin.	0421 Kyrkje Stord + Huglo	0422 Kyrkje Nysæter	0430 Gravplass	0441 Felles, dåp, ungd.arb.	0422 Undervisn.	0443 Diakoni	0444 Krk. musikk	Sum	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Avvik
8000	Statstilskot									-			
8001	Tilskot frå bisped.råd diakonløn							325 000		325 000	325 000	320 000	5 000
8002	Tilskot frå bisped.råd kateketløn						662 000			662 000	662 000	550 000	112 000
8004	Trusopplæringsmidlar. Prosjekt 203					1 240 000				1 240 000	1 240 000	1 197 960	42 040
8005	Trusopplæringsmidlar prostiet. Prosj 226					47 000				47 000	47 000	45 000	
8300	Rammetilskot frå kommunen (KL §15)	2 215 200	1 363 200	1 107 600	2 044 800	596 400	681 600	426 000	85 200	8 520 000	8 520 000	7 979 685	540 315
8301	Andre tilskot frå kommunen (ref. kremasjonstilskot)				90 000					90 000	90 000	90 000	-
8700	Tilskot/gåver frå andre				40 000					40 000	40 000	40 000	
	Sum tilskot og gåver frå andre	2 215 200	1 363 200	1 107 600	2 174 800	1 883 400	1 343 600	751 000	85 200	10 924 000	10 924 000	10 222 645	701 355
9000	Renteinntekter	60 000								60 000	60 000	58 609	1 391
	Sum finansinntekter	60 000	-	-	-	-	-	-	-	60 000	60 000	58 609	
	Sum alle inntekter	2 765 900	1 507 800	1 483 200	3 084 400	1 903 700	1 693 900	755 300	85 200	13 279 400	13 279 400	12 542 654	735 355
	Utgifter minus inntekter	736 584	264 815	-107 358	737 098	-796 822	-671 104	-78 014	-85 200	-0	-	17 066	-15 675

*Seksjonar utan innhald er utelatne frå denne tabellen.

9.2.2 INNSPEL TIL INVESTERINGSBUDSETT FOR KYRKJA 2017–2020

Stord kyrkjelege fellesråd har handsama plan for investering for perioden 2017–2020.

Framlegg til investeringsbudsjett er svært nøkternt og har berre med det me meiner er svært nødvendig.

Investeringsbudsjettet gir etter vår meining ein grei oversikt over investeringar det er stor trong for dei næraste åra.

Gravplassane

Utstyr og maskiner til gravplassane

Utstyret på gravplassane er generelt gammalt og ber preg av stor slitasje. Som me tidlegare har nemnt er det grenser for kor lenge ein kan halda liv i dette gjennom reparasjonar og nødvendig vedlikehald.

Det er stor trong for å byta ut den gamle gravemaskina. Me har dette som hovedprioritet for investeringar på gravplassane i 2017.

Det er likevel vanskeleg å velga kva me skal setja øvst på prioriteringslista sidan det har vore behov for frontgrasklyppar i mange år.

«Som en mellomstor frontgressklipper oppfyller P 500 alle kravene til profesjonell klipping i smale og komplekse områder. Serien gjør det også mulig å dekke større områder med høyere produktivitet»

Me fekk kr. 200 000 til investering på gravplassane 2016 og har no (endeleg) skifta ut den gamle carawellen som ikkje vart EU-godkjent tidlegare i vår.

Den «nye» bilen er frå 2009 og vert overlevert oss 6. mai.

Nysæter gravplass

Utvidinga er snart ferdig. Første del er planlagt teken i bruk hausten 2016.

Den nye gravplassen framstår som ein vakker park – ein god kvilestad både for levande og døde.

Frugarden gravplass, byggetrinn II

Me minnar om at alt tek ein ende, – også ledig plass på Frugraden gravplass, byggetrinn I. Sjølv om det er nokre år fram (minst 10 med dagens dødstal), må det om ikkje så altfor mange år lagast ein plan for byggetrinn II.

Kyrkjene

Stord

Stord kyrkjelege fellesråd har ein avtale med Stord kommune v/ rådmannen om eit samarbeid om prosjektleiing for dei store vedlikehaldsprosjekta knytta til kyrkjene våre.

Me saknar sårt ein prosjektleiar etter at Kirsten Sandvik sa opp stillinga si frå 23.09.2015.

I 2015 vart fylgjande gjennomført i Stord kyrkje:

Reparasjon av knefall, brurestolar og talarstol. Alle desse har fått nytt skinn og stopping.

Rehabiliteringa av Stord kyrkje går sakte framover sidan det i 2015 har vore akuttbehov for rehabilitering og store reparasjonar i Nysæter som måtte prioriterast.

Så langt i 2016 har det ikkje vore prosjektleiar til å driva fram større prosjekt i Stord kyrkje. Likevel er me no mitt oppi eit større arbeid med å byggja «nytt» toalettrom i det gamle herretoalettet. Dette vert eit moderne unisextoalett med to toalettbåsar, flislagt golv med varmekablar og plater på vegger og i tak, handvask og ny varmtvannsberedar. Kyrkjevevja har vore/er prosjektleiar her.

Det er fortsatt mange store oppgåver som gjenstår før Stord kyrkje framstår slik me ynskjer den skal vera.

Det som hastar mest å komma i gong med er:

Ferdigstilling av varmeanlegget samt rehabilitering av våpenhus/tårnfot.

Noko av det som elles gjenstår er utvendig maling av begge langsiden av kyrkja, nye takrenner og nedløpsrøyr, vedlikehald/maling av kyrkjebenkar, oppussing av prestesakristi samt utbetring av rullestolinngang og rampe.

Me har fått melding om at Stord kommunale eigedom overtek ansvaret for prosjektleiing og har planlagt eit møte med dei for å gå gjennom behova for rehabilitering.

Nysæter

Fylgjande prosjekt starta tidleg i 2015 og er/vert ferdigstilt i 2016:

Klokketårnet hadde så store roteskader at det måtte rivast. Kyrkjeklokkene hadde store rustskader og er no sandblåst. Det elektriske er oppgradert. Det nye klokketårnet vart teke i bruk i desember 2015.

Taket på Nysæter kyrkje er no tett. Omfattande arbeid er utført. Det som gjenstår er å mala heile taket. Hausten 2015 vart eit par kvadratmeter av taket prøvemalt for å sjå korleis malingsresepten ville tåla vinteren på Nysæter. Det ser ut som dette har gått svært bra. Denne sommaren står rustfjerning på planen og heile taket vi bli malt før hausten set inn. Då er takprosjektet ferdig.

Norsk Taktekking AS står bak dette arbeidet.

Apply har oppgradert varme & ventilasjonsanlegget i Nysæter kyrkje. Me ser på straumrekningane at dette arbeidet har vore vellukka.

Det som gjenstår er å knytta dette anlegget til ENFO-styringssystem på same måte som oppvarmingsanlegget i Stord kyrkje er.

Dette arbeidet er planlagt ferdig i løpet av sommaren.

Me har sett ned ein komitè som arbeider med oppgradering av kjøkkenet i Nysæter kyrkje. Kyrkja er 25 år gammal og kjøkkenet er svært nedslitt.

Imidlertid er det planlagt omfattande dugnadsinnsats for å få gjennomført dette prosjektet. Kostnadane vert då innkjøp av kjøkken (IKEA), ny oppvaskmaskin/steamer samt div til maling, lakking o.l.

Utanom det som er skissert her er det pr. idag ingen akutte rehabiliteringsprosjekt i Nysæter og me ynskjer å gå vidare med oppgradering/rehabilitering/oppussing/repatering av Stord kyrkje. Her er det svært mykje å ta fatt på.

Lukke til med budsjettarbeidet!

Stord 4. mai 2016

mvh Stord kyrkjelege fellesråd

Liv Kari Bru

Kyrkjevevje/dagleg leiar

9.2.3 INVESTERINGSBUDSJETT 2017–2020. STORD KYRKJELEGE FELLESRÅD

KYRKJENE OG UTVIDING AV GRAVPLASSAREALET

	2017	2018	2019	2020	Sum
Stord					
Framhald av rehabilitering av Stord kyrkje					
Ny katafalk (som kister står på i kyrkja under gravferd)					
	1 850 000	1 850 000	2 000 000	2 000 000	7 700 000
Nysæter					
Huglo					
Drenering og anna forsømt vedlikehald		500 000	500 000		1 000 000
UTSTYR GRAVPLASSANE, MASKINPARK					
Gravemaskin	350 000				350 000
Kombimaskin		400 000			400 000
Frontgrasklyppar	120 000				120 000
Brøyteskjær		50 000			50 000
Utskifting av carawellen frå 1996 (prioritert i 2016)					
Sum	2 320 000	2 800 000	2 500 000	2 000 000	9 620 000